

**Profiel van de werkzoekende
uitkeringsgerechtigde volledig werkloze**
Evolutie 2000-2010

Inhoudstafel

Inleiding	5
<i>De populatie UVW-WZ.....</i>	<i>5</i>
<i>Methodologie</i>	<i>5</i>
1. Evolutie van de populatie UVW-WZ: belangrijke opmerkingen.....	6
<i>1.1 De populatie UVW-WZ en de economische conjunctuur.....</i>	<i>6</i>
<i>1.2 De populatie UVW-WZ en reglementaire wijzigingen</i>	<i>6</i>
2. Verdeling volgens gewest.....	8
<i>2.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>8</i>
<i>2.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>9</i>
<i>2.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>9</i>
3. Verdeling volgens toelaatbaarheidsbasis	11
<i>3.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>11</i>
<i>3.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>12</i>
<i>3.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>13</i>
4. Verdeling volgens leeftijd	14
<i>4.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>14</i>
<i>4.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>15</i>
<i>4.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>17</i>
5. Verdeling volgens geslacht	19
<i>5.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>19</i>
<i>5.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>20</i>
<i>5.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>20</i>
6. Verdeling volgens leeftijd en geslacht.....	21
<i>6.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>21</i>
<i>6.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>22</i>
<i>6.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>24</i>
7. Verdeling volgens gezinscategorie.....	25
<i>7.1 Evolutie 2000-2010.....</i>	<i>25</i>
<i>7.2 Profiel in 2000.....</i>	<i>26</i>
<i>7.3 Profiel in 2010.....</i>	<i>29</i>

8. Verdeling volgens werkloosheidsduur	32
8.1 Evolutie 2000-2010	32
8.2 Profiel in 2004	33
8.3 Profiel in 2010	34
9. Verdeling volgens werkloosheidsduur, leeftijd en geslacht.....	35
9.1 Evolutie 2000-2010	35
9.2 Profiel in 2004	36
9.3 Profiel in 2010	37
10. Verdeling volgens werkloosheidsduur en gezinscategorie.....	39
10.1 Evolutie 2000-2010	39
10.2 Profiel in 2004	41
10.3 Profiel in 2010	41
11. Verdeling volgens hoogte van de uitkering	42
11.1 Evolutie 2000-2010	42
11.1.1 Evolutie van de gemiddelde daguitkering	42
11.1.2 Evolutie van het aantal UVW-WZ in functie van de gemiddelde daguitkering	46
11.2 Profiel in 2004	47
11.3 Profiel in 2010	48
12. Verdeling volgens hoogte van de uitkering en gezinscategorie	50
12.1 Evolutie 2000-2010	50
12.2 Profiel in 2004	51
12.3 Profiel in 2010	52
13. Verdeling volgens hoogte van de uitkering, leeftijd en geslacht	54
13.1 Evolutie 2000-2010	54
13.2 Profiel in 2004	56
13.3 Profiel in 2010	57
14. Verdeling volgens hoogte van de uitkering en werkloosheidsduur	59
14.1 Evolutie 2000-2010	59
14.2 Profiel in 2004	60
14.3 Profiel in 2010	61
15. Verdeling volgens studieniveau	63
15.1 Evolutie 2000-2010	63
15.2 Profiel in 2000	64
15.3 Profiel in 2010	65

16. Verdeling volgens studieniveau, leeftijd en geslacht.....	68
16.1 Evolutie 2000-2010.....	68
16.2 Profiel in 2000.....	69
16.3 Profiel in 2010.....	71
17. Verdeling volgens studieniveau en werkloosheidsduur.....	73
17.1 Evolutie 2000-2010.....	73
17.2 Profiel in 2004.....	74
17.3 Profiel in 2010.....	75
18. Algemene conclusie	76

Inleiding

Het toekennen van uitkeringen aan werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen¹ is één van de kerntaken van de RVA. Omdat conjuncturele, demografische, reglementaire of andere evoluties ervoor zorgen dat deze groep uitkeringstrekkers constant evolueert, zowel qua profiel als qua aantal, is het nuttig een blik te werpen op het afgelopen decennium. We stelden ons de vraag welke grote tendensen in de populatie merkbaar zijn en welke evoluties ertoe aanleiding gegeven hebben. Hierdoor komen een aantal interessante vaststellingen aan de oppervlakte die kunnen leiden tot verdere discussie en diepgaander onderzoek.

De populatie UVW-WZ

In deze studie beperken we ons tot de werklozen die figureren in de officiële maandelijkse persmededeling van de RVA, die het publiek informeert over de recentste werkloosheidscijfers. Twee groepen worden onderscheiden: de werklozen na arbeid en de werklozen na studies. In de eerste groep vinden we de niet-werkende volledig werklozen terug die zijn ingeschreven als werkzoekende op basis van voltijdse arbeidsprestaties, waaronder ook de volledig werklozen die arbeidsprestaties verricht hebben bij het OCMW, de volledig werklozen afkomstig uit een andere lidstaat van de EU die zich naar België begeven (uitvoer van rechten)² en de werklozen die uitkeringen genieten op basis van arbeidsprestaties in een beschutte werkplaats. De tweede groep omvat de niet-werkende volledig werklozen die ingeschreven zijn als werkzoekende en die wachtuitkeringen ontvangen op basis van studies of van een leertijd. In 2000 waren hierin nog een aantal gerechtigden op een overbruggingsuitkering inbegrepen, in 2010 was deze maatregel volledig uitgedoofd. Maken geen deel uit van beide groepen: de werkzoekende werklozen na een vrijwillig deeltijdse betrekking, de voltijds bruggepensioneerden zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende en de niet-werkzoekende werklozen.

Methodologie

Om een zicht te krijgen op de populatie UVW-WZ werd het maandgemiddelde van het aantal betalingen of fysieke eenheden op jaarbasis berekend volgens indieningsmaand. Volgende kenmerken werden onderzocht: gewest, toelaatbaarheidsbasis, leeftijd, geslacht, gezinscategorie, hoogte van de uitkering, werkloosheidsduur en studieniveau. Sommige kenmerken werden met elkaar gekruist. Voor elk kenmerk en elke kruising van kenmerken werd de evolutie tussen 2000 en 2010 nagegaan, in de meeste gevallen zowel voor het land als voor elk van de gewesten. Daarnaast werd voor beide jaren een profiel uitgewerkt op basis van absolute en relatieve cijfers. Op die manier kunnen de belangrijkste subgroepen bepaald worden en kunnen subgroepen onderling en beide jaren met mekaar vergeleken worden.

¹ Hierna UVW-WZ of kortweg werklozen genoemd.

² Op 1/5/2010 onderging deze regeling een belangrijke wijziging. Waar voorheen het land van bestemming de betaling uitvoerde, staat nu het uitvoerland daarvoor in. In deze groep zullen vanaf deze datum enkel nog uitkeringsgerechtigden voorkomen uit Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland of uit een EU-land, maar die geen EER-nationaliteit hebben of Zwitser zijn.

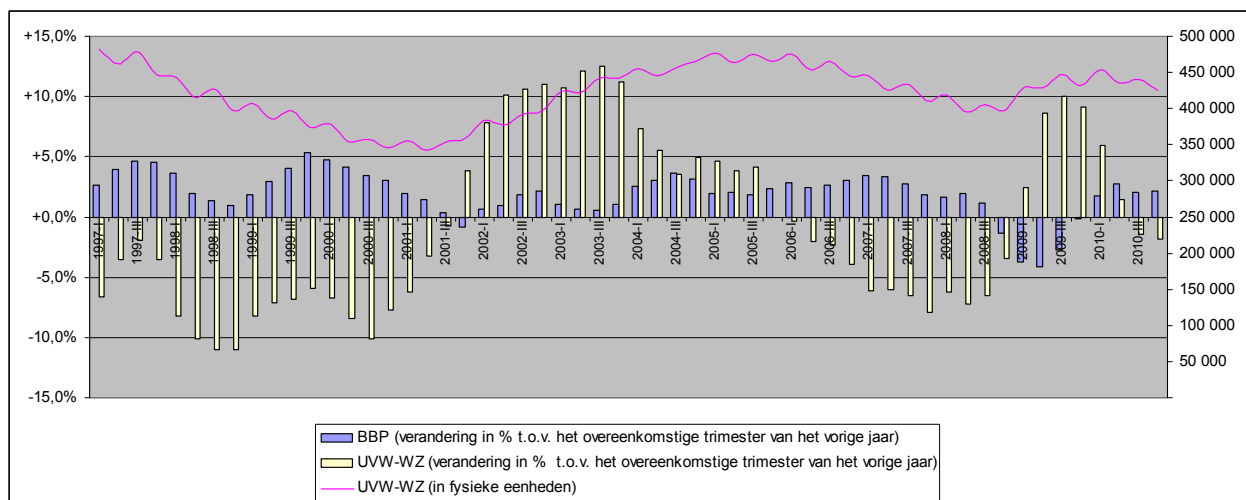
1. Evolutie van de populatie UVW-WZ: belangrijke opmerkingen

Deze studie gaat na welke veranderingen het profiel van de werkloze heeft ondergaan tijdens het afgelopen decennium en welke evoluties hiervan aan de basis liggen. De evolutie van de populatie is sterk afhankelijk van enerzijds de economische conjunctuur en anderzijds reglementaire wijzigingen. In het afgelopen decennium hebben zich op beide vlakken heel wat verschuivingen voorgedaan. Het is belangrijk om hiermee rekening te houden doorheen alle hoofdstukken van deze studie. Enkel zo kunnen de cijfers in een juist perspectief geplaatst worden.

1.1 De populatie UVW-WZ en de economische conjunctuur

De evolutie van de werkloosheid hangt nauw samen met de economische groei. Deze studie vergelijkt vaak cijfers van 2000 met 2010, jaren met een totaal verschillende economische context. Dit komt tot uiting in figuur 1. 2000 was een jaar op het einde van een periode van constante economische groei en dalende werkloosheid. In 2010 is de economie en de arbeidsmarkt nog herstellende na de zware economische crisis die eind 2008 begonnen is. Deze verschillende omstandigheden hebben vanzelfsprekend een zekere invloed op het profiel van de werklozen. We denken hierbij aan de werkloosheidsduur, de hoogte van de uitkeringen, de leeftijd, ... Om die reden hebben we er dan ook voor gekozen om in sommige delen 2010 te vergelijken met 2004, eveneens een jaar waarin er een economische heropleving aanbrak na een mindere periode (hoewel minder slecht dan in 2009).

Figuur 1 Trimestriële evolutie van de populatie UVW-WZ en het bruto binnenlands product tussen 1997 en 2010 in België

1.2 De populatie UVW-WZ en reglementaire wijzigingen

De werkloosheidsreglementering ondergaat constant wijzigingen om een antwoord te kunnen bieden op de uitdagingen van een snel veranderende arbeidsmarkt. In het afgelopen decennium zijn verschillende belangrijke maatregelen genomen: de invoering van het systeem van dienstencheques, de procedure tot activering van het zoekgedrag naar werk (Dispo), het optrekken van uitkeringspercentages en loongrenzen, het geleidelijk verhogen van de leeftijd waarop werklozen een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende kunnen krijgen, ... Doorheen de studie wordt verder ingegaan op deze maatregelen op het moment dat hun invloed tot uiting komt. Het is echter nuttig nu al te weten dat het profiel vaak beïnvloed wordt door deze wijzigingen, zeker wanneer ze een vertekend beeld van de realiteit opleveren. Dit is het geval bij het verhogen van de leeftijd waarop werklozen een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende kunnen krijgen.

In 2002 is deze leeftijd geleidelijk opgetrokken van 50 tot 58 jaar. Het gevolg is een aanhoudende stijging van het aantal UVW-WZ van ouder dan 50 jaar vanaf 2002. Tussen 2002 en 2010 is het aantal UVW-WZ ouder dan 50 jaar gestegen met 80 163, terwijl er in dezelfde periode bij de min 50-jarigen een daling was van 29 079. 2010 is het eerste jaar dat de effecten van die wijziging

ten volle voelbaar zijn: er zijn bijna geen werklozen meer van 50 tot 57 jaar met een dergelijke vrijstelling. In die leeftijdscategorie zijn ze immers bijna allemaal werkzoekend.

Indien men dat effect van de reglementering niet laat meespelen in de statistieken heeft men een totaal ander beeld. Tabel 1 laat zien dat 2010 zelfs het jaar met het op één na laagste werkloosheidsniveau van het afgelopen decennium is.

Tabel 1 Evolutie van het aantal UVW-WZ en de niet-werkzoekende werklozen van 50 tot 57 jaar tussen 2000 en 2010 in België

	UVW-WZ				Niet-werkzoekenden									Totaal	Klass.
	<50 j	50-57 j	≥58 j	Totaal	50 j	51 j	52 j	53 j	54 j	55 j	56 j	57 j	50-57 j		
2000	333 670	21 007	3 841	358 518	7 860	10 320	11 663	12 806	12 556	12 266	12 741	11 832	92 043	450 561	5
2001	328 351	20 308	3 758	352 417	7 479	10 136	11 491	12 572	13 679	13 387	13 069	13 409	95 222	447 639	4
2002	361 025	22 460	3 857	387 342	6 461	9 647	11 220	12 444	13 405	14 521	14 248	13 716	95 662	483 004	7
2003	392 797	35 805	3 863	432 465	834	6 900	9 689	11 238	12 471	13 487	14 929	14 701	84 248	516 713	9
2004	399 902	50 835	4 701	455 438	15	816	6 731	9 485	11 111	12 389	13 496	15 176	69 220	524 658	11
2005	397 167	66 387	6 164	469 718	9	19	799	6 607	9 363	11 013	12 331	13 494	53 635	523 353	10
2006	373 760	77 469	8 367	459 596	10	16	24	809	6 527	9 286	10 962	12 290	39 923	499 519	8
2007	336 223	83 436	9 428	429 087	14	16	34	63	868	6 519	9 289	10 955	27 758	456 845	6
2008	309 451	86 829	7 566	403 846	18	22	33	70	134	977	6 587	9 331	17 172	421 018	1
2009	332 981	93 141	7 998	434 120	16	23	34	68	141	244	1 140	6 679	8 344	442 464	3
2010	331 946	96 558	9 922	438 426	16	19	39	72	143	274	423	1 308	2 294	440 720	2

2. Verdeling volgens gewest

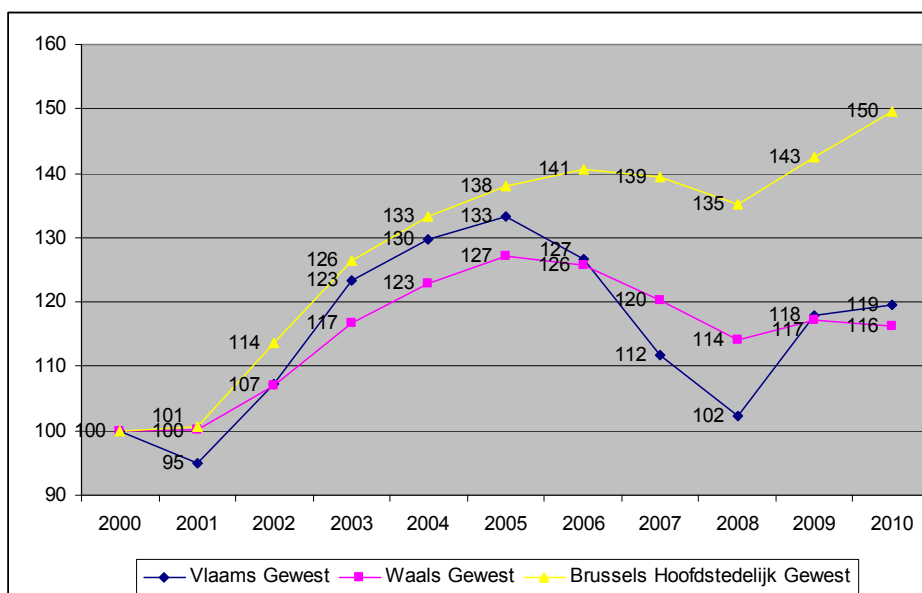
2.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 2 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens gewest tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Gewest	2000	2010	Vershil	Vershil (in %)
Vlaanderen	136 328	162 882	+26 554	+19,5%
Wallonië	171 116	199 096	+27 979	+16,4%
Brussel	51 074	76 448	+25 375	+49,7%
Land	358 518	438 426	+79 908	+22,3%

De totale populatie UVW-WZ is tussen 2000 en 2010 gestegen met 79 908 eenheden of iets meer dan een vijfde, tot 438 426 werklozen. In absolute aantallen is de toename het grootst in Wallonië (+27 979 eenheden), in relatieve termen kent Brussel de grootste stijging (+49,7 %).

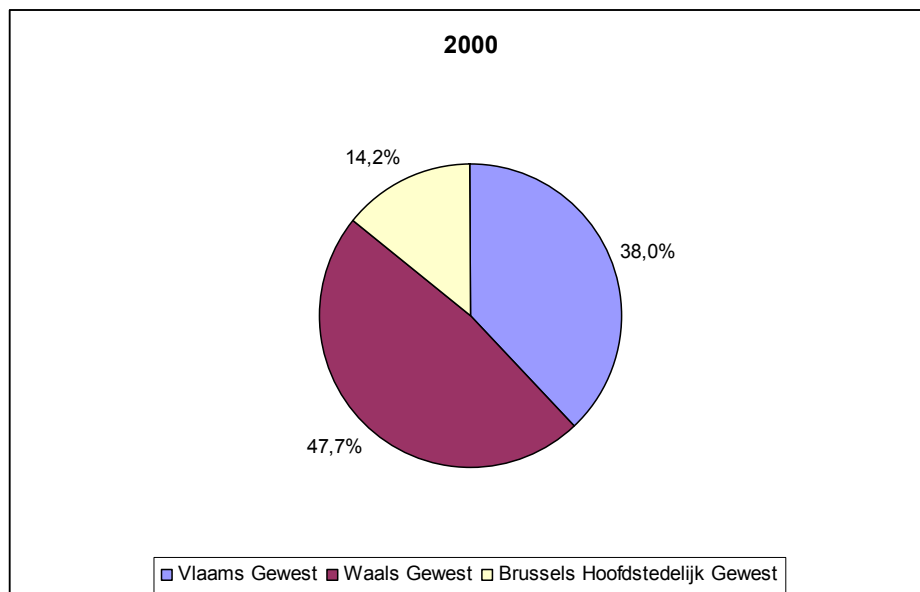
Figuur 2 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens gewest tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 2 toont dat de stijging van het aantal UVW-WZ steeds het grootst was in Brussel. Enkel in 2007 en 2008 was er een lichte daling merkbaar. Ook in Vlaanderen en Wallonië was er de eerste helft van het decennium een toename, die relatief gezien weliswaar minder sterk was dan deze in Brussel. De daling als gevolg van de gunstige economische conjunctuur in 2006, 2007 en een deel van 2008 was in de eerste twee gewesten bovendien forser, waardoor de totale relatieve toename sinds 2000 er heel wat kleiner is dan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.2 Profiel in 2000

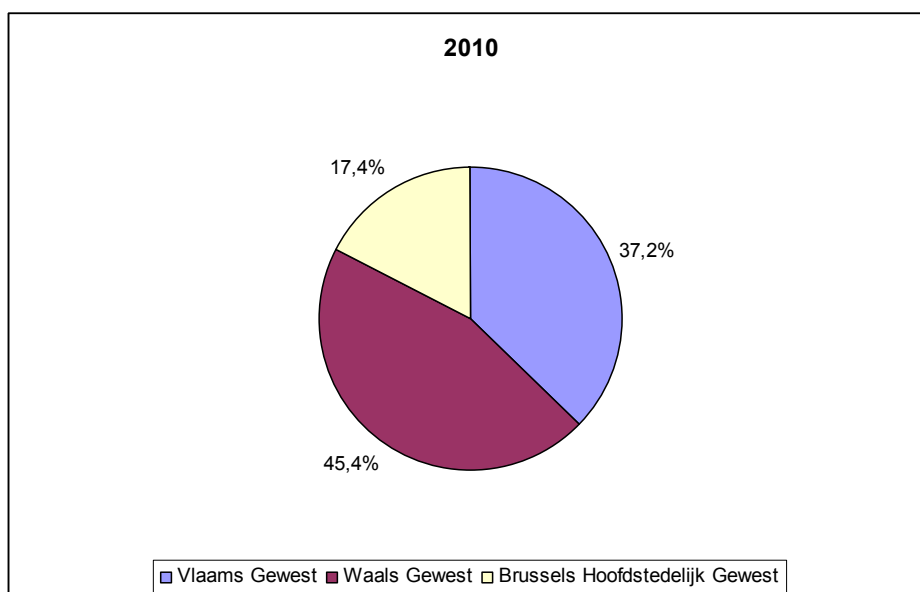
Figuur 3 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2000 (in %)

In 2000 is bijna de helft van alle UVW-WZ afkomstig uit het Waals Gewest. Het Vlaams Gewest heeft een aandeel van 38,0 % en het Brussels Gewest is goed voor 14,2 %.

2.3 Profiel in 2010

Figuur 4 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2010 (in %)

In 2010 is het aandeel Brusselse werklozen gestegen in vergelijking met 2000, naar 17,4 %. Het aandeel van zowel Vlaanderen (37,2 %) als Wallonië (45,4 %) is gedaald. Zoals verder nog zal blijken heeft deze evolutie verschillende oorzaken, die zowel demografisch als socio-economisch van aard zijn. Op demografisch vlak zien we dat de bevolking op arbeidsleeftijd veel sneller gestegen is in Brussel dan in de andere gewesten.³ Dit heeft onder andere te maken met de

³ In Brussel is de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) gestegen van 627 396 personen in 2000 tot 701 307 personen in 2008 (+11,8 %), in Vlaanderen van 3 933 668 tot 4 067 743 (+3,4 %) en in Wallonië van 2 158 143 tot 2 277 635 (+5,5 %). Gegevens voor 2009 en 2010 waren nog niet beschikbaar. (Bron: Eurostat)

toegenomen immigratie. Op socio-economisch vlak vermelden we het onevenwicht dat in Brussel bestaat tussen het gevraagde profiel in vacatures (hooggeschoold, talenkennis, ...) en het profiel van de werkzoekenden (oververtegenwoordiging van kansengroepen zoals jongeren, laaggeschoolden, allochtonen, ...). Daarnaast speelt ook de verhoogde concurrentie op de arbeidsmarkt als gevolg van de pendel een niet te verwaarlozen rol.

3. Verdeling volgens toelaatbaarheidsbasis

3.1 Evolutie 2000-2010

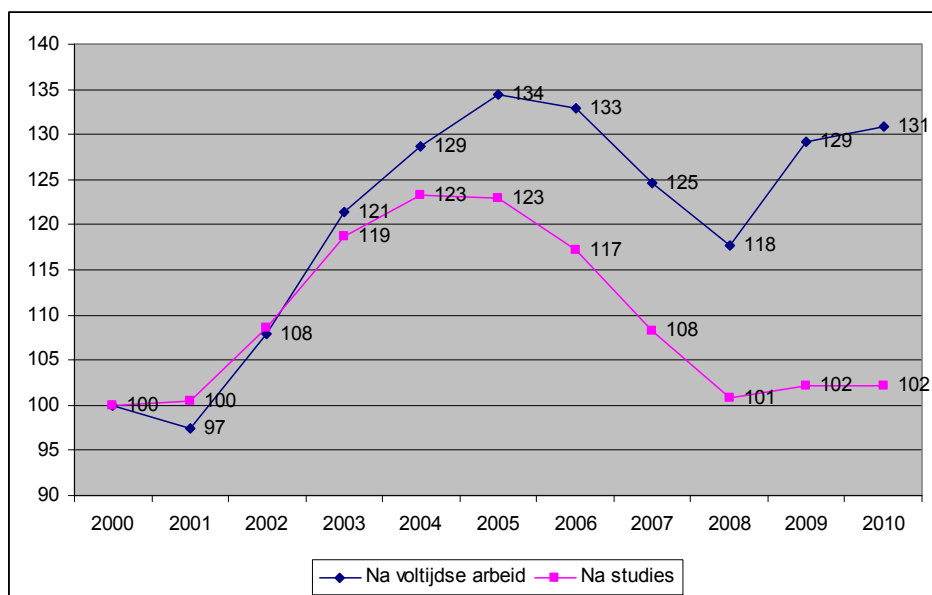
Tabel 3 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens toelaatbaarheidsbasis tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Toelaatbaarheidsbasis	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Voltijdse arbeid	110 631	138 468	+25,2%	102 693	131 736	+28,3%	37 604	58 254	+54,9%	250 927	328 458	+30,9%
Studies	25 697	24 413	-5,0%	68 423	67 360	-1,6%	13 470	18 194	+35,1%	107 591	109 967	+2,2%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

De stijging van het totaal aantal UVW-WZ tussen 2000 en 2010 is grotendeels toe te schrijven aan de toename van het aantal personen toelaatbaar op basis van arbeid. Hun aantal stijgt met 77 531 eenheden of 30,9 %.

In relatief opzicht is de stijging het grootst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar het aantal werklozen toelaatbaar op basis van arbeid op 10 jaar tijd met meer dan de helft is toegenomen. Een daling wordt waargenomen bij de Vlaamse en Waalse werklozen toelaatbaar op basis van studies (respectievelijk -5,0 % en -1,6%).

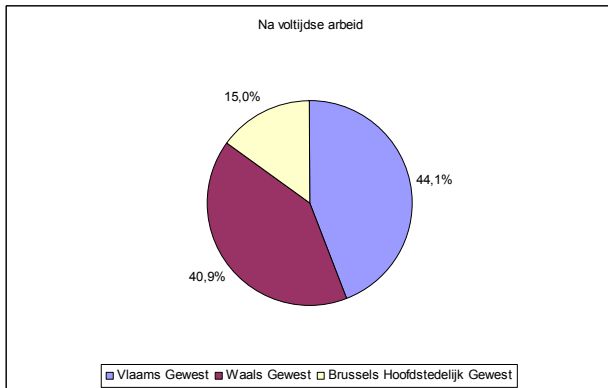
Figuur 5 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens toelaatbaarheidsbasis tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

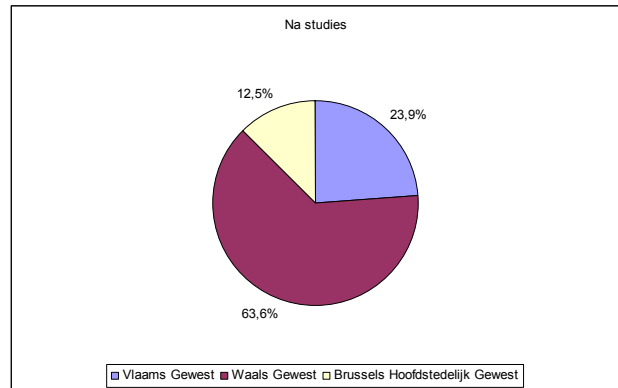
Zowel de werklozen toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid als deze die een wachtuitkering genieten kenden een forse toename tussen 2001 en 2005. De tweede categorie kon het meest profiteren van de economische heropleving in 2006 en 2007. Hun aantal daalde tot op een niveau net boven dit van 2000. Zelfs tijdens de jongste economische crisis viel voor hen slechts een kleine toename te noteren. De werklozen toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid van hun kant daalden slechts matig tussen 2005 en 2008, terwijl hun toename in 2009 vrij groot was. Hierdoor is hun totale relatieve groei sinds 2000 heel wat groter dan bij de werklozen toelaatbaar op basis van studies.

3.2 Profiel in 2000

Figuur 6 Verdeling van de UVW-WZ toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid volgens gewest in 2000 (in %)

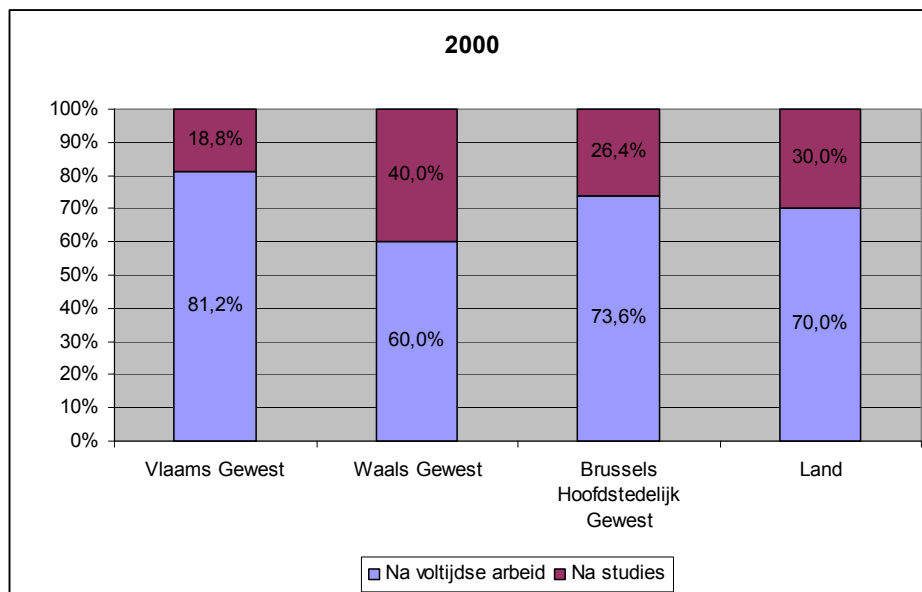

Figuur 7 Verdeling van de UVW-WZ toelaatbaar op basis van studies volgens gewest in 2000 (in %)

Binnen de UVW-WZ toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid vormen de Vlamingen de grootste groep (44,1 % ten opzichte van 40,9 % Walen). De UVW-WZ toelaatbaar op basis van studies laten een omgekeerd beeld zien: de overgrote meerderheid (63,6 %) is afkomstig uit het Waals Gewest en nog geen kwart uit het Vlaams Gewest.

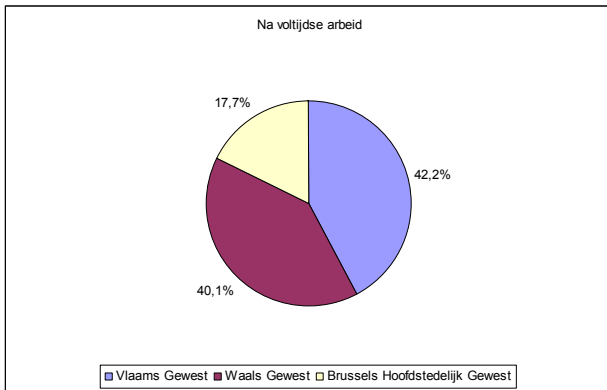
Figuur 8 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens toelaatbaarheidsbasis in 2000 (in %)

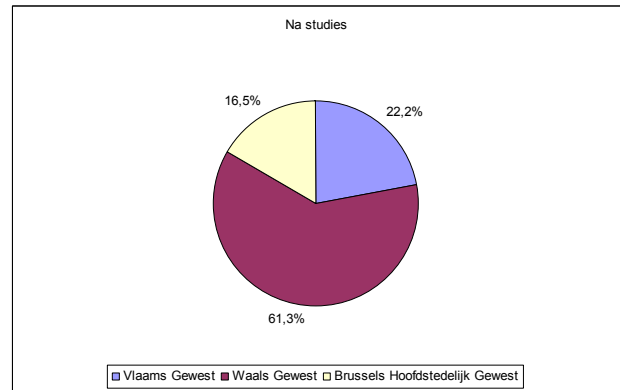
In Vlaanderen is meer dan 8 op de 10 werklozen dan ook toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid, terwijl dit in Wallonië slechts 6 op de 10 is. Het aandeel in Brussel ligt hiertussen.

3.3 Profiel in 2010

Figuur 9 Verdeling van de UVW-WZ toelaatbaar op basis van voltijdse arbeid volgens gewest in 2010 (in %)

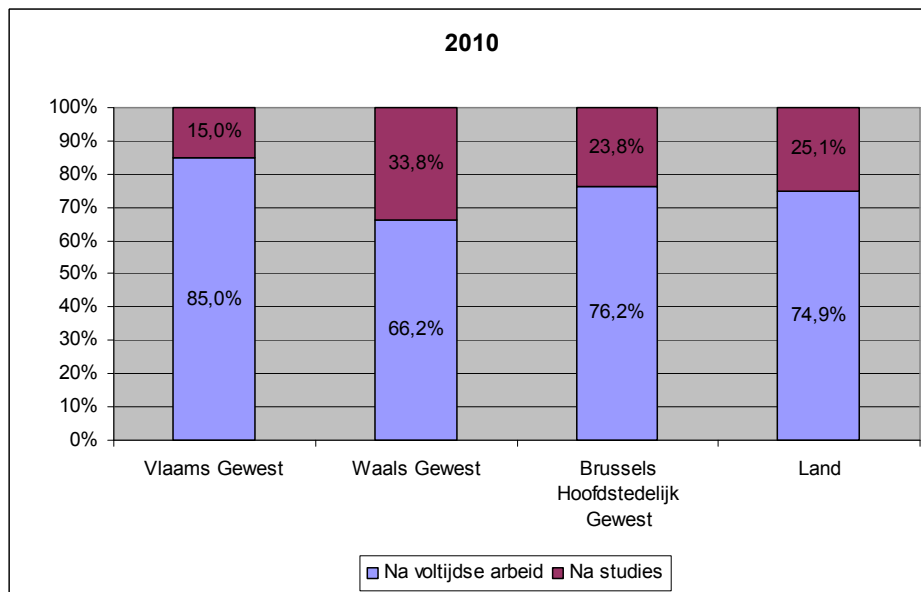

Figuur 10 Verdeling van de UVW-WZ toelaatbaar op basis van studies volgens gewest in 2010 (in %)

De verdeling volgens gewest geeft in 2010 zowel bij de UVW-WZ toelaatbaar op basis van arbeid als deze op basis van studies nagenoeg hetzelfde beeld als in 2000. Het totale aandeel UVW-WZ toelaatbaar op basis van arbeid is wel met ongeveer 5 procentpunten toegenomen (tot 74,9 %). Deze tendens is merkbaar in elk van de gewesten.

Figuur 11 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens toelaatbaarheidsbasis in 2010 (in %)

4. Verdeling volgens leeftijd

4.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 4 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens leeftijd tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Leeftijd	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
<20 j	2 646	2 287	-13,6%	2 549	2 929	+14,9%	506	510	+0,8%	5 701	5 725	+0,4%
20 - <25 j	18 326	19 862	+8,4%	29 810	30 766	+3,2%	7 132	7 638	+7,1%	55 268	58 266	+5,4%
25 - <30 j	19 645	22 344	+13,7%	33 515	30 396	-9,3%	9 674	12 434	+28,5%	62 834	65 174	+3,7%
30 - <35 j	20 077	19 313	-3,8%	28 226	24 006	-15,0%	8 998	12 368	+37,4%	57 301	55 686	-2,8%
35 - <40 j	20 401	17 339	-15,0%	25 227	22 767	-9,8%	7 929	10 603	+33,7%	53 557	50 708	-5,3%
40 - <45 j	20 225	18 055	-10,7%	22 247	21 432	-3,7%	6 925	9 457	+36,6%	49 398	48 945	-0,9%
45 - <50 j	22 577	18 509	-18,0%	20 576	20 780	+1,0%	6 457	8 152	+26,2%	49 610	47 441	-4,4%
50 - <55 j	7 504	23 349	+211,1%	6 029	24 910	+313,1%	2 101	8 299	+295,0%	15 634	56 557	+261,7%
55 - <60 j	4 042	21 006	+419,7%	2 332	19 256	+725,7%	1 021	6 313	+518,6%	7 394	46 575	+529,9%
≥60 j	885	817	-7,6%	603	1 855	+207,5%	331	676	+104,4%	1 819	3 348	+84,1%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

Voor het land stellen we vast dat er zich tussen 2000 en 2010 in de leeftijdscategorieën jonger dan 30 jaar een lichte stijging heeft voorgedaan. De leeftijdscategorieën van 30 tot 49 jaar noteren een lichte daling. Het zijn echter de 50-plussers die in het oog springen. Deze leeftijdscategorieën kenden een zeer sterke stijging, met zelfs meer dan een verviervoudiging in de leeftijdscategorie van 55 tot minder dan 60 jaar (van 7 394 naar 40 222 personen). Dit komt doordat de vrijstelling voor 50-plussers langer dan een jaar werkloos, ingevoerd in 1995, gradueel terugschroefd werd vanaf 2002. Vanaf 2002 is een vrijstelling voor oudere werklozen enkel nog mogelijk indien men de leeftijd van 58 jaar overschreden heeft tenzij men 38 jaar beroepsverleden kan voorleggen.⁴ Daarnaast heeft ook het optrekken van de pensioenleeftijd voor vrouwen sinds 1997 een rol gespeeld (61 jaar in 1997, 62 jaar in 2000, 63 jaar in 2003, 64 jaar in 2006 en 65 jaar in 2009).

Ook wanneer we de vrijgestelde (niet in de populatie UVW-WZ) en de niet-vrijgestelde oudere werklozen (wel in de populatie UVW-WZ) samentellen, stellen we een stijging vast tussen 2000 en 2010. Deze toename is in relatief opzicht weliswaar kleiner dan de toename van de totale bevolking tussen 50 en 64 jaar.⁵ Ter illustratie: in 2000 waren er 24 848 UVW-WZ van 50 jaar en ouder en 140 763 vrijgestelde ouderen, tegenover respectievelijk 106 480 en 89 193 in 2010. In totaal is er dus een toename van 30 062 oudere (vrijgestelde en niet-vrijgestelde) werklozen of +18,2 %.

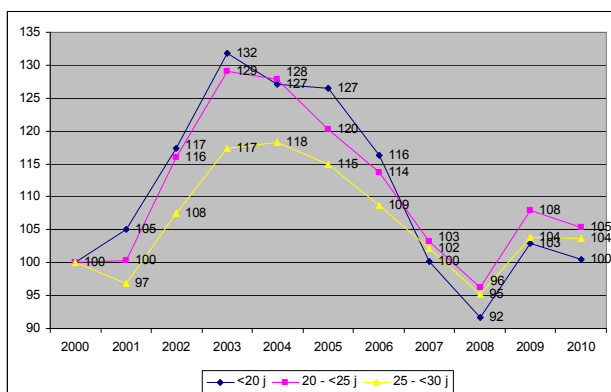
Figuur 13 laat zien dat deze reglementaire wijziging tot op heden nog steeds een invloed heeft op de evolutie van het aantal oudere werklozen. Door de grote instroom van UVW-WZ tussen 50 en 57 jaar sinds 2002 (zie punt 1.2) gaat de curve van de leeftijdsklasse van 55 tot 60 jaar nog steeds in stijgende lijn. Een groot deel van deze instromers maakt immers nu deel uit van deze groep.

⁴ Deze regeling werd gradueel ingevoerd. 58-plussers kunnen sinds 2002 een onvoorwaardelijke vrijstelling krijgen, personen van 56 jaar pas na 312 werkloosheidsdagen (57 jaar vanaf 1/7/2003). Personen tussen 50 en 55 jaar kunnen sinds 2002 pas een vrijstelling krijgen na 312 werkloosheidsdagen en indien ze 36 jaar beroepsverleden kunnen bewijzen. Vanaf 1/7/2003 werd de leeftijd van 55 jaar op 56 jaar gebracht en werd 36 jaar beroepsverleden op 37 jaar gebracht. Vanaf 1/7/2004 werd de leeftijd van 56 jaar op 57 jaar gebracht en werd 37 jaar beroepsverleden op 38 jaar gebracht.

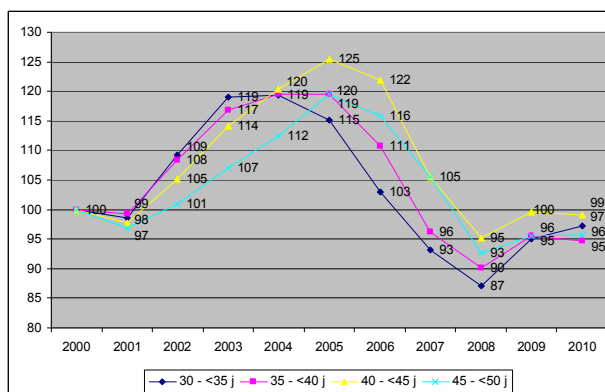
⁵ In de totale bevolking is het aantal personen tussen 50 en 64 jaar tussen 2000 en 2010 gestegen van 1 713 965 naar 2 088 850, een relatieve toename van 21,9 % (bron: Eurostat).

Figuur 12 en 13 tonen aan dat de leeftijdsklassen jonger dan 50 jaar een dalende trend vertonen sinds 2005 (2004 voor de min 25-jarigen), wat onder andere het gevolg is van de invoering van het begeleidings- en opvolgingsplan voor werkzoekenden (2004 voor de min 30-jarigen, 2005 voor de 30 tot 39-jarigen en 2006 voor de 40 tot 49-jarigen) en van een aantrekkende economie sinds eind 2005. Hierdoor kwam het aantal werklozen deel uitmakend van deze leeftijdscategorieën in 2008 uit op een niveau lager dan in 2000. Doordat de economische crisis van 2009 een grotere impact gehad heeft op de min 30-jarigen dan op de 30 tot 49-jarigen komen deze eersten in 2010 uit op een niveau net boven dat van 2000. De 30 tot 49-jarigen blijven daar ook in 2010 onder.

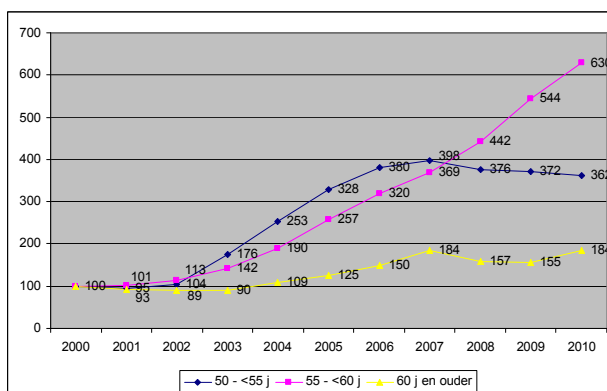
Figuur 12 Evolutie van de UVW-WZ jonger dan 30 jaar 2000-2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 13 Evolutie 2000-2010 van de UVW-WZ tussen 30 en 49 jaar (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 14 Evolutie 2000-2010 van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder (basis 100 = jaar 2000)

4.2 Profiel in 2000

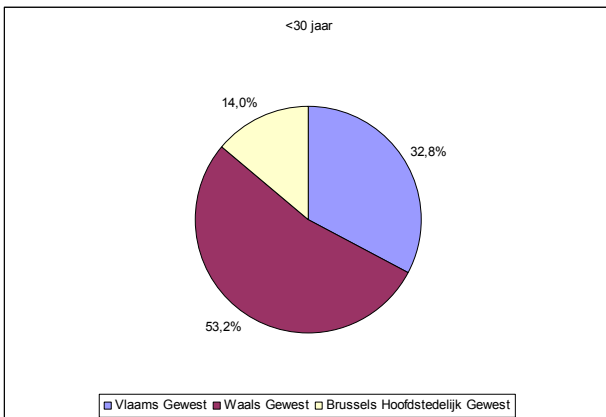
Tabel 5 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens leeftijdsklasse in 2000 (in %)

Leeftijd	Gewest			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
<20 jaar	1,9%	1,5%	1,0%	1,6%
20 - <25 jaar	13,4%	17,4%	14,0%	15,4%
25 - <30 jaar	14,4%	19,6%	18,9%	17,5%
30 - <35 jaar	14,7%	16,5%	17,6%	16,0%
35 - <40 jaar	15,0%	14,7%	15,5%	14,9%
40 - <45 jaar	14,8%	13,0%	13,6%	13,8%
45 - <50 jaar	16,6%	12,0%	12,6%	13,8%
50 - <55 jaar	5,5%	3,5%	4,1%	4,4%
55 - <60 jaar	3,0%	1,4%	2,0%	2,1%
≥60 jaar	0,6%	0,4%	0,6%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

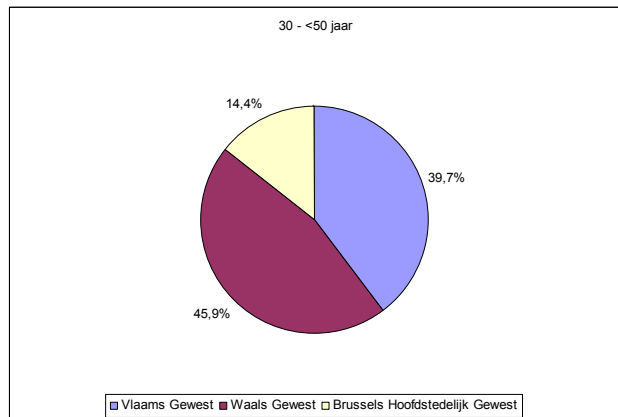
De grootste groep wordt in 2000 gevormd door de leeftijdscategorie van 25 tot minder dan 30 jaar, met een aandeel van 17,5 %. Hierna volgen de categorieën 30 tot minder dan 35 jaar en 20 tot minder dan 25 jaar, met respectievelijke aandelen van 16,0 % en 15,4 %. Van alle UVW-WZ is 93,0 % jonger dan 50 jaar.

In Vlaanderen ligt het zwaartepunt ietwat meer bij de leeftijdscategorieën tussen 35 en minder dan 50 jaar, terwijl de hoogste percentages in Wallonië eerder opduiken in de categorieën van 20 tot minder dan 35 jaar en in Brussel in de categorieën van 25 tot minder dan 40 jaar. De gemiddelde werkloze blijkt dus in Vlaanderen iets ouder te zijn dan in Wallonië.

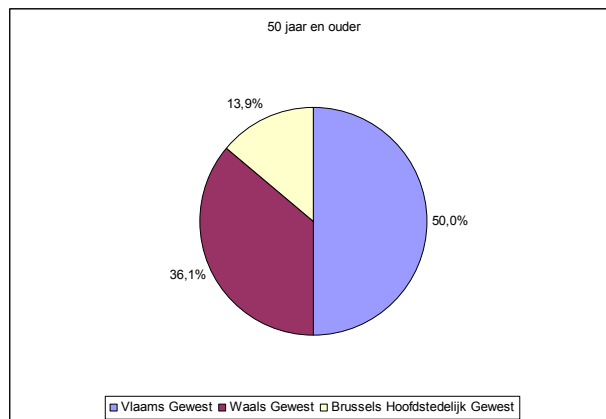
Figuur 15 Verdeling van de UVW-WZ jonger dan 30 jaar volgens gewest in 2000 (in %)

Figuur 16 Verdeling van de UVW-WZ tussen 30 en 49 jaar volgens gewest in 2000 (in %)

Figuur 17 Verdeling van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder volgens gewest in 2000 (in %)

De verdeling per gewest (zie bovenstaande grafieken) toont dit nog duidelijker. In de leeftijdscategorieën jonger dan 30 jaar komt meer dan de helft van de UVW-WZ uit het Waals Gewest, terwijl nog geen derde afkomstig is uit Vlaanderen. Bij de leeftijdscategorieën van 50 jaar en ouder zien we het omgekeerde: daar is de helft van de UVW-WZ afkomstig uit het Vlaams Gewest en iets meer dan een derde uit het Waals Gewest. Algemeen kunnen we stellen dat jonge werklozen een eerder Waals en oudere een eerder Vlaams profiel hebben.

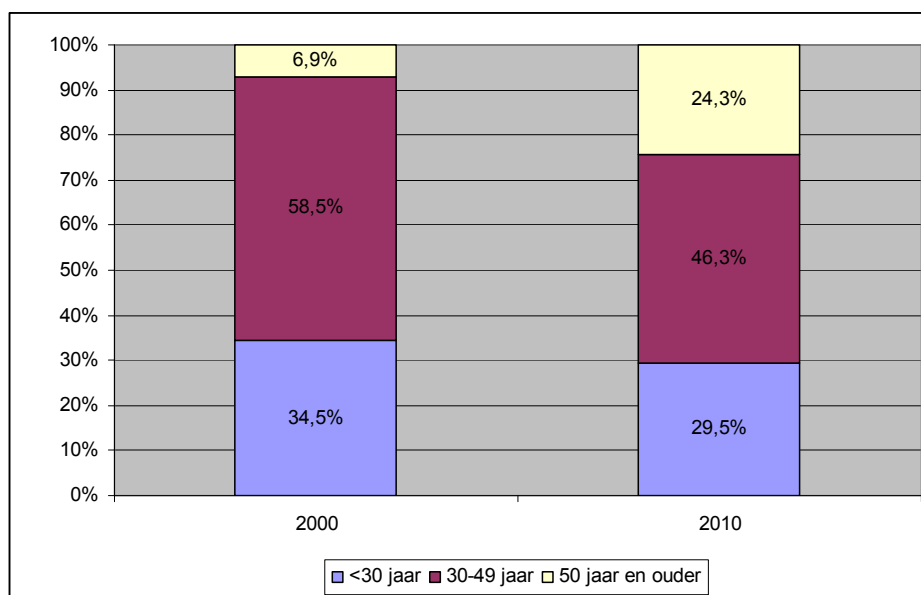
4.3 Profiel in 2010

Tabel 6 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens leeftijdsklasse in 2010 (in %)

Leeftijd	Gewest			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
<20 jaar	1,4%	1,5%	0,7%	1,3%
20 - <25 jaar	12,2%	15,5%	10,0%	13,3%
25 - <30 jaar	13,7%	15,3%	16,3%	14,9%
30 - <35 jaar	11,9%	12,1%	16,2%	12,7%
35 - <40 jaar	10,6%	11,4%	13,9%	11,6%
40 - <45 jaar	11,1%	10,8%	12,4%	11,2%
45 - <50 jaar	11,4%	10,4%	10,7%	10,8%
50 - <55 jaar	14,3%	12,5%	10,9%	12,9%
55 - <60 jaar	12,9%	9,7%	8,3%	10,6%
60 jaar en meer	0,5%	0,9%	0,9%	0,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

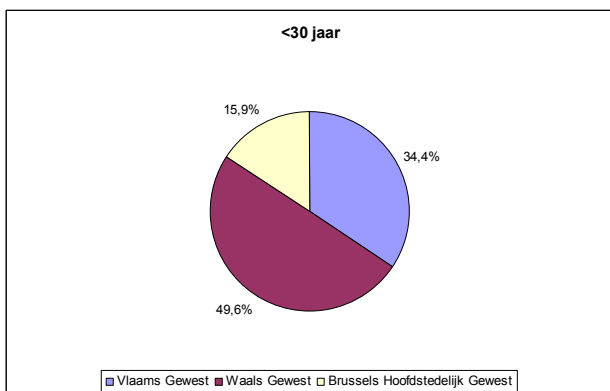
In 2010 is net als in 2000 de leeftijdscategorie van 25 tot minder dan 30 jaar het sterkst vertegenwoordigd (14,9 %), op de voet gevolgd door de leeftijdscategorie 20 tot minder dan 25 jaar. In tegenstelling tot 2000, waar de leeftijdscategorie van 30 tot minder dan 35 jaar de derde plaats bekleedde, is dit in 2010 de categorie van 50 tot minder dan 55 jaar. In het Vlaams Gewest vormt deze leeftijdscategorie zelfs de grootste groep (14,3 %).

Figuur 18 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens leeftijdsklasse in 2000 en 2010 (in %)

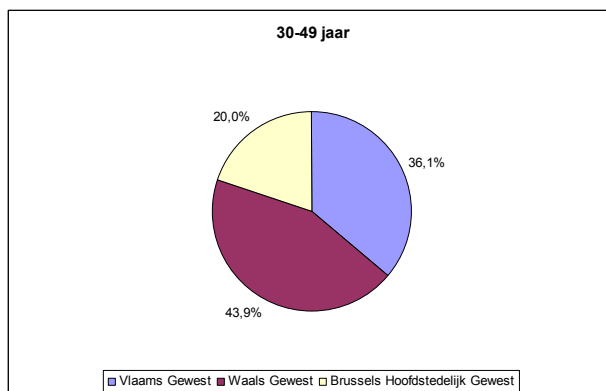

Niet enkel in Vlaanderen is het aandeel van de oudere werklozen echter toegenomen in vergelijking met 2000, ook in Wallonië en Brussel is dit het geval. Waar in 2000 het aandeel 50-plussers in de totale populatie slechts 6,9 % bedroeg, is dit in 2010 reeds 24,3 %. Figuur 18 illustreert de verschuiving die heeft plaatsgevonden.

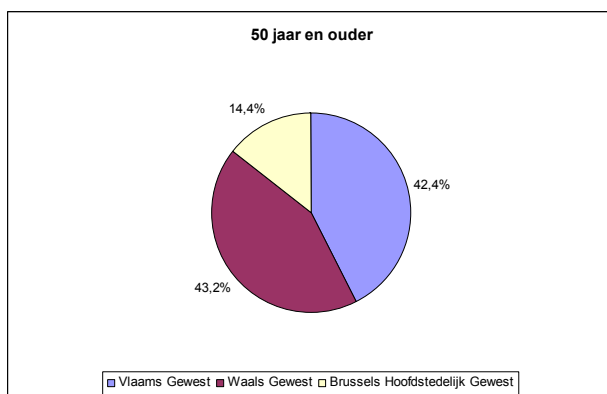
Figuur 19 Verdeling van de UVW-WZ jonger dan 30 jaar volgens gewest in 2010 (in %)

Figuur 20 Verdeling van de UVW-WZ tussen 30 en 49 jaar volgens gewest in 2010 (in %)

Figuur 21 Verdeling van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder volgens gewest in 2010 (in %)

De verdeling volgens gewest laat net als in 2000 zien dat de jongere UVW-WZ een eerder Waals en de oudere een eerder Vlaams profiel hebben. Van de UVW-WZ jonger dan 30 jaar is immers 49,6 % afkomstig uit het Waals Gewest, bij de 50-plussers is 42,4 % afkomstig uit het Vlaams Gewest. Het Waalse aandeel bij de min 50-jarigen is echter wel gedaald sinds 2000: bij de werklozen jonger dan 30 jaar van 53,2 % in 2000 tot 49,6 % in 2010 en bij de 30 tot 49-jarigen van 45,9 % tot 43,9 %.

Bij de leeftijdscategorieën van 30 tot minder dan 50 jaar is opvallend dat het aandeel van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest sterk is toegenomen ten opzichte van 2000 (14,4 % in 2000 tegenover 20,0 % in 2010). Het lijkt erop dat vooral demografische evoluties aan de basis hiervan liggen. In Brussel is immers onder meer onder invloed van de immigratie tussen 2000 en 2008⁶ een stijging in de bevolking tussen 30 en 49 jaar waar te nemen (+37 411 personen of +13,3 %), terwijl er zowel in Vlaanderen als in Wallonië een daling was (in Vlaanderen -27 287 personen of -1,5 %, in Wallonië -10 919 of -1,1 %).

⁶ Bron: Eurostat. Gegevens voor 2009 of 2010 waren nog niet beschikbaar.

5. Verdeling volgens geslacht

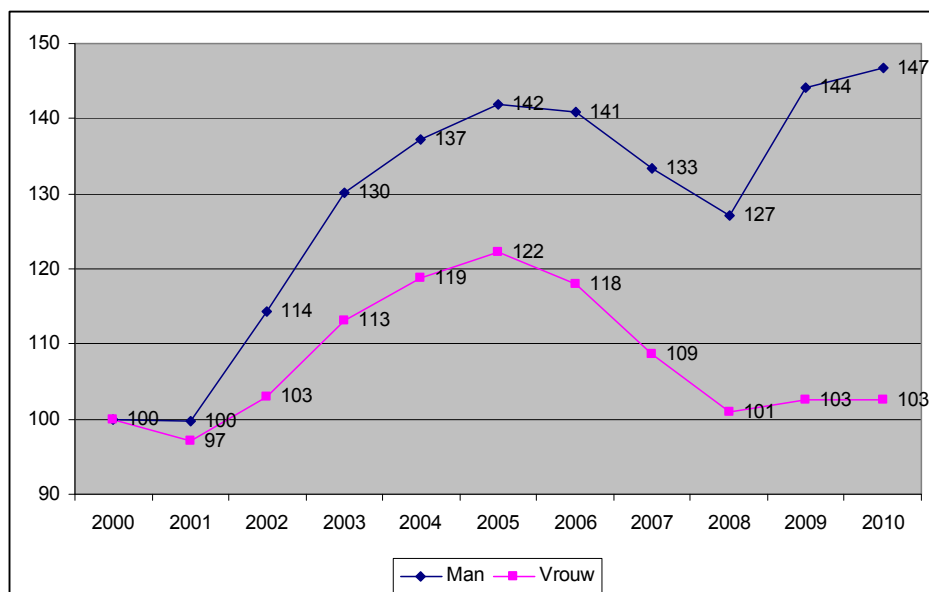
5.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 7 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens geslacht tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Geslacht	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Man	59 692	89 045	+49,2%	75 252	103 688	+37,8%	25 089	42 137	+68,0%	160 033	234 870	+46,8%
Vrouw	76 636	73 837	-3,7%	95 864	95 408	-0,5%	25 985	34 312	+32,0%	198 485	203 556	+2,6%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

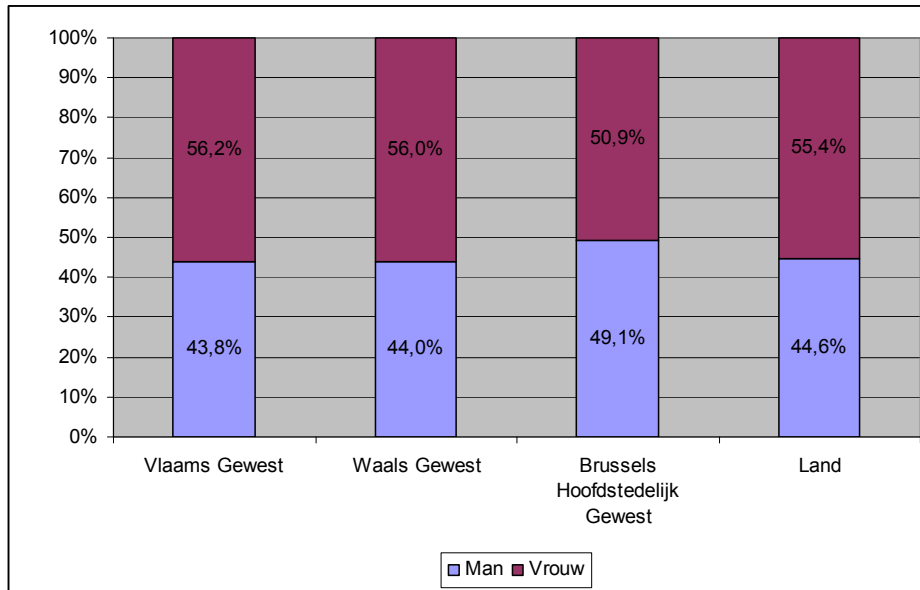
De toename van het totaal aantal UVW-WZ tussen 2000 en 2010 is bijna integraal te wijten aan een stijging van het aantal werkloze mannen (+74 837 of +46,8 %). Dit is deels het gevolg van de economische realiteit dat mannen vaker dan vrouwen tewerkgesteld zijn in conjunctuurgevoelige sectoren zoals bijvoorbeeld de industrie, waardoor economische moeilijkheden (zoals de crisissen van 2001 en 2009) een grotere impact hebben op deze eersten. Daarnaast speelt ook de introductie van het systeem van dienstencheques in 2002 een rol. Dienstenchequebedrijven stellen immers vooral vrouwen tewerk, dus het zijn ook vooral vrouwelijke werklozen die uitstromen naar dit systeem. Tenslotte kan ook de hogere scholingsgraad van vrouwen meespelen. Figuur 22 illustreert de verschillende evolutie van mannelijke en vrouwelijke werklozen.

Figuur 22 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens geslacht tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

5.2 Profiel in 2000

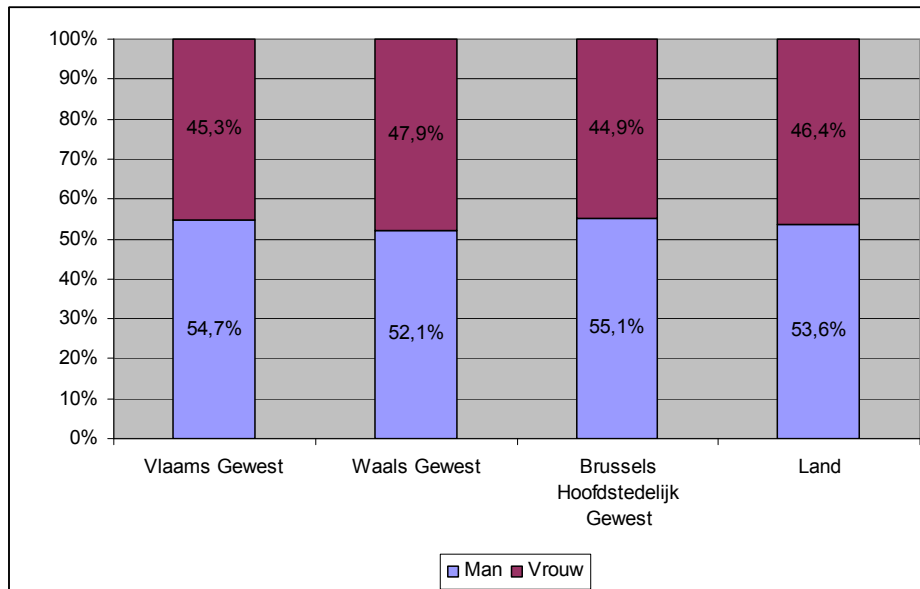
Figuur 23 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens geslacht in 2000 (in %)

In 2000 waren er meer vrouwelijke dan mannelijke UVW-WZ (55,4 % vrouwen). Enkel in Brussel liggen de percentages iets dichtert tegen mekaar: de mannen vertegenwoordigen er namelijk 49,1 %.

5.3 Profiel in 2010

Figuur 24 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens geslacht in 2010 (in %)

In 2010 zijn de rollen omgedraaid: de populatie UVW-WZ telt meer mannen dan vrouwen. Het aandeel mannen ligt in elk van de drie gewesten hoger dan in 2000, maar het verschil blijkt het grootst in Vlaanderen (10,9 procentpunten). Dit is grotendeels te verklaren door de conjunctuurgevoeligheid van de Vlaamse arbeidsmarkt.

6. Verdeling volgens leeftijd en geslacht

6.1 Evolutie 2000-2010

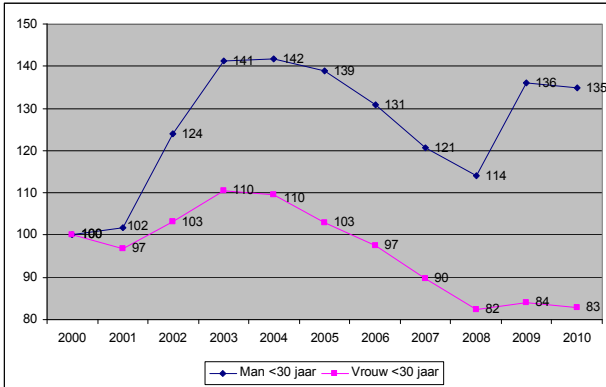
Tabel 8 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens geslacht en leeftijdsklasse tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Geslacht	Leeftijd	Gewest											
		Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
		2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Man	<30 j	16 873	25 126	+48,9%	26 690	33 429	+25,2%	7 738	10 624	+37,3%	51 301	69 179	+34,8%
	30-<50 j	34 627	41 323	+19,3%	43 141	46 366	+7,5%	15 409	22 981	+49,1%	93 177	110 670	+18,8%
	≥50 j	8 192	22 596	+175,8%	5 421	23 893	+340,7%	1 941	8 532	+339,5%	15 555	55 020	+253,7%
Vrouw	<30 j	23 744	19 368	-18,4%	39 184	30 662	-21,7%	9 574	9 957	+4,0%	72 503	59 987	-17,3%
	30-<50 j	48 653	31 893	-34,4%	53 136	42 618	-19,8%	14 900	17 599	+18,1%	116 690	92 110	-21,1%
	≥50 j	4 239	22 576	+432,6%	3 543	22 128	+524,5%	1 511	6 756	+347,2%	9 293	51 460	+453,8%
Totaal	<30 j	40 617	44 493	+9,5%	65 874	64 091	-2,7%	17 312	20 581	+18,9%	123 803	129 165	+4,3%
	30-<50 j	83 280	73 216	-12,1%	96 277	88 984	-7,6%	30 310	40 579	+33,9%	209 867	202 780	-3,4%
	≥50 j	12 431	45 172	+263,4%	8 965	46 020	+413,3%	3 452	15 288	+342,8%	24 848	106 480	+328,5%

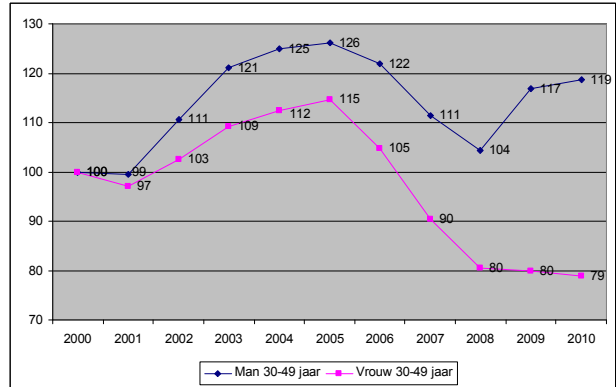
Tussen 2000 en 2010 daalde het aantal vrouwelijke werklozen behorende tot de leeftijdsklassen jonger dan 50 jaar, terwijl hun mannelijke tegenhangers in aantal stegen. Bij de 50-plussers zijn de rollen omgedraaid: de toename is er groter bij de vrouwen dan bij de mannen. Dit laatste is zoals reeds aangehaald een gevolg van het optrekken van de pensioenleeftijd voor vrouwen en ook van de toegenomen arbeidsmarktparticipatie van vrouwen.

Wanneer we de uitzonderlijke groei van werklozen van 50 jaar en ouder dus afzonderlijk beschouwen komt de vaststelling dat het systeem van dienstencheques een merkbare invloed heeft gehad op de evolutie van het aantal vrouwelijke werklozen nog meer tot uiting. Bewijs hiervan is dat de evolutie van het aantal vrouwelijke werklozen jonger dan 50 jaar reeds voor 2008 gunstiger was dan bij hun mannelijke tegenhangers (zie figuur 25 en 26), wat niet enkel te verklaren valt door conjuncturele invloeden. De recentste economische crisis heeft het verschil met de mannen alleen maar groter gemaakt, waardoor we in 2010 meer mannelijke dan vrouwelijke werklozen tellen.

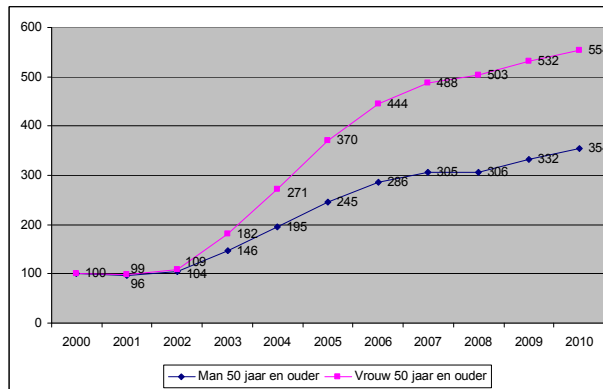
Figuur 25 Evolutie van de UVW-WZ van jonger dan 30 jaar volgens geslacht tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 26 Evolutie van de UVW-WZ van 30 tot 49 jaar volgens geslacht tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 27 Evolutie van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder volgens geslacht tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

6.2 Profiel in 2000

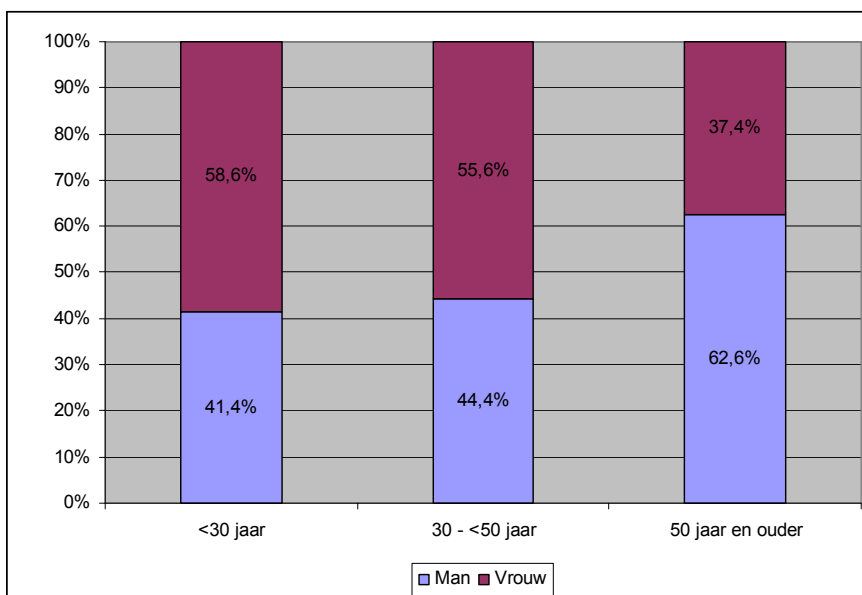
Tabel 9 Verdeling per geslacht en leeftijdsklasse van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2000 (in %)

Geslacht	Leeftijd	Gewest			
		Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Man	<30 jaar	32,9%	52,0%	15,1%	100,0%
	30 - <50 jaar	37,2%	46,3%	16,5%	100,0%
	≥50 jaar	52,7%	34,9%	12,5%	100,0%
Vrouw	<30 jaar	32,7%	54,0%	13,2%	100,0%
	30 - <50 jaar	41,7%	45,5%	12,8%	100,0%
	≥50 jaar	45,6%	38,1%	16,3%	100,0%
Totaal	<30 jaar	32,8%	53,2%	14,0%	100,0%
	30 - <50 jaar	39,7%	45,9%	14,4%	100,0%
	≥50 jaar	50,0%	36,1%	13,9%	100,0%

We stelden al vast dat bij de 50-plussers de Vlamingen oververtegenwoordigd waren. Nu blijkt dat dit het meeste het geval is bij de mannen. 52,7 % van de mannelijke werklozen van 50 jaar en ouder is immers Vlaming, bij hun vrouwelijke tegenhangers is dit 45,6 %.

In de jongste leeftijdscategorie stelden we een oververtegenwoordiging vast van het Waals Gewest. Dit is het meest het geval bij de vrouwen: 54,0 % van hen is afkomstig uit Wallonië, tegenover 52,0 % bij mannen van dezelfde leeftijd.

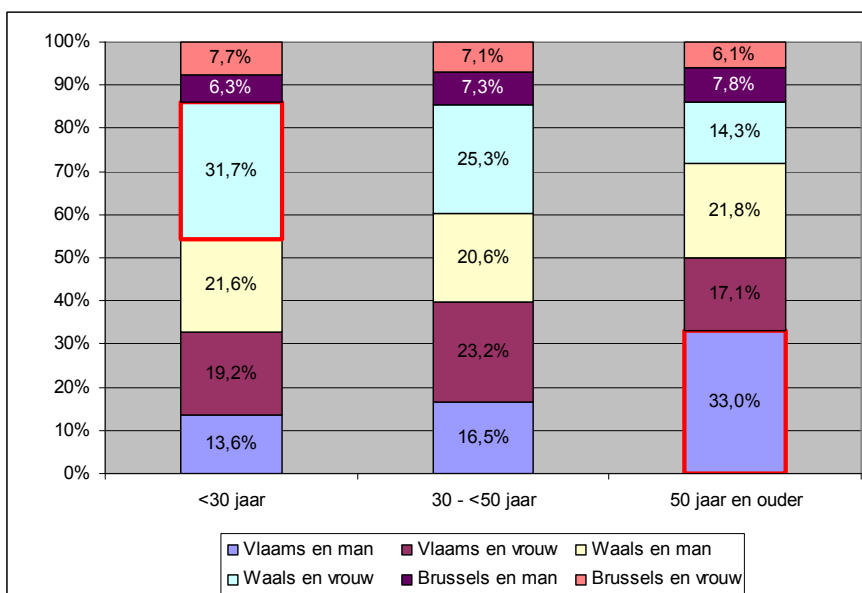
Figuur 28 Verdeling per leeftijdsklasse van de populatie UVW-WZ volgens geslacht in 2000 (in %)

Het genderprofiel (figuur 28) laat zien dat bij de 50-plussers de mannen met 62,6 % ruimschoots in de meerderheid zijn, terwijl dit bij de jongere leeftijdscategorieën de vrouwen zijn.

Algemeen kunnen we dus stellen dat in 2000 de jongere UVW-WZ een eerder Waals en vrouwelijk profiel hadden en de oudere een eerder Vlaams en mannelijk. Dit komt ook tot uiting wanneer men deze leeftijdscategorieën apart onder de loep neemt: beide profielen vormen veruit de grootste groep in betreffende leeftijdscategorieën (zie figuur 29).

Figuur 29 Verdeling per leeftijdsklasse van de populatie UVW-WZ volgens gewest en geslacht in 2000 (in %)

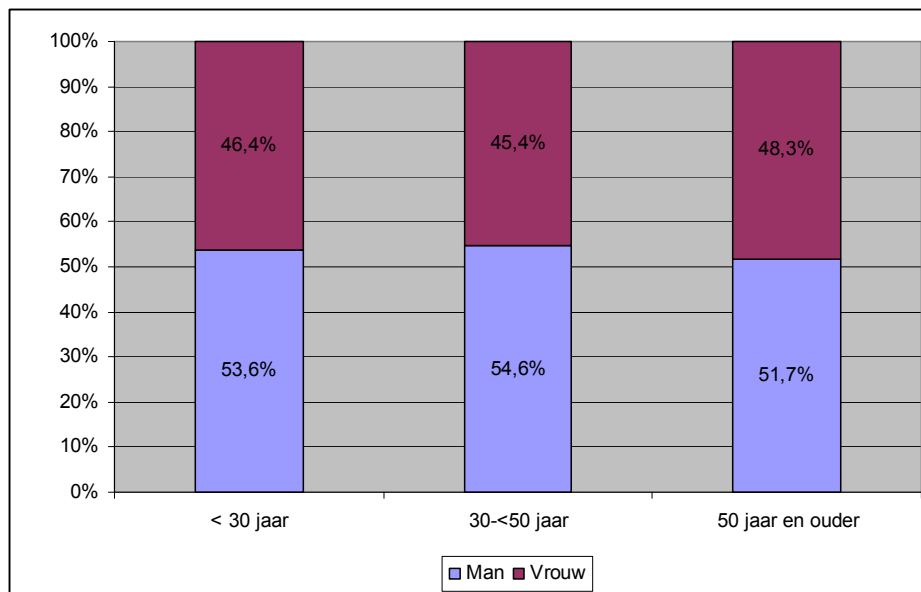
6.3 Profiel in 2010

Tabel 10 Verdeling per geslacht en leeftijdsklasse van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2010 (in %)

Geslacht	Leeftijd	Gewest			
		Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Man	<30 jaar	36,3%	48,3%	15,4%	100,0%
	30 - <50 jaar	37,3%	41,9%	20,8%	100,0%
	50 jaar en ouder	41,1%	43,4%	15,5%	100,0%
Vrouw	<30 jaar	32,3%	51,1%	16,6%	100,0%
	30 - <50 jaar	34,6%	46,3%	19,1%	100,0%
	50 jaar en ouder	43,9%	43,0%	13,1%	100,0%
Totaal	<30 jaar	34,4%	49,6%	15,9%	100,0%
	30 - <50 jaar	36,1%	43,9%	20,0%	100,0%
	50 jaar en ouder	42,4%	43,2%	14,4%	100,0%

We constateerden dat Vlaanderen in 2010 nog steeds (licht) oververtegenwoordigd is bij de 50-plussers, terwijl Wallonië dit bij de UVW-WZ jonger dan 30 is. Zowel bij de jongeren als bij de ouderen is de oververtegenwoordiging het grootst bij de vrouwen.

Figuur 30 Verdeling per leeftijdsklasse van de populatie UVW-WZ volgens geslacht in 2010 (in %)

Het verschillende genderprofiel dat in 2000 bestond tussen de jongeren en de ouderen blijkt in 2010 verdwenen (zie figuur 30). De in punt 6.1 beschreven evoluties hebben er dus voor gezorgd dat het profiel van de min 50-jarigen vermannelijkt en dat van de 50-plussers vervrouwelijkt is.

7. Verdeling volgens gezinscategorie

7.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 11 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens gezinscategorie tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

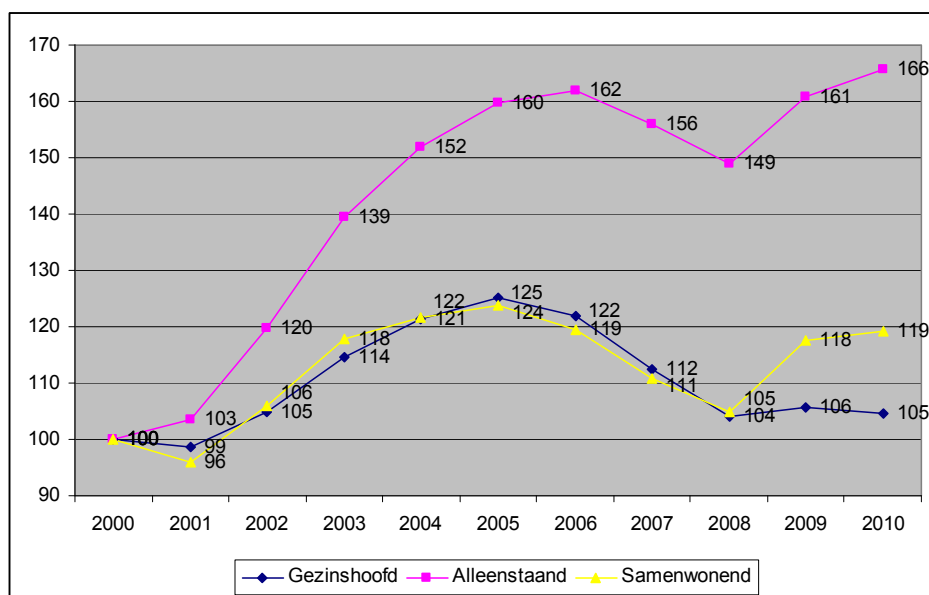
Gezins-categorie	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Gezinshoofd	44 767	43 031	-3,9%	70 087	70 584	+0,7%	20 812	28 230	+35,6%	135 666	141 845	+4,6%
Alleenstaand	23 205	35 922	+54,8%	29 069	48 579	+67,1%	14 005	25 375	+81,2%	66 280	109 876	+65,8%
Samenwonend	68 331	83 903	+22,8%	71 934	79 904	+11,1%	16 231	22 811	+40,5%	156 496	186 619	+19,2%
Onbekend	24	25	+3,8%	26	29	+9,8%	26	31	+22,5%	76	86	+12,1%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

De categorie van de alleenstaanden noteert de grootste stijging tussen 2000 en 2010, namelijk +43 596 eenheden of +65,8 %. In absolute aantallen is deze stijging het grootst in het Waals Gewest, relatief gezien is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de sterkste stijger, met een toename van meer dan 80 %. De sterke toename van het aantal alleenstaanden kan gedeeltelijk verklaard worden door sociologische evoluties. Het aantal huwelijken neemt immers steeds af, terwijl het aantal scheidingen al geruime tijd een sterke groei kent.

De samenwonenden vertonen de op één na sterkste stijging, zowel op relatief vlak (+19,2 %) als in absolute aantallen (+30 123 eenheden). Ze blijven hiermee de grootste groep.

Ook de categorie van de gezinshoofden neemt toe (+6 179 eenheden of +4,6 %), zij het minder sterk dan de andere gezinscategorieën. De stijging is vooral te wijten aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar het aantal gezinshoofden met meer dan 1/3 is toegenomen. In het Waals Gewest is het aantal gezinshoofden stabiel gebleven, in het Vlaams Gewest was er zelfs een lichte afname.

Figuur 31 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens gezinstoestand tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

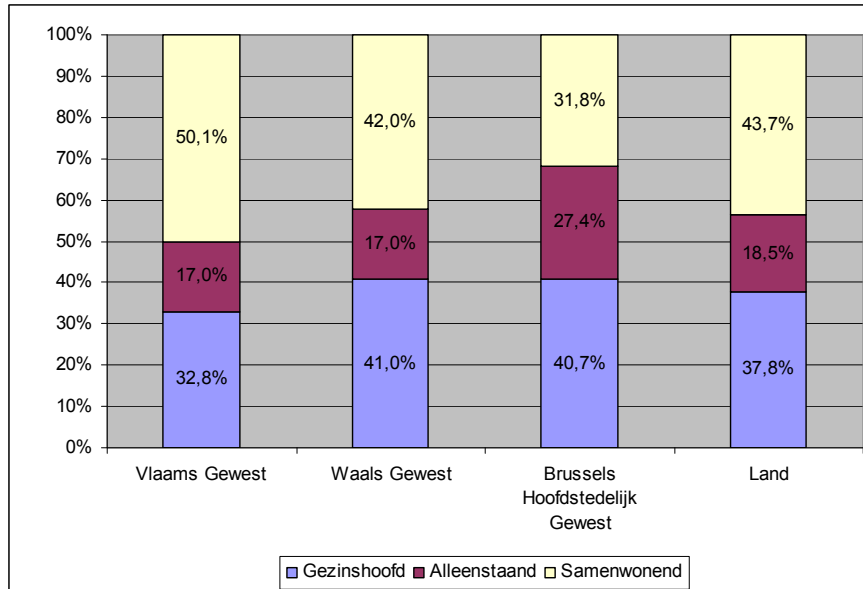

De jaarlijkse evolutie toont aan dat de categorie van de alleenstaande werklozen sterker gegroeid is dan de andere gezinscategorieën tijdens de laagconjunctuur van de eerste helft van het

decennium, terwijl hun afname minder substantieel was tijdens de heropleving tot 2008. De toename als gevolg van de economische crisis in 2009 is veruit het grootst bij de alleenstaanden en de samenwonenden. Bij de gezinshoofden was ze minimaal.

7.2 Profiel in 2000

Figuur 32 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens gezinscategorie in 2000 (in %)

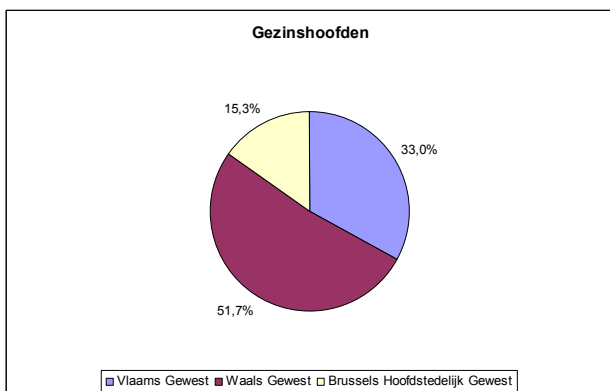

In 2000 vormen de samenwonende UVW-WZ de grootste groep met 43,7 %, op de voet gevolgd door de gezinshoofden met 37,8 %. Dit is meer dan dubbel zoveel dan de alleenstaanden, die met een aandeel van 18,5 % de kleinste groep vormen. Het grote aandeel samenwonenden is vooral toe te schrijven aan hun oververtegenwoordiging in Vlaanderen, waar ze met 68 331 personen ongeveer de helft van het totaal aantal UVW-WZ vertegenwoordigen. Hier tegenover staan slechts 44 767 gezinshoofden (of 32,8 %).

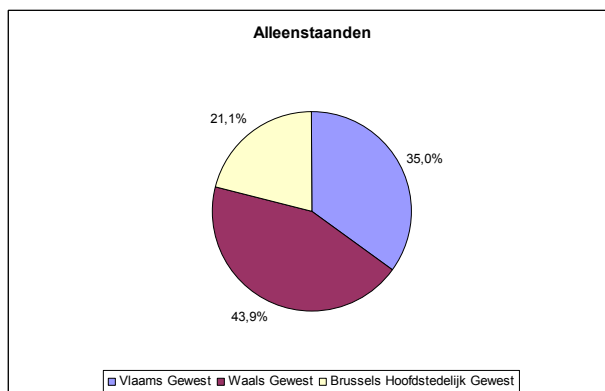
In de andere gewesten is het verschil tussen samenwonenden en gezinshoofden minder uitgesproken. In Wallonië zijn beide groepen ongeveer even groot (iets meer dan 70 000 personen) en in Brussel zijn de gezinshoofden zelfs in de meerderheid (20 812 tegenover 16 231 samenwonenden).

Opvallend in Brussel is trouwens dat het aandeel alleenstaanden bijna even groot is als het aandeel samenwonenden (respectievelijk 27,4 % en 31,8 %), en dit in tegenstelling tot de andere gewesten, waar het aandeel samenwonenden aanzienlijk groter is. Het aandeel Brusselaars is met meer dan 1 op 5 dan ook het grootst bij de alleenstaanden (zie figuur 34).

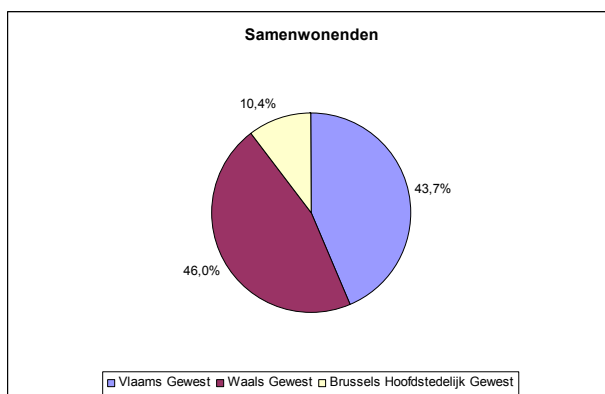
Figuur 33 Verdeling van de UVW-WZ gezinshoofden volgens gewest in 2000 (in %)

Figuur 34 Verdeling van de UVW-WZ alleenstaanden volgens gewest in 2000 (in %)

Figuur 35 Verdeling van de UVW-WZ samenwonenden volgens gewest in 2000 (in %)

Dit alles resulteert bij de gezinshoofden in een oververtegenwoordiging van Waalse uitkeringsgerechtigden in vergelijking met de totale populatie. Bij de alleenstaanden is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest oververtegenwoordigd en bij de samenwonenden het Vlaams Gewest.

Focus op de gezinshoofden

Er zijn heel wat mogelijke situaties die kunnen leiden tot het toekennen van een uitkering als gezinshoofd. Vaak geven deze situaties, die weerspiegeld worden in het vergoedbaarheidsartikel, meer informatie over de precieze gezinstoestand van de uitkeringsgerechtigde. Het is dan ook nuttig om deze vergoedbaarheidsartikelen onder de loep te nemen. Tabel 12 geeft aan in welke mate ze voorkomen⁷ in 2000 volgens geslacht.

⁷ Enkel de vergoedbaarheidsartikelen die recht geven op een uitkering als gezinshoofd en die informatie geven over de precieze gezinstoestand werden weerhouden, met name 110&1A, B, C, D, E, G, H, J, K, M en N. Ook wanneer deze artikelen voorkomen in combinatie met niet-weerhouden artikelen werden ze ingedeeld in voornoemde categorieën. Onderlinge combinaties van deze artikelen zijn eveneens mogelijk, maar worden wegens hun geringe belang niet weergegeven. Ze worden samen met de niet in overweging genomen vergoedbaarheidsartikelen (of combinaties ervan) gegroepeerd in de categorie "Andere".

Tabel 12 Verdeling per geslacht van de vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd in 2000 (in fysieke eenheden en in %)

Artikel	Omschrijving	Mannen		Vrouwen		Totaal	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
110&1A	Werkloze woont samen met echtgeno(o)t(e) zonder beroepsinkomen en zonder vervangingsinkomen	24 936	37,3%	7 799	11,3%	32 735	24,1%
110&1B	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen met recht op gezinsbijslag voor minstens 1 kind	4 206	6,3%	46 264	67,2%	50 470	37,2%
110&1C	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen op voorwaarde dat geen enkel kind over een inkomen beschikt	226	0,3%	1 349	2,0%	1 575	1,2%
110&1D	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen (waarvan minstens 1 met kinderbijslag) én bloed- of aanverwanten t.e.m. de derde graad zonder beroeps- of vervangingsinkomen	131	0,2%	401	0,6%	531	0,4%
110&1E	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen zonder inkomen en/of bloed- of aanverwanten t.e.m. de derde graad zonder beroeps- of vervangingsinkomen	1 539	2,3%	1 315	1,9%	2 853	2,1%
110&1G	Werkloze woont alleen en betaalt effectief onderhoudsgeld op grond van een rechterlijke beslissing of een notariële akte	13 228	19,8%	926	1,3%	14 154	10,4%
110&1H	Werkloze woont alleen en er is inkomensdelegatie aan de echtgeno(o)t(e)	50	0,1%	14	0,0%	63	0,0%
110&1J	Werkloze woont samen met gepensioneerde ascendenten	5 887	8,8%	3 226	4,7%	9 114	6,7%
110&1K	Werkloze woont samen met partner zonder beroepsinkomen en zonder vervangingsinkomen	6 145	9,2%	3 117	4,5%	9 262	6,8%
Andere	Andere (combinaties van) vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd	10 427	15,6%	4 482	6,5%	14 909	11,0%
Totaal	Alle vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd	66 775	100,0%	68 892	100,0%	135 666	100,0%

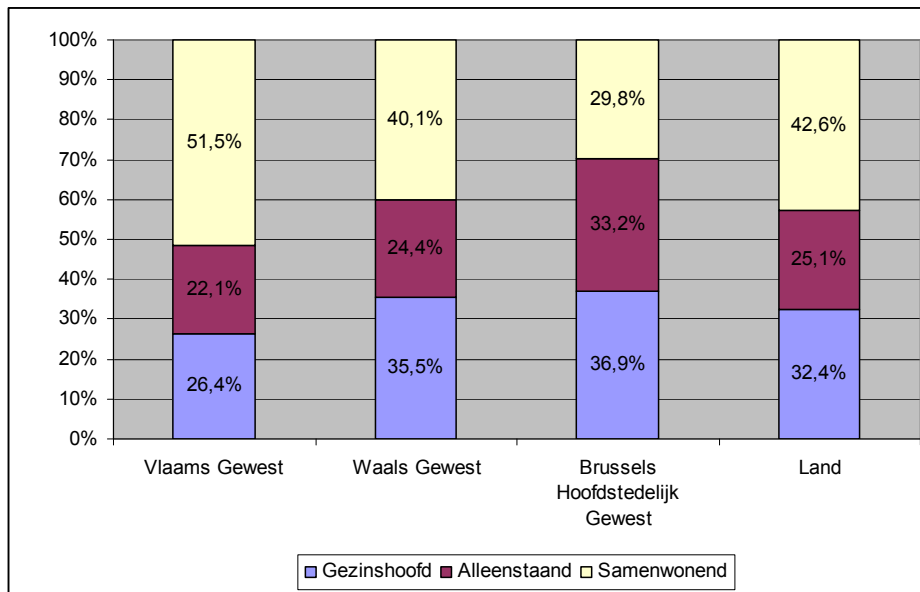
De belangrijkste vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd zijn 110&1A en 110&1B, met een respectievelijk aandeel van 24,1 % en 37,2 %.

De eerste categorie zijn de gezinshoofden die samenwonen met een echtgeno(o)t(e) zonder beroeps- of vervangingsinkomen. Het zijn meestal mannelijke werklozen die in deze situatie verkeren; bij de mannen vormen ze dan ook de grootste groep met 37,3 %. Samen met de ongehuwde mannelijke gezinshoofden met een partner zonder beroeps- of vervangingsinkomen (110&1K) betekent dit dat bijna de helft van de mannelijke gezinshoofden aan het hoofd staat van wat vroeger als een "traditioneel gezin" bestempeld werd. Bij de vrouwelijke gezinshoofden is deze situatie absoluut niet de norm, aangezien de artikels 110&1A en K slechts goed zijn voor 15,8 % van de gevallen.

De – meestal vrouwelijke – werklozen die enkel samenwonen met kinderen waarvan minstens 1 kind recht geeft op kinderbijslag zijn de tweede categorie. Meer dan 2/3 van alle vrouwelijke gezinshoofden verkeert in dit geval. Samen met de andere categorieën waarbij het gezinshoofd uitsluitend samenwoont met kinderen (110&1C, D, E, M en N) gaat het zelfs om 71,7 %. Dit betekent dat meer dan 7/10 van alle vrouwelijke werklozen met een uitkering als gezinshoofd aan het hoofd staat van een éénoudergezin. Bij de mannen is dit slechts ongeveer 1/10. Daar tegenover staat wel dat bij de mannelijke gezinshoofden bijna 1/5 alleenwonend is en onderhoudsgeld verschuldigd is.

7.3 Profiel in 2010

Figuur 36 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens gezinscategorie in 2010 (in %)

In 2010 is het aandeel van de alleenstaanden toegenomen ten opzichte van 2000 tot ongeveer een kwart. Deze toename heeft zich voorgedaan in elk gewest en heeft ervoor gezorgd dat vooral het aandeel van de gezinshoofden erop achteruit gegaan is (32,4 % tegenover 37,8 % in 2000). De samenwonenden vormen net als in 2000 de grootste groep met 42,6 % of 184 200 UVW-WZ.

Vlaanderen heeft opnieuw het grootste aandeel samenwonenden (51,6 %), Brussel kent het grootste aandeel gezinshoofden (36,9 %) en alleenstaanden (33,2 %). In absolute aantallen blijft Wallonië in beide categorieën wel koploper.

Focus op de gezinshoofden

We maken dezelfde oefening als in punt 7.2 voor de gezinshoofden van 2010. Onderstaande tabel toont aan dat de verhoudingen binnen de gezinshoofden nauwelijks gewijzigd zijn ten opzichte van 2000.

Voor de vrouwelijke gezinshoofden betekent dit dat nog steeds een overgrote meerderheid aan het hoofd staat van een éénoudergezin.

Mannen zijn nog steeds het vaakst gerechtigd op een uitkering als gezinshoofd omdat hun partner of echtgeno(o)t(e) geen beroeps- of vervangingsinkomen heeft (48,0 % van de gevallen). Daarnaast wonen nog steeds heel wat mannelijke gezinshoofden alleen, maar krijgen ze een uitkering als gezinshoofd omdat ze onderhoudsgeld verschuldigd zijn (20,6 %).

Tabel 13 Verdeling per geslacht van de vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd in 2010 (in fysieke eenheden en in %)

Artikel	Omschrijving	Mannen		Vrouwen		Totaal	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
110&1A	Werkloze woont samen met echtgeno(o)t(e) zonder beroepsinkomen en zonder vervangingsinkomen	29 600	39,1%	7 732	11,7%	37 332	26,3%
110&1B	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen met recht op gezinsbijslag voor minstens 1 kind	6 535	8,6%	44 775	67,8%	51 310	36,2%
110&1C	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen op voorwaarde dat geen enkel kind over een inkomen beschikt	702	0,9%	3 106	4,7%	3 807	2,7%
110&1D	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen (waarvan minstens 1 met kinderbijslag) én bloed- of aanverwanten t.e.m. de derde graad zonder beroeps- of vervangingsinkomen	102	0,1%	317	0,5%	419	0,3%
110&1E	Werkloze woont uitsluitend samen met kinderen zonder inkomen en/of bloed- of aanverwanten t.e.m. de derde graad zonder beroeps- of vervangingsinkomen	1 988	2,6%	1 601	2,4%	3 589	2,5%
110&1G	Werkloze woont alleen en betaalt effectief onderhoudsgeld op grond van een rechterlijke beslissing of een notariële akte	15 594	20,6%	950	1,4%	16 544	11,7%
110&1H	Werkloze woont alleen en er is inkomensdelegatie aan de echtgeno(o)t(e)	6	0,0%	1	0,0%	7	0,0%
110&1J	Werkloze woont samen met gepensioneerde ascendenten	5 585	7,4%	2 902	4,4%	8 487	6,0%
110&1K	Werkloze woont samen met partner zonder beroepsinkomen en zonder vervangingsinkomen	6 741	8,9%	3 253	4,9%	9 994	7,0%
110&1M	Werkloze woont samen met een kind met een geneutraliseerd inkomen	54	0,1%	355	0,5%	410	0,3%
110&1N	Werkloze woont alleen maar in het kader van co-ouderschap verblijft het kind gemiddeld minstens 2 dagen per week bij de werkloze	673	0,9%	261	0,4%	933	0,7%
Andere	Andere (combinaties van) vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd	8 179	10,8%	836	1,3%	9 014	6,4%
Totaal	Alle vergoedbaarheidsartikels die recht geven op een uitkering als gezinshoofd	75 758	100,0%	66 087	100,0%	141 845	100,0%

Ten opzichte van 2000 is het aandeel mannelijke gezinshoofden aan het hoofd van een éénoudergezin toegenomen, namelijk van 9,1 % tot 13,2 % in 2010. Hun aantal nam toe met 3 952 personen, of maar liefst 64,8 %. Bij de vrouwen groeide deze categorie ook, maar minder sterk dan bij de mannen. Toch nam het relatieve aandeel bij de vrouwen eveneens sterk toe (76,3 % in 2010 tegenover 71,7 % in 2000).

Tabel 14 Samenvattende tabel 2000-2010

		Mannen			Vrouwen			Totaal		
		2000	2010	Versch.	2000	2010	Versch.	2000	2010	Versch.
Traditioneel gezin ⁸	n	31 081	36 342	+16,9%	10 916	10 984	+0,6%	41 997	47 326	+12,7%
	%	46,5%	48,0%		15,8%	16,6%		31,0%	33,4%	
Samenwonend met gepensioneerde ouder(s) ⁹	n	5 887	5 585	-5,1%	3 226	2 902	-10,1%	9 114	8 487	-6,9%
	%	8,8%	7,4%		4,7%	4,4%		6,7%	6,0%	
Eénoudergezin ¹⁰	n	6 101	10 053	+64,8%	49 328	50 414	+2,2%	55 430	60 468	+9,1%
	%	9,1%	13,3%		71,6%	76,3%		40,9%	42,6%	
Alleenwonend met bep. financiële lasten ¹¹	n	13 278	15 600	+17,5%	940	951	+1,2%	14 217	16 551	+16,4%
	%	19,9%	20,6%		1,4%	1,4%		10,5%	11,7%	
Andere	n	10 427	8 179	-21,6%	4 482	836	-81,4%	14 909	9 014	-39,5%
	%	15,6%	10,8%		6,5%	1,3%		11,0%	6,4%	
Totaal	n	66 775	75 758	+13,5%	68 892	66 087	-4,1%	135 666	141 845	+4,6%

Wanneer we enkel de gezinshoofden jonger dan 50 jaar bekijken en 2010 met 2004 vergelijken, neutraliseren we het effect van het optrekken van de leeftijd waarop oudere werklozen een vrijstelling kunnen krijgen en belichten we de invloed van de invoering van Dispo.

⁸ Vergoedbaarheidsartikels 110&1A en K

⁹ Vergoedbaarheidsartikel 110&J

¹⁰ Vergoedbaarheidsartikels 110&1B, C, D, E, M en N

¹¹ Vergoedbaarheidsartikels 110&1G en H

Het aandeel gezinshoofden aan het hoofd van een éénoudergezin is in 2010 zowel bij de mannen als bij de vrouwen groter bij de min 50-jarige gezinshoofden dan in de totale populatie gezinshoofden. Bij de mannen is het aandeel echter toegenomen sinds 2004 (van 12,5 % tot 14,4 %), terwijl het bij de vrouwen gedaald is (van 78,8 % tot 76,8 %). Beide geslachten samen staat 46,5 % van de gezinshoofden aan het hoofd van een éénoudergezin. In 2004 was dit nog 49,4 % of 2,9 procentpunten meer.

Het aandeel van de “traditionele gezinnen” daarentegen is kleiner bij de min 50-jarigen dan in de totale populatie gezinshoofden. Hun aandeel is door de afname van de éénoudergezinnen wel gestegen, van 27,6 % in 2004 tot 31,3% in 2010.

Tabel 15 Samenvattende tabel 2004-2010 voor de gezinshoofden jonger dan 50 jaar

		Mannen			Vrouwen			Totaal		
		2004	2010	Versch.	2004	2010	Versch.	2004	2010	Versch.
Traditioneel gezin ¹²	n	29 102	24 202	-16,8%	11 535	9 487	-17,8%	40 637	33 689	-17,1%
	%	44,7%	46,2%		14,1%	17,1%		27,6%	31,3%	
Samenwonend met gepensioneerde ouder(s) ¹³	n	6 399	4 173	-34,8%	3 324	2 123	-36,1%	9 723	6 296	-35,3%
	%	9,8%	8,0%		4,1%	3,8%		6,6%	5,8%	
Eénoudergezin ¹⁴	n	8 152	7 561	-7,3%	64 627	42 557	-34,1%	72 779	50 118	-31,1%
	%	12,5%	14,4%		78,8%	76,8%		49,4%	46,5%	
Alleenwonend met bep. financiële lasten ¹⁵	n	16 210	11 125	-31,4%	1 230	701	-43,0%	17 439	11 826	-32,2%
	%	24,9%	21,3%		1,5%	1,3%		11,8%	11,0%	
Andere	n	5 295	5 271	-0,5%	1 339	561	-58,1%	6 634	5 832	-12,1%
	%	8,1%	10,1%		1,6%	1,0%		4,5%	5,4%	
Totaal	n	65 159	52 332	-19,7%	82 056	55 430	-32,4%	147 214	107 761	-26,8%

¹² Vergoedbaarheidsartikels 110&1A en K

¹³ Vergoedbaarheidsartikel 110&J

¹⁴ Vergoedbaarheidsartikels 110&1B, C, D, E, M en N

¹⁵ Vergoedbaarheidsartikels 110&1G en H

8. Verdeling volgens werkloosheidsduur

8.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 16 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Duur	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
1 mnd	10 429	10 343	-0,8%	7 245	8 325	+14,9%	2 168	2 393	+10,4%	19 842	21 060	+6,1%
2 - 11 mnd	46 273	58 728	+26,9%	41 521	55 248	+33,1%	13 448	18 969	+41,1%	101 242	132 945	+31,3%
12 - 23 mnd	22 229	33 257	+49,6%	27 462	36 903	+34,4%	8 709	14 524	+66,8%	58 400	84 684	+45,0%
24 - 47 mnd	19 746	22 765	+15,3%	31 725	31 888	+0,5%	9 524	14 316	+50,3%	60 995	68 969	+13,1%
48 - 95 mnd	19 236	18 678	-2,9%	31 683	28 662	-9,5%	9 755	13 156	+34,9%	60 673	60 496	-0,3%
≥96 mnd	18 416	19 111	+3,8%	31 481	38 069	+20,9%	7 468	13 091	+75,3%	57 365	70 272	+22,5%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

In relatieve termen deed de grootste toename tussen 2000 en 2010 zich voor in de categorie met een werkloosheidsduur tussen 12 en 23 maanden. Ze stijgt van 58 400 personen in 2000 tot 84 684 in 2010, een toename met 26 284 personen of 45,0 %. In absoluut opzicht is de stijging het grootst in de categorie van 2 tot 11 maanden, namelijk +31 703 personen. Beide categorieën nemen toe in elk van de gewesten, telkens het meest in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het mag duidelijk zijn dat deze uitzonderlijke aangroei vooral het gevolg is van de economische crisis. We stellen immers vast dat voor de personen met een werkloosheidsduur tussen 2 en 8 jaar, die dus werkloos geworden zijn voordat de gevolgen van de crisis merkbaar werden op de arbeidsmarkt, de toename heel wat minder sterk is. De categorie met een duur van 48 tot 95 maanden krimpt zelfs licht. In beide categorieën laat het Waals Gewest de positiefste evolutie optekenen. Brussel daarentegen scoort – net zoals in alle andere categorieën – het slechtst, wat wijst op het meer structurele karakter van de Brusselse werkloosheid.

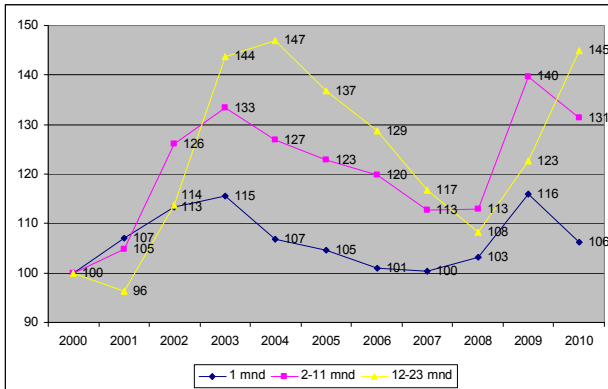
Opmerkelijk is de vrij grote toename van de groep van werklozen die 8 jaar of langer werkloos zijn (+12 907 personen of +22,5 %). Dit is vooral het geval in Brussel, maar ook in Wallonië. In Vlaanderen is de toename verwaarloosbaar. De evolutie per jaar (zie figuren 37 en 38) geeft aan dat deze toename zich in deze categorie vooral heeft voorgedaan tussen 2003 en 2005. De tweede helft van het decennium is er – onder meer onder invloed van de aantrekkende economie, Dispo en de dienstencheques – een verbetering waarneembaar. In 2010 steeg het aantal opnieuw licht. De categorie met een werkloosheidsduur tussen 4 en 8 jaar maakte een vergelijkbare evolutie door, maar tijdens de afgelopen crisisjaren bleef hun aantal wél dalen.

Ondanks alle geleverde inspanningen om langdurig werklozen aan het werk te krijgen, lijkt de groep van personen die de voeling met de arbeidsmarkt kwijt is dus toch aan te groeien. Dit is echter een vertekend beeld. De stijging is namelijk vooral het gevolg van het verstrengen van de voorwaarden om van een vrijstelling voor ouderen te kunnen genieten. Verderop zal immers blijken dat de toename van werklozen in deze duurcategorieën enkel te wijten is aan de 50-plussers. Zoals we al aantoonde in punt 1.2 is de toename in die leeftijdscategorie in grote mate het gevolg van een verschuiving van het statuut van niet-werkzoekend naar werkzoekend.

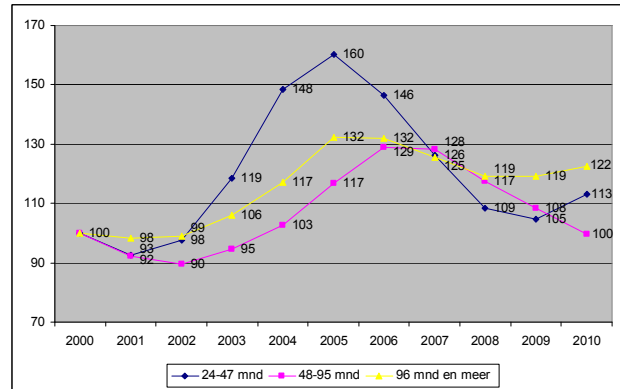
Veranderingen in de economische conjunctuur hebben een veel grotere invloed op de categorieën met een korte werkloosheidsduur. De categorieën met een werkloosheidsduur tot 1 jaar reageren het snelst op een aantrekkende economie. Dit was het geval in 2004 en ook in 2010. De categorie met een werkloosheidsduur tussen 12 en 23 maanden fluctueert eveneens in functie van de

conjunctuur, maar bij stijgende werkloosheid als gevolg van laagconjunctuur komt hun piek later dan bij deze eerste categorieën. De totale toename blijkt evenwel groter te zijn.

Figuur 37 Evolutie van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van minder dan 24 maanden tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

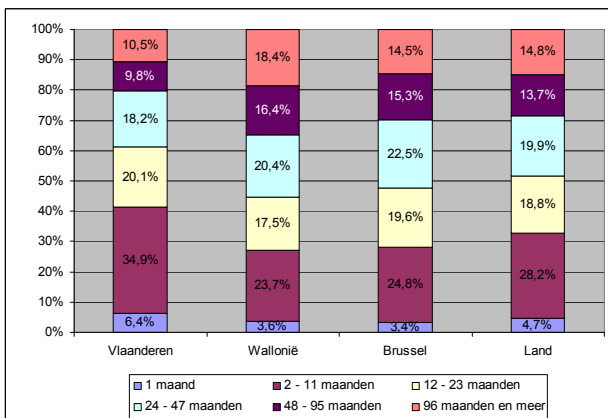

Figuur 38 Evolutie van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van 24 maanden en meer tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

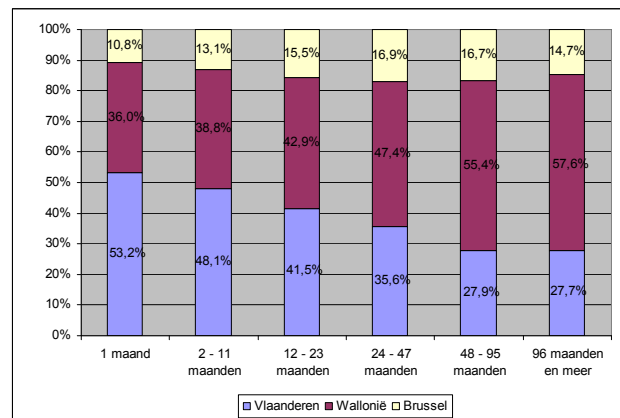

8.2 Profiel in 2004¹⁶

Figuur 39 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens duur in 2004 (in %)

Figuur 40 Verdeling per duercategorie van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2004 (in %)

We stellen vast dat Vlamingen oververtegenwoordigd zijn in de categorieën met een korte werkloosheidsduur (minder dan 1 jaar), terwijl het Waalse aandeel groter wordt naarmate de werkloosheidsduur stijgt. Bij de groep van de instromers is het aandeel van de Vlamingen 53,2 % en bij de groep met een werkloosheidsduur tussen 2 en 11 maanden 48,1 %. In de totale populatie bedraagt dat aandeel slechts 38,9 %. In de categorieën met een werkloosheidsduur van 4 jaar en meer daarentegen is het Waalse Gewest oververtegenwoordigd, met aandelen van 55,4 en 57,6 % (tegenover 46,2 % in de totale populatie).

De grootste groep is deze met een werkloosheidsduur van 2 t.e.m. 11 maanden, goed voor 28,2 % van alle UVW-WZ. In Vlaanderen vertegenwoordigt deze categorie zelfs 34,9 %, in Wallonië en Brussel is dit iets minder dan een kwart.

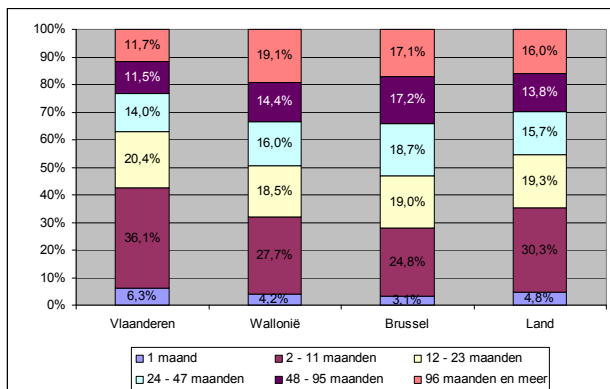
Ook het aandeel van de instromers is het grootst in Vlaanderen, namelijk 6,4 %. In Wallonië en Brussel is dit respectievelijk 3,6 en 3,4 %. Voor het hele land bedraagt de gemiddelde instroom per maand ongeveer 21 194 personen of 4,7 % van de totale populatie UVW-WZ.

¹⁶ Omdat de werkloosheidsduur in sterke mate beïnvloed wordt door de economische conjunctuur, is een vergelijking slechts mogelijk wanneer men jaren met soortgelijke economische omstandigheden in overweging neemt. Daarom bespreken we in de delen waarbij de werkloosheidsduur een rol speelt het profiel voor 2004, net als 2010 een jaar met een economische heropleving.

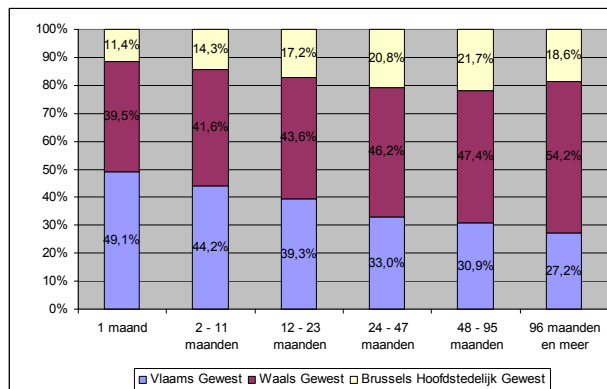
Langs de andere kant zien we dat ongeveer 1 op 8 werklozen een werkloosheidsduur hebben van 8 jaar of meer. In Wallonië gaat het zelfs om 18,4 % van de werklozen. Ook de categorie met een duur tussen 4 en 8 jaar heeft het grootste aandeel in Wallonië (15,9 %).

8.3 Profiel in 2010

Figuur 41 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens duur in 2010 (in %)

Figuur 42 Verdeling per duurcategorie van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2010 (in %)

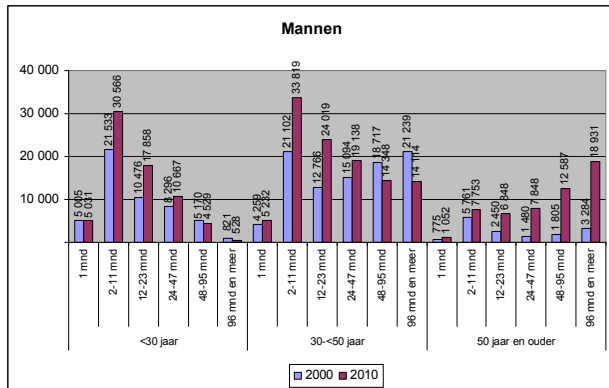
2010 laat een licht gewijzigd beeld zien. Nog steeds zijn Vlaamse werklozen oververtegenwoordigd in de categorieën met een werkloosheidsduur van minder dan 1 jaar, maar het aandeel van Wallonië stijgt niet of nauwelijks naarmate de werkloosheidsduur stijgt. Enkel in de categorie met een werkloosheidsduur van 8 jaar en meer is het Waals Gewest nog oververtegenwoordigd. Meer dan 1/5 van de werklozen met een duur tussen 24 en 95 maanden komt uit Brussel, wat een aanzienlijke oververtegenwoordiging is t.o.v. de totale populatie (17,4 % Brusselaars).

In tegenstelling tot in 2004 kent Brussel in 2010 dan ook het grootste aandeel langdurig werklozen. 53,0 % van de Brusselse UVW-WZ is immers al 2 jaar of langer werkloos, tegenover 49,5 % in Wallonië en 37,2 % in Vlaanderen. Brussel is bovendien het enige gewest waar het aandeel langdurige werkloosheid is toegenomen sinds 2004. Dit duidt erop de economische crisis de reeds sterk aanwezige structurele component van de Brusselse werkloosheid nog versterkt heeft.

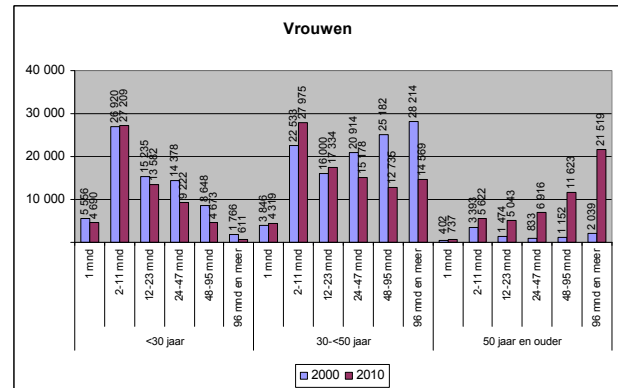
9. Verdeling volgens werkloosheidsduur, leeftijd en geslacht

9.1 Evolutie 2000-2010

Figuur 43 Verdeling van de mannelijke UVW-WZ volgens leeftijdsklasse en werkloosheidsduur in 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Figuur 44 Verdeling van de vrouwelijke UVW-WZ volgens leeftijdsklasse en werkloosheidsduur in 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

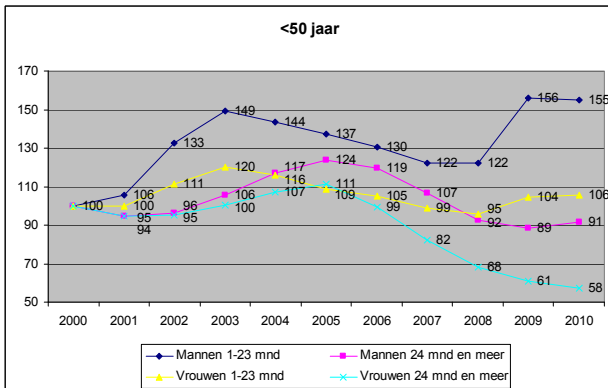

Tussen 2000 en 2010 valt de grootste toename te noteren bij 50-plussers (zowel mannen als vrouwen) met een werkloosheidsduur van 8 jaar en meer (respectievelijk +15 647 en +19 479 personen). Ook de categorieën met een werkloosheidsduur tussen 24 en 95 maanden hebben een aanzienlijke stijging gekend. De 50-plussers die niet meer van een vrijstelling kunnen genieten zijn dus blijkbaar in veel gevallen werklozen met een (heel) lange werkloosheidsduur. Het feit dat ze nu UVW-WZ geworden zijn heeft dus een aanzienlijke impact op de totale populatie. Bij de vrouwen wordt dit effect nog versterkt door het optrekken van de pensioenleeftijd en hun verhoogde arbeidsmarktparticipatie.

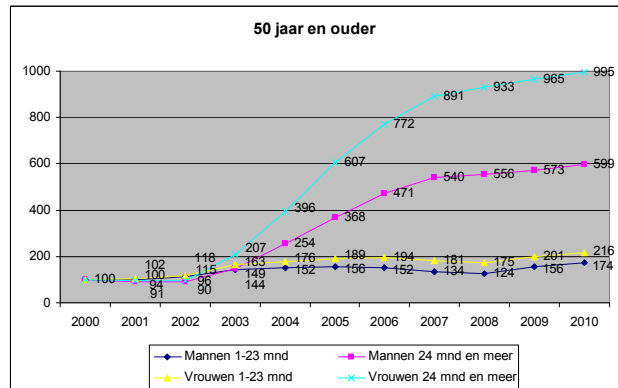
In de andere leeftijdscategorieën daalt de langdurige werkloosheid onder andere door het begeleidings- en opvolgingsplan voor min 50-jarige werkzoekenden. De toename van de langdurige werkloosheid in de totale populatie is dus integraal te wijten aan de 50-plussers. In onderstaande grafiek zien we dat de afname bij de min 50-jarigen zich na 2004 voltrokken heeft, dus nadat het plan in werking is getreden.

De grootste afname vinden we terug bij de langdurig werkloze vrouwen in de leeftijdsklasse van 30 tot 49 jaar. In de categorie met een werkloosheidsduur tussen 2 en 4 jaar is er een daling van 5 736 personen, tussen 4 en 8 jaar van 12 447 personen en meer dan 8 jaar zelfs van 13 646 personen. Dat de daling groter is dan bij de mannen is in belangrijke mate een gevolg van de invoering van het systeem van dienstencheques. Dit wordt geïllustreerd door onderstaande grafiek: sinds de invoering van het systeem van dienstencheques in 2003 loopt de evolutie van mannen en vrouwen jonger dan 50 jaar met een werkloosheidsduur van 24 maanden en meer sterk uiteen.

Figuur 45 Evolutie van de UVW-WZ jonger dan 50 jaar volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

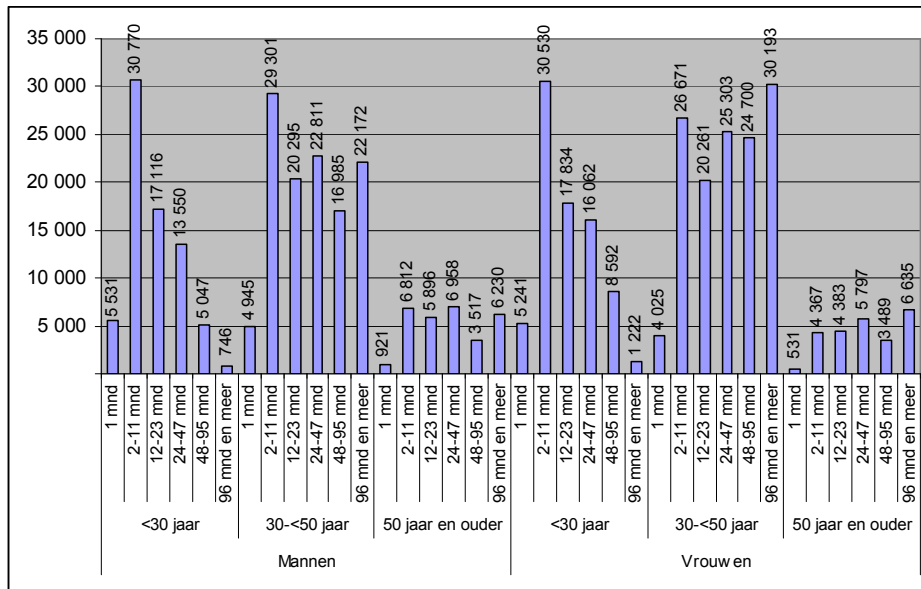

Figuur 46 Evolutie van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

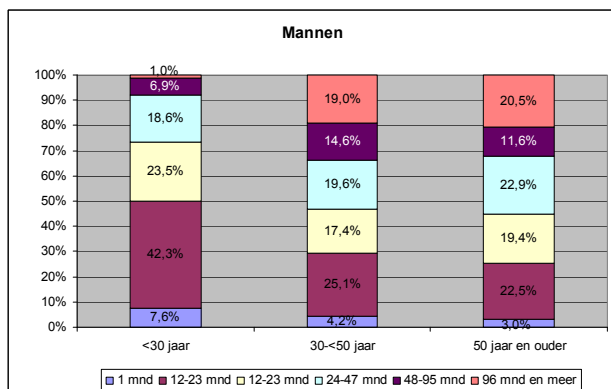
9.2 Profiel in 2004

Figuur 47 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens geslacht, leeftijdsklasse en werkloosheidsduur in 2004 (fysieke eenheden)

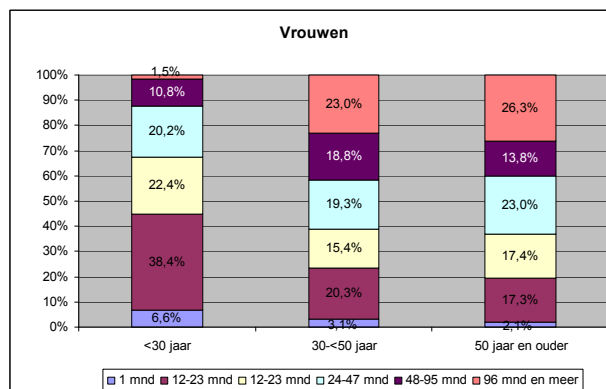

In 2004 wordt de grootste groep gevormd door de mannen jonger dan 30 jaar met een werkloosheidsduur tussen 2 en 11 maanden (30 770 personen), op de voet gevolgd door hun vrouwelijke tegenhangers (30 530 personen). Een derde categorie die meer dan 30 000 personen telt zijn de vrouwen tussen 30 en 49 jaar met een werkloosheidsduur tussen 2 en 11 maanden. Verder zijn ook de mannen tussen 30 en 49 jaar met een duur van 2 tot 11 maanden een belangrijke groep, met 29 031 personen.

Figuur 48 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens werkloosheidsduur in 2004 (in %)

Figuur 49 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens werkloosheidsduur in 2004 (in %)

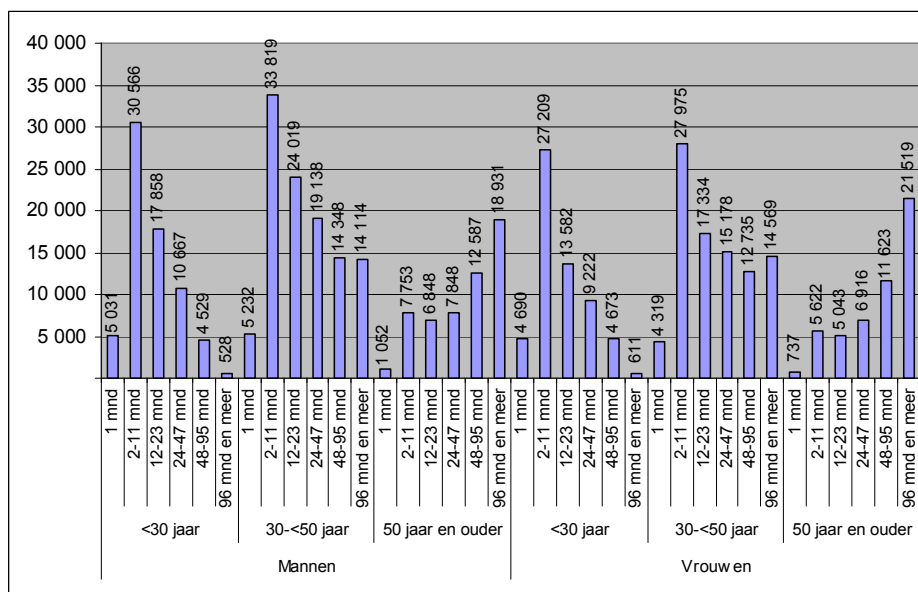

De procentuele verdeling laat zien dat het aandeel langdurig werklozen het grootst is bij de vrouwen. Zowel in de leeftijdsklasse van 30 tot minder dan 50 jaar als bij de 50-plussers heeft meer dan 6 op de 10 vrouwelijke werklozen een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer, in beide gevallen een 8-tal procentpunten meer dan bij de mannen.

Daarnaast zien we dat meer dan 7 op de 10 jonge mannelijke werklozen een duur heeft van minder dan 2 jaar. Bij hun vrouwelijke tegenhangers ligt dit percentage net onder de 70.

9.3 Profiel in 2010

Figuur 50 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens geslacht, leeftijdsklasse en werkloosheidsduur in 2010 (fysieke eenheden)

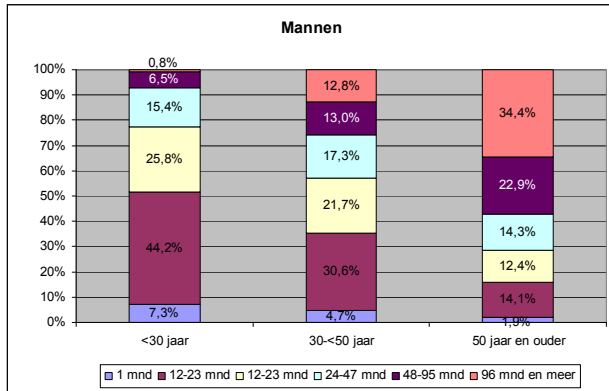

In 2010 zijn de werklozen met een korte werkloosheidsduur nog belangrijker geworden. De vier grootste categorieën zijn nu deze met een werkloosheidsduur van 2 tot 11 maanden in de leeftijdsklassen jonger dan 50 jaar.

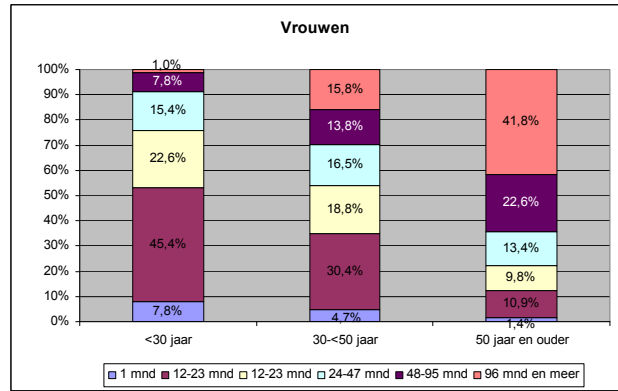
Dit komt eveneens tot uiting in de procentuele verdeling. In 2010 is het aandeel jongere werklozen met een werkloosheidsduur van minder dan 2 jaar zowel bij de mannen als bij de vrouwen opgelopen tot meer dan 75%. In de leeftijdsklasse van 30 tot minder dan 50 jaar bedraagt dit aandeel 57,0% bij de mannen en 53,9% bij de vrouwen. In 2004 was dit respectievelijk slechts 46,7% en 38,8%. Deze evolutie is niet zozeer te wijten aan de toename in absolute aantallen van

deze groepen, maar eerder aan de afname van het aantal langdurig werklozen in deze leeftijdscategorieën sinds 2004.

Figuur 51 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens werkloosheidsduur in 2010 (in %)

Figuur 52 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens werkloosheidsduur in 2010 (in %)

10. Verdeling volgens werkloosheidsduur en gezinscategorie

10.1 Evolutie 2000-2010

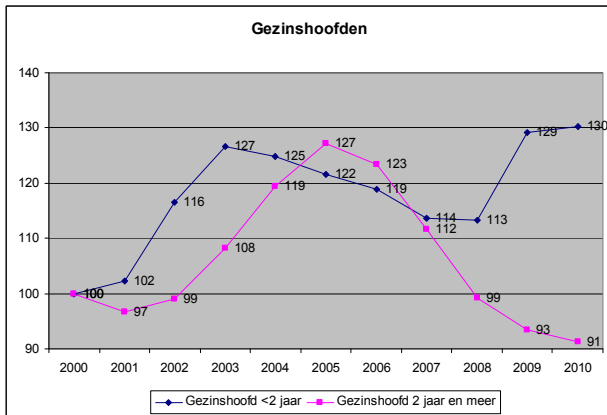
Tabel 17 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens werkloosheidsduur en gezinscategorie tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Gezinscat.	Duur	Gewest											
		Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
		2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Gezins- hoofd	1 mnd	1 539	1 591	+3,4%	1 324	1 876	+41,6%	440	556	+26,3%	3 304	4 023	+21,8%
	2-11 mnd	9 873	11 180	+13,2%	10 308	14 534	+41,0%	3 482	5 009	+43,8%	19 282	25 520	+32,4%
	12-23 mnd	6 839	8 737	+27,7%	9 392	12 029	+28,1%	3 051	4 755	+55,9%	23 664	30 723	+29,8%
	24-47 mnd	7 760	7 752	-0,1%	13 856	12 522	-9,6%	4 239	5 549	+30,9%	25 855	25 823	-0,1%
	48-95 mnd	8 805	6 660	-24,4%	16 794	12 122	-27,8%	5 220	5 725	+9,7%	30 819	24 507	-20,5%
	≥96 mnd	9 951	7 110	-28,6%	18 412	17 502	-4,9%	4 380	6 637	+51,5%	32 744	31 249	-4,6%
Alleen- staand	1 mnd	1 675	1 766	+5,4%	1 106	1 472	+33,1%	673	733	+8,8%	3 454	3 970	+14,9%
	2-11 mnd	8 339	11 451	+37,3%	6 937	11 054	+59,4%	4 075	6 032	+48,0%	11 081	21 223	+91,5%
	12-23 mnd	3 934	7 592	+93,0%	4 686	8 728	+86,3%	2 461	4 904	+99,2%	19 351	28 538	+47,5%
	24-47 mnd	3 278	5 706	+74,1%	5 281	8 247	+56,2%	2 407	4 995	+107,5%	10 967	18 948	+72,8%
	48-95 mnd	3 150	4 577	+45,3%	5 318	7 787	+46,4%	2 506	4 466	+78,2%	10 974	16 829	+53,3%
	≥96 mnd	2 830	4 830	+70,7%	5 741	11 291	+96,7%	1 881	4 247	+125,8%	10 452	20 369	+94,9%
Samen- wonend	1 mnd	7 207	6 977	-3,2%	4 805	4 969	+3,4%	1 045	1 095	+4,8%	13 057	13 041	-0,1%
	2-11 mnd	28 045	36 079	+28,6%	24 259	29 640	+22,2%	5 875	7 906	+34,6%	28 037	37 941	+35,3%
	12-23 mnd	11 455	16 929	+47,8%	13 385	16 147	+20,6%	3 198	4 865	+52,2%	58 179	73 625	+26,5%
	24-47 mnd	8 708	9 306	+6,9%	12 588	11 119	-11,7%	2 878	3 772	+31,1%	24 174	24 197	+0,1%
	48-95 mnd	7 281	7 441	+2,2%	9 570	8 753	-8,5%	2 029	2 966	+46,2%	18 880	19 160	+1,5%
	≥96 mnd	5 635	7 171	+27,3%	7 327	9 276	+26,6%	1 207	2 207	+82,8%	14 169	18 654	+31,7%
Andere	1 mnd	9	8	-5,8%	10	9	-11,9%	10	9	-5,1%	28	26	-7,7%
	2-11 mnd	16	17	+9,0%	17	20	+22,7%	16	22	+39,5%	48	60	+23,7%
Totaal		136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

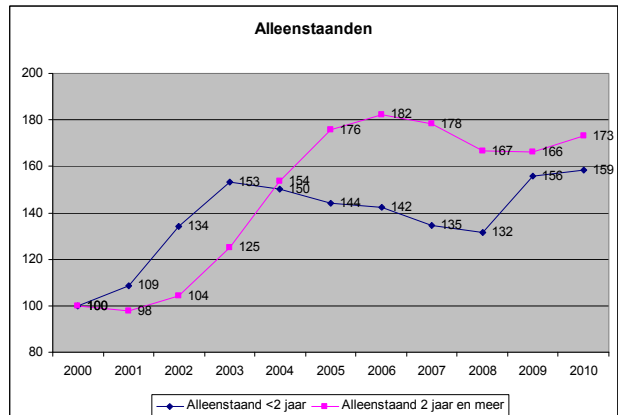
Het meest in het oog springt de afname van het aantal langdurig werkloze gezinshoofden, dit in tegenstelling tot wat we bij de andere gezinscategorieën vaststellen. Deze evolutie doet zich enkel voor in Vlaanderen en in Wallonië. In Brussel is er nog een aanzienlijke aangroei, hoewel deze minder groot is dan bij de andere gezinscategorieën.

Onderstaande grafieken tonen nogmaals aan dat er sprake is van een Dispo-effect, gezien het feit dat de kentering er gekomen is na de invoering van de procedure. Ter herinnering: Dispo heeft ervoor gezorgd dat gezinshoofden (en alleenstaanden) ook opgevolgd worden. Voor 2004 riskeerden enkel samenwonenden een schorsing op basis van artikel 80. Dat dit effect niet tot uiting komt bij de alleenstaande werklozen heeft waarschijnlijk te maken met de toename van alleenstaande werklozen in het algemeen, die in relatief opzicht veel groter is dan voor andere gezinscategorieën. In dat opzicht dient ook de toename van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder aangestipt te worden. Proportioneel is de instroom van 50-plussers immers aanzienlijk groter bij de alleenstaanden dan bij de andere gezinscategorieën.

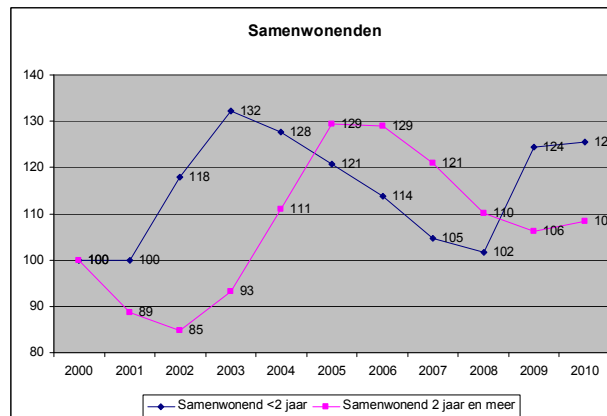
Figuur 53 Evolutie van de UVW-WZ gezinshoofden volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 54 Evolutie van de UVW-WZ alleenstaanden volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

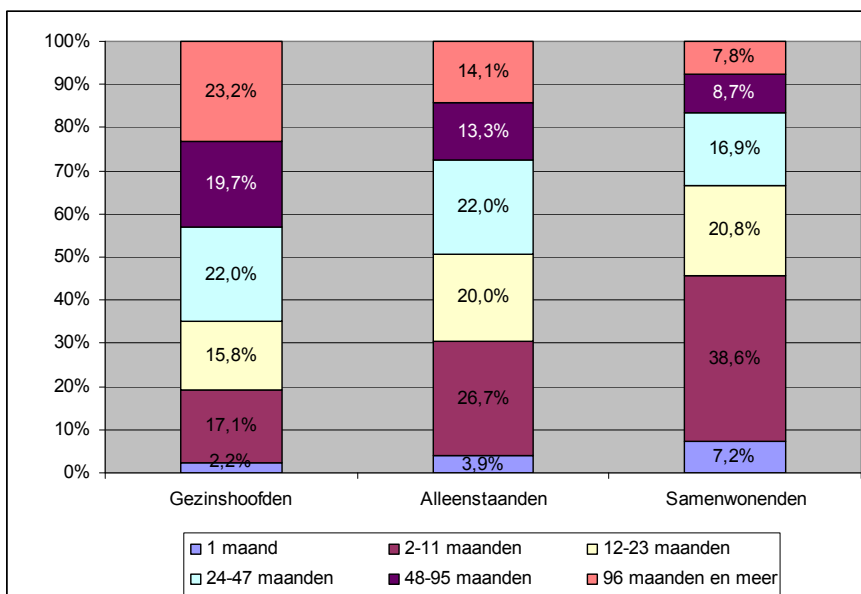

Figuur 55 Evolutie van de UVW-WZ samenwonenden volgens werkloosheidsduur tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

10.2 Profiel in 2004

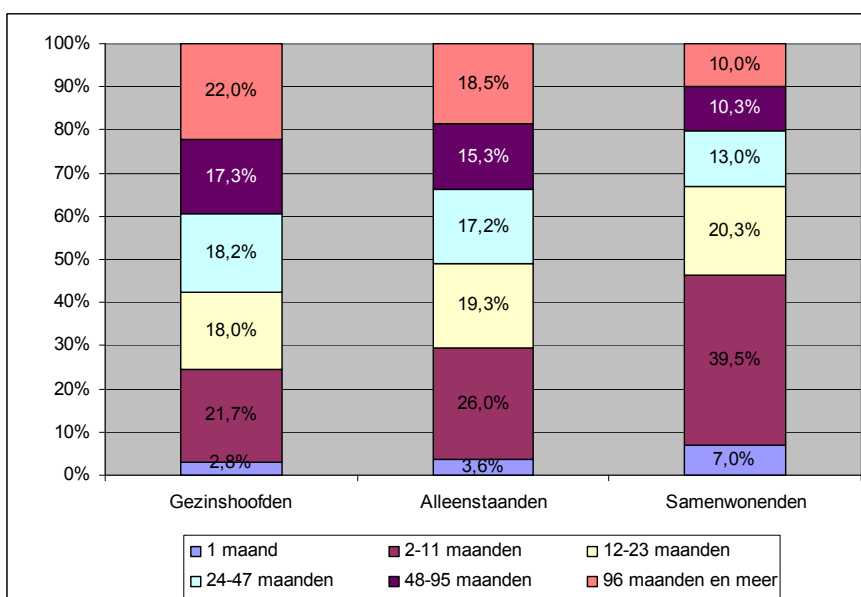
Figuur 56 Verdeling per gezinscategorie van de populatie UVW-WZ volgens duur in 2004 (in %)

Het aandeel langdurig werklozen is duidelijk het grootst bij de gezinshoofden (64,9 %), terwijl bij de samenwonenden de nadruk meer ligt op werkloosheid van korte duur (66,6 %). Alleenstaanden bevinden zich tussen beide uitersten. Een gedeeltelijke verklaring kan gevonden worden in het profiel van gezinshoofden en samenwonenden. Een meerderheid van de gezinshoofden komt uit het Waals Gewest, terwijl samenwonenden een eerder Vlaams profiel hebben. De ongunstige arbeidsmarkt en de lagere scholingsgraad van jongeren langs Waalse kant en de conjunctuurgevoeligheid van Vlaanderen beïnvloeden de werkloosheidsduur en liggen dus zo onrechtstreeks aan de basis van de verschillen tussen gezinscategorieën.

10.3 Profiel in 2010

Figuur 57 Verdeling per gezinscategorie van de populatie UVW-WZ volgens duur in 2010 (in %)

In 2010 vinden we dezelfde verhoudingen terug. Werkloosheid van korte duur heeft met een aandeel van 42,5 % (tegenover 35,1 % in 2004) licht aan belang gewonnen bij de gezinshoofden. Langdurige werkloosheid komt er wel nog steeds vaker voor dan bij de andere gezinscategorieën.

11. Verdeling volgens hoogte van de uitkering

11.1 Evolutie 2000-2010

11.1.1 Evolutie van de gemiddelde daguitkering

Dit deel probeert een zicht te geven op de evolutie van de hoogte van de uitkering van de populatie UVW-WZ. Om het bevattelijk te houden wordt hiervoor gebruik gemaakt van de gemiddelde daguitkering. Deze verkrijgt men door de betaalde uitkeringen (in constante prijzen van 2000) te delen door het aantal werkloosheidsdagen die deze bedragen dekken. Het gaat dus niet om een reëel betaald bedrag, maar aangezien de groep van de UVW-WZ een vrij homogene groep is met voltijdse uitkeringen geeft deze waarde toch een indicatie van de werkelijke uitkering. De gedetailleerde gezinscategorie, die de vergoedbaarheidsperiode, de toelaatbaarheidsbasis en andere voor de hoogte van de uitkering belangrijke kenmerken in overweging neemt, wordt hierbij als basisvariabele gehanteerd. Elke categorie krijgt een code mee, die verklaard wordt in onderstaande tabel.

Tabel 18 Gedetailleerde gezinscategorie

Gezinshoofd	A1	Gezinshoofden met een gewone werkloosheidsuitkering 1ste periode (loongrens A, B en C) en 2de periode (zonder anciënniteitstoelage)
	A3	Gezinshoofden met een gewone werkloosheidsuitkering 2de periode (met anciënniteitstoelage)
	AM	Gezinshoofden met bijzondere werkloosheidsuitkering voor mindervaliden
	WA+TA	Gezinshoofden met een wachtuitkering
Alleenstaand	N1	Alleenstaanden met een gewone werkloosheidsuitkering 1ste periode (loongrens A, B en C)
	N2	Alleenstaanden met een gewone werkloosheidsuitkering 2de periode (zonder anciënniteitstoelage)
	N3	Alleenstaanden met een gewone werkloosheidsuitkering 2de periode (met anciënniteitstoelage)
	WN+TN	Alleenstaanden met een wachtuitkering
Samenwonend	B1	Samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering 1ste periode (loongrens A, B en C)
	B2	Samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering 2de periode (zonder anciënniteitstoelage)
	B3	Samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering 2de periode (met anciënniteitstoelage)
	BM+NM	Samenwonenden en alleenstaanden met een bijzondere werkloosheidsuitkering voor mindervaliden
	P	Samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering 3de periode (zonder anciënniteitstoelage)
	P3	Samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering 3de periode (met anciënniteitstoelage)
	WP+TP	Samenwonenden met een verhoogde wachtuitkering
W+T	Samenwonenden met een wachtuitkering	
Rest		Gezinscategorie onbekend

Met deze categorieën in het achterhoofd kunnen we nagaan in welke mate de gemiddelde daguitkering geëvolueerd is tijdens het afgelopen decennium. Omdat de bedragen weergegeven worden in constante prijzen van 2000 gaat het om een reële evolutie, dus uitgezuiverd van inflatoire invloeden. Om een beter idee te hebben van het reële uitkeringsbedrag waarmee deze gemiddelde daguitkering overeenkomt, geeft tabel 18 het maandbedrag in lopende prijzen weer voor een voltijds vergoede werkloze.¹⁷

¹⁷ Voor deze berekening wordt uitgegaan van 26 dagen vergoede werkloosheid per maand.

Tabel 19 Vergelijking gemiddelde daguitkering in constante prijzen van 2000 met het overeenkomstige maandbedrag in lopende prijzen

Gdu constante prijzen 2000	Maandbedrag lopende prijzen (in EUR)										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
10 EUR	258	267	274	277	281	288	292	297	309	315	317
15 EUR	387	400	410	416	421	431	438	445	463	472	475
20 EUR	517	533	547	555	562	575	585	593	617	630	634
25 EUR	646	666	684	693	702	719	731	742	772	787	792
30 EUR	775	800	821	832	843	863	877	890	926	945	951
35 EUR	904	933	958	970	983	1 006	1 023	1 038	1 080	1 102	1 109
40 EUR	1 033	1 066	1 095	1 109	1 124	1 150	1 169	1 187	1 235	1 259	1 268

De evolutie van de gemiddelde daguitkering verschilt sterk per gezinscategorie. Tabel 19 geeft een overzicht.

Tabel 20 Evolutie van de gemiddelde daguitkering (in EUR, constante prijzen 2000) volgens gezinscategorie tussen 2000 en 2010

Gezins-categorie			2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Evolutie 2000-2010	Plaats 2000	Plaats 2010	
			gdu	n	gdu	n	gdu	n	gdu	n	gdu	n	gdu	n	gdu	n	gdu
Gezinshoofd	A1	gdu	32,00	32,13	32,28	32,40	32,50	32,54	32,61	32,67	32,98	33,67	33,93	+6%	2	4	
		n	97 891	94 468	99 731	107 689	112 870	116 745	114 053	104 728	97 305	101 062	101 009	-	-	-	
	A3	gdu	36,78	36,45	36,56	37,16	37,52	37,68	37,79	37,85	37,86	37,90	38,06	+3%	1	1	
		n	1 530	1 487	1 475	2 890	4 558	6 198	7 483	7 863	7 253	7 140	7 165	-	-	-	
	AM	gdu	16,42	16,39	16,52	17,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
		n	233	218	215	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	WA+TA	gdu	30,02	29,86	29,86	29,87	29,87	29,88	29,89	29,91	30,47	30,69	31,09	+4%	5	7	
		n	36 012	37 656	40 928	44 664	47 096	46 926	43 827	39 766	36 525	35 034	33 671	-	-	-	
Alleenstaand	N1	gdu	31,86	31,80	32,57	32,96	32,94	32,84	32,84	32,96	33,19	34,95	35,36	+11%	3	3	
		n	12 112	14 080	18 916	20 252	18 776	17 921	17 345	16 159	16 404	21 037	19 898	-	-	-	
	N2	gdu	23,62	24,20	26,93	27,10	27,23	27,26	27,32	27,32	28,48	28,90	29,30	+24%	9	8	
		n	34 399	33 611	36 797	44 390	50 869	55 018	56 229	54 400	51 784	54 851	59 040	-	-	-	
	N3	gdu	31,15	31,04	31,23	31,51	31,79	31,99	32,21	32,38	32,63	33,06	33,36	+7%	4	5	
		n	1 381	1 368	1 359	2 485	3 981	5 583	7 099	7 897	7 715	7 883	8 132	-	-	-	
	WN+TN	gdu	18,08	19,86	20,56	20,61	20,65	20,73	20,90	21,46	22,01	22,15	22,49	+24%	11	11	
		n	18 388	19 468	22 211	25 322	26 976	27 319	26 637	24 907	22 739	22 768	22 806	-	-	-	
Samenwone	B1	gdu	29,14	29,68	29,85	30,29	30,38	30,35	30,33	30,48	32,29	35,45	35,91	+23%	6	2	
		n	36 173	39 258	51 683	54 757	49 767	45 543	42 033	38 171	38 013	52 674	49 023	-	-	-	
	B2	gdu	19,00	18,90	21,50	21,81	22,01	22,11	22,18	22,24	22,40	22,80	22,73	+20%	10	10	
		n	27 313	24 251	25 696	31 514	33 710	32 938	29 314	24 514	21 177	22 621	26 477	-	-	-	
	B3	gdu	26,75	26,60	26,54	26,34	26,43	26,58	26,81	26,98	27,14	27,41	27,69	+4%	8	9	
		n	3 271	3 162	3 226	7 108	11 840	16 596	20 123	21 288	20 071	19 575	19 470	-	-	-	
	BM+NM	gdu	13,71	13,65	13,82	14,31	n.r.	n.r.	-	-	-	-	-	-	-	14	-
		n	839	769	727	304	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	P	gdu	13,29	13,23	14,10	14,17	14,15	14,13	14,16	14,16	14,44	14,66	14,84	+12%	15	13	
		n	35 688	31 530	30 654	32 993	36 185	40 640	39 636	37 362	35 447	37 059	38 037	-	-	-	
	P3	gdu	16,13	15,67	16,11	16,61	16,55	16,70	16,63	16,55	16,91	16,92	17,04	+6%	13	12	
		n	22	22	28	43	75	104	124	117	131	131	122	-	-	-	
	WP+TP	gdu	12,59	12,64	12,56	12,56	12,56	12,51	12,60	12,55	12,80	12,87	13,11	+4%	16	14	
		n	857	799	832	974	989	1 003	882	780	763	769	769	-	-	-	
	W+T	gdu	11,82	11,74	11,74	11,74	11,73	11,75	11,76	11,78	12,01	12,12	12,28	+4%	17	15	
		n	52 333	50 177	52 764	56 855	57 597	57 022	54 663	50 999	48 376	51 371	52 721	-	-	-	
Rest	gdu	28,99	28,93	29,21	29,62	31,54	32,73	33,39	32,60	32,71	31,72	31,95	+10%	7	6		
	n	76	92	98	136	146	162	149	135	142	145	86	-	-	-		
Totaal	gdu	24,08	24,47	25,46	25,66	25,74	25,76	25,91	26,42	26,57	27,45	27,57	+14%	-	-		
	n	358 518	352 416	387 342	432 466	455 437	469 719	459 596	429 087	403 845	434 120	438 426	-	-	-		

Alle gezinscategorieën samen is de gemiddelde uitkering in constante prijzen tijdens het afgelopen decennium met 14 % toegenomen. Ter vergelijking: in dezelfde periode is het gemiddelde brutouurloon (gezuiverd van indexeringsinvloeden) van een werknemer in de privé-sector met 10 %

gestegen.¹⁸ De werkloosheidsuitkeringen zijn dus sterker gestegen dan de lonen. Dit is het gevolg van het optrekken van de minima, forfaits, uitkeringspercentages en loonplafonds op verschillende tijdstippen tijdens de afgelopen 10 jaar (zie verder). Ook het veranderde profiel van de werklozen speelt een rol. In 2010 is het aandeel alleenstaanden, werklozen toelaatbaar op basis van arbeid en met een korte werkloosheidsduur groter dan in 2000. Dit beïnvloedt de gemiddelde werkloosheidsuitkering in positieve zin. Om dit effect te neutraliseren kan men de gemiddelde daguitkering voor 2010 berekenen op basis van de verdeling volgens gedetailleerde gezinscategorie van 2000. Dit levert een toename op die nog steeds groter is dan de stijging van de lonen, namelijk +11,5 %¹⁹, maar het verschil is minder groot.

De hoogste uitkeringen zijn weggelegd voor gezinshoofden in de 1ste vergoedbaarheidsperiode met anciënniteitstoelage (A3). De gemiddelde daguitkering voor deze categorie bedraagt 38,06 EUR in 2010. Het gaat evenwel slechts om 7 165 personen.

In 2000 was de op één na hoogste gemiddelde daguitkering nog voor de gezinshoofden in de 1ste vergoedbaarheidsperiode zonder anciënniteitstoelage (A1), tevens de grootste groep. Door het verhogen van de uitkeringspercentages voor samenwonenden in de 1ste vergoedbaarheidsperiode (B1) in 2008 en 2009²⁰ is de gemiddelde daguitkering van deze laatste categorie echter gevoelig toegenomen, waardoor ze in 2010 met 35,91 EUR (+23 % t.o.v. 2000) de op één na hoogste gemiddelde daguitkering hebben.

Alleenstaanden in de 1ste vergoedbaarheidsperiode (N1) hebben een grotere invloed ondervonden van het optrekken van de loonplafonds²¹ dan gezinshoofden (A1). Dit komt doordat de categorie N1 enkel slaat op het eerste werkloosheidsjaar, terwijl de categorie A1 veel personen met een langere werkloosheidsduur bevat. Hierdoor is het aandeel werklozen vergoed op basis van de in 2009 ingevoerde hogere loonplafonds groter in de categorie N1. De toename van de gemiddelde daguitkering sinds 2000 bedraagt in de categorie N1 11 %, tegenover +6 % voor de categorie A1. In 2010 is de gemiddelde daguitkering van de categorie N1 zelfs groter dan deze voor de categorie A1 (35,36 EUR tegenover 33,93 EUR), waardoor deze laatste categorie in 2010 slechts de vierde plaats bekleedt. Figuur 58 verduidelijkt deze evoluties.

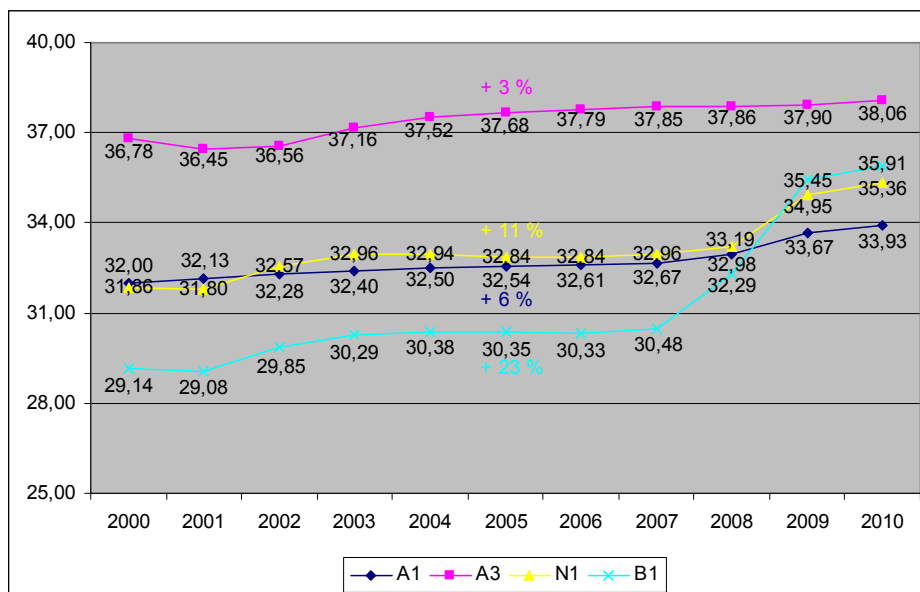
¹⁸ Bron: NBB

¹⁹ Bij een ongewijzigde verdeling (2010=2000) volgens gedetailleerde gezinscategorie bedraagt de gemiddelde daguitkering 26,84 EUR in 2010. De toename van 11,5% geeft dus een indicatie van de invloed die de gewijzigde reglementering en de toename van de reële lonen hebben op de hoogte van de uitkeringen.

²⁰ Van 55 tot 58 % op 1 januari 2008 en van 58 naar 60 % op 1 januari 2009. Hierdoor bestaat er tijdens het eerste vergoedingsjaar geen onderscheid meer op basis van gezinscategorie.

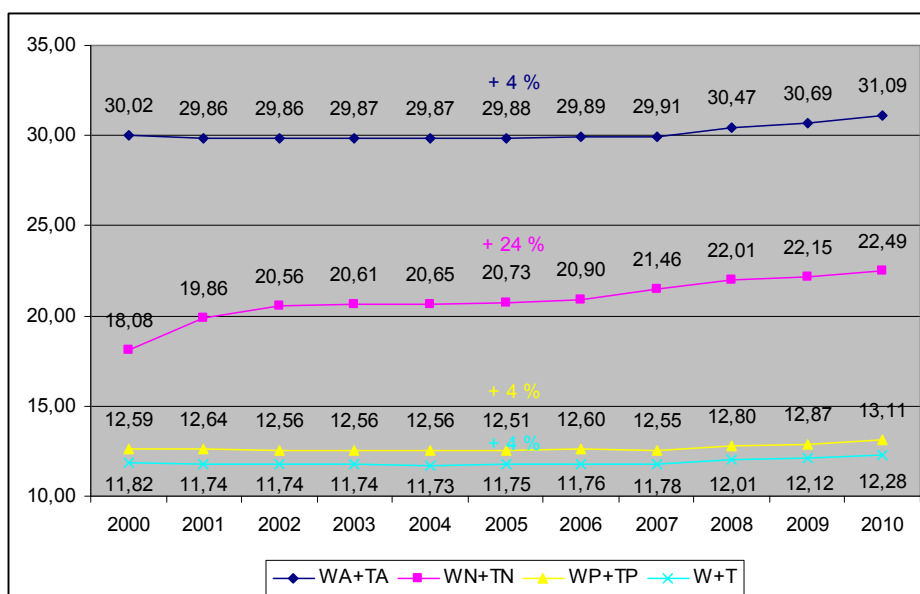
²¹ Vanaf 1 januari 2009 werd de unieke loongrens van 1 906,46 EUR per maand vervangen door drie nieuwe loongrenzen: een hoogste grensbedrag C (2 206,46 EUR per maand) tijdens de eerste 6 maanden, een intermediair grensbedrag B (2 056,46 EUR per maand) tijdens de volgende 6 maanden en een basisgrensbedrag A (1 921,71 EUR per maand) daarna. Deze loonplafonds gelden voor alle gezinscategorieën.

Figuur 58 Evolutie van de gemiddelde daguitkering van de gezinshoofden, alleenstaanden en samenwonenden in de eerste vergoedbaarheidsperiode tussen 2000 en 2010 (in EUR, constante prijzen 2000)

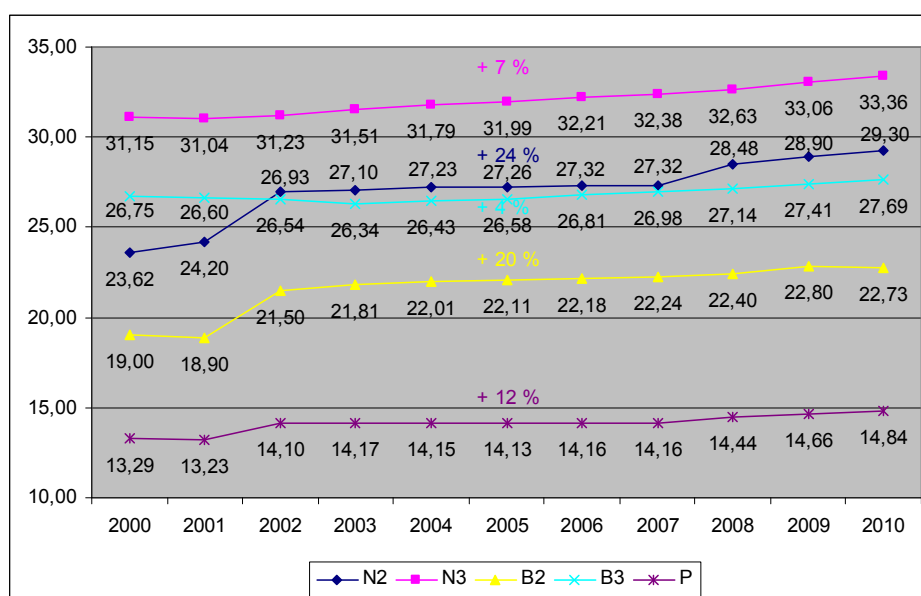
De wachuitkeringen voor gezinshoofden komen met 31,09 EUR op de vijfde plaats in 2000 (36 012 personen). De wachuitkeringen voor alleenstaanden (18 388 personen in 2000) zijn heel wat lager en komen op de elfde plaats. De samenwonenden met en zonder verhoogde wachuitkering (respectievelijk 857 en 52 333 personen in 2000) hebben de laagste gemiddelde daguitkeringen. Ook in 2010 nemen deze categorieën nog dezelfde plaatsen in, hoewel de gemiddelde daguitkering van alleenstaanden met een wachuitkering aanzienlijk gestegen is sinds 2000 (+24 %) door verhogingen in september 2000 en april 2007. De stijging in de andere gezinscategorieën was met 4 % heel wat kleiner (zie figuur 59).

Figuur 59 Evolutie van de gemiddelde daguitkering van de gezinshoofden, alleenstaanden en samenwonenden met een wachuitkering tussen 2000 en 2010 (in EUR, constante prijzen 2000)

Verder hebben vooral alleenstaanden in de tweede vergoedbaarheidsperiode zonder anciënniteitstoeslag (N2²²) en in mindere mate ook hun samenwonende tegenhangers (zowel B2²³ als P²⁴) een significante toename van hun uitkeringsbedrag gekend tussen 2000 en 2010, met toenames van respectievelijk 24%, 20% en 12% (zie figuur 60). Deze categorieën hebben bovendien een relatief groot belang in de populatie UVW-WZ, aangezien het gaat om respectievelijk 59 040, 26 477 en 38 037 personen in 2010.

Figuur 60 Evolutie van de gemiddelde daguitkering van de alleenstaanden in de 2de vergoedbaarheidsperiode en samenwonenden in de 2de en 3de vergoedbaarheidsperiode zonder anciënniteitstoeslag tussen 2000 en 2010 (in EUR, constante prijzen 2000)

11.1.2 Evolutie van het aantal UVW-WZ in functie van de gemiddelde daguitkering

Het vorige deel geeft een zicht op de hoogte van de uitkering per uitkeringscategorie. Binnen deze categorieën heeft vanzelfsprekend niet iedere werkloze exact dezelfde gemiddelde daguitkering. De uitkering varieert immers in functie van de persoonlijke situatie van de uitkeringsgerechtigde. Om een beter zicht te krijgen op de reële uitkering – ongeacht de uitkeringscategorie – delen we hun individuele gemiddelde daguitkeringen in 4 klassen in.

Tabel 21 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (gemiddelde daguitkering in constante prijzen van 2000) tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Gemiddelde daguitkering	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
<15 EUR	30 724	27 632	-3 092	50 059	43 748	-6 311	10 125	11 377	+1 252	90 907	82 757	-8 150
15-<25 EUR	32 555	22 784	-9 771	34 682	26 641	-8 041	13 024	9 954	-3 069	80 260	59 379	-20 881
25-<35 EUR	72 449	68 748	-3 701	85 600	105 311	+19 711	27 779	45 497	+17 718	185 828	219 556	+33 728
≥35 EUR	601	43 717	+43 116	775	23 396	+22 621	146	9 620	+9 474	1 522	76 733	+75 211
Totaal	136 328	162 882	+26 554	171 116	199 096	+27 979	51 074	76 448	+25 375	358 518	438 426	+79 908

Algemene tendens is dat het aantal personen met een hoge uitkering toeneemt en met een lage afneemt. Deze evolutie is het gevolg van het optrekken van de loonplafonds in 2002, 2007 en

²² O.a. door een verhoging van de vergoedingspercentages van 45 naar 50 in 2002, van 50 naar 53 in 2008 en van 53 naar 53,8 in 2009.

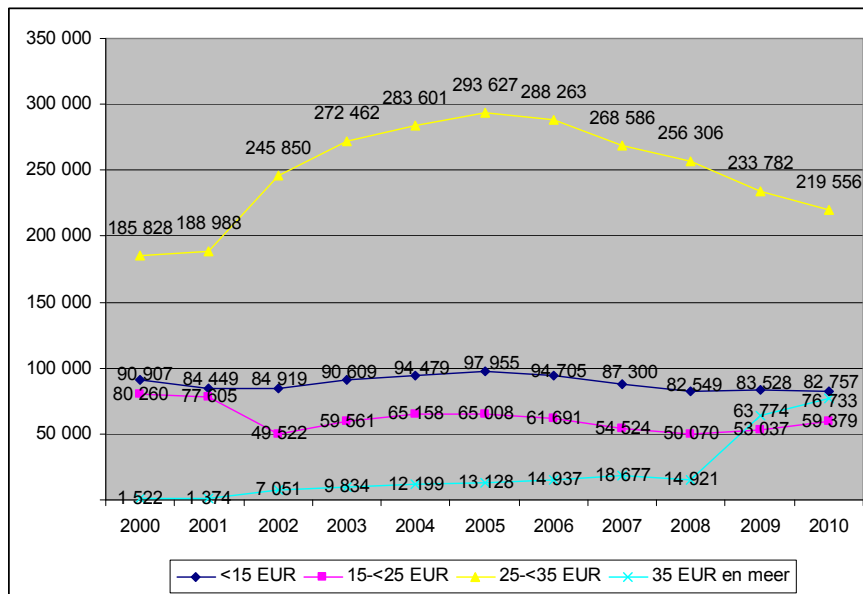
²³ O.a. door een verhoging van de vergoedingspercentages van 35 naar 40 in 2002.

²⁴ O.a. door een verhoging van de forfaitaire uitkeringen in 2002, 2008 en 2009.

2009, het verhogen van de uitkeringspercentages en forfaits in 2008 en 2009 en de toename van de reële lonen doorheen de gehele beschouwde periode.

Het enige gewest waar dit niet het geval is Brussel, waar ook de categorie met een gemiddelde daguitkering van minder dan 15 EUR een stijging vertoont (+1 252 eenheden of +12,4 %). Dit is een groep die vooral bestaat uit samenwonenden in de 3de periode zonder anciënniteitstoeslag en samenwonenden met een wachtuitkering. Het is hoofdzakelijk deze laatste groep die verantwoordelijk is voor de toename.

Figuur 61 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden, constante prijzen 2000)

Doorheen de hele periode is de categorie met een gemiddelde daguitkering tussen 25 en 35 EUR de grootste. Tussen 2001 en 2002 is hun aantal fors gestegen (+56 862 personen), hoofdzakelijk omdat het vergoedingspercentage van alleenstaanden in de tweede vergoedbaarheidsperiode zonder anciënniteitstoeslag (N2) dan opgetrokken werd. Hierdoor kwamen ze in een hogere uitkeringscategorie terecht. Ook in de jaren daarna is de categorie van 25 tot minder dan 35 EUR onder invloed van de slechte economische omstandigheden blijven toenemen. In 2005 waren iets minder dan 300 000 werklozen ingedeeld in deze categorie.

Vanaf 2005 is er – net zoals in de categorieën met een daguitkering van minder dan 25 EUR overigens – een aanzienlijke daling (vooral veroorzaakt door een afname van de categorieën A1, N1, B1 en WA+TA). De aantrekkende economie en de invoering van Dispo en de dienstencheques zijn zoals reeds aangehaald de belangrijkste verklarende factoren. Toch heeft ook het vervangen van de unieke loongrens door drie loongrenzen op 1 januari 2009 een belangrijke rol gespeeld. Hierdoor zijn heel wat werklozen in de eerste vergoedingsperiode terechtgekomen in de hoogste uitkeringsklasse. De economische crisis heeft dit fenomeen nog versterkt.

11.2 Profiel in 2004²⁵

In 2004 heeft 62,3 % van de totale populatie een gemiddelde uitkering van 25 tot minder dan 35 EUR. In Brussel gaat het zelfs om 7 op de 10 werklozen, of 47 563 personen. Dit zijn vooral gezinshoofden en alleenstaanden in de 2de vergoedbaarheidsperiode zonder anciënniteitstoeslag.

²⁵ Omdat de hoogte van de uitkering in sterke mate beïnvloed wordt door de werkloosheidsduur en dus door de economische conjunctuur, is een vergelijking slechts mogelijk wanneer men jaren met soortgelijke economische omstandigheden in overweging neemt. Daarom bespreken we in alle delen waarin de hoogte van de uitkering een rol speelt het profiel voor 2004, net als 2010 een jaar met een economische heropleving.

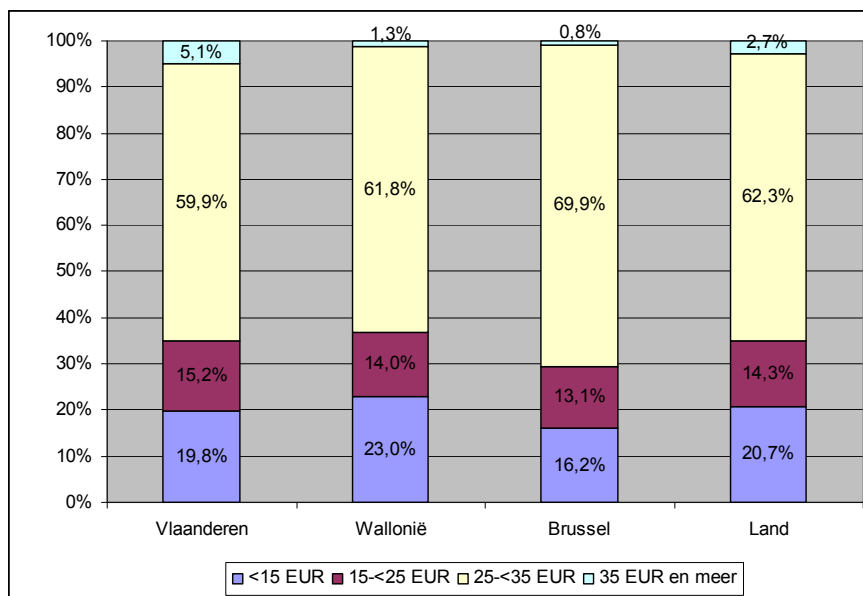
In Vlaanderen zijn hiernaast ook de samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering in de 1ste vergoedbaarheidsperiode sterk vertegenwoordigd in deze categorie, in Wallonië de gezinshoofden met een wachtuitkering.

Ongeveer 1 op de 5 werklozen heeft een gemiddelde daguitkering van minder dan 15 EUR, bijna allemaal forfaitair vergoede samenwonenden. In het Waals Gewest loopt dit op tot 23,0 % doordat dit gewest een grote populatie samenwonenden met een wachtuitkering heeft.

Werklozen in de hoogste uitkeringscategorie vinden we vooral terug in Vlaanderen. Dit zijn gezinshoofden met een gewone werkloosheidsuitkering met of zonder anciënniteitstoeslag en havenarbeiders. Deze laatste categorie komt enkel voor in Vlaanderen, wat meteen de belangrijkste verklaring is voor het grotere aandeel hoogste uitkeringen in dit gewest.

Onderstaande grafiek illustreert de relatieve verschillen tussen de gewesten.

Figuur 62 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2004 (in %)

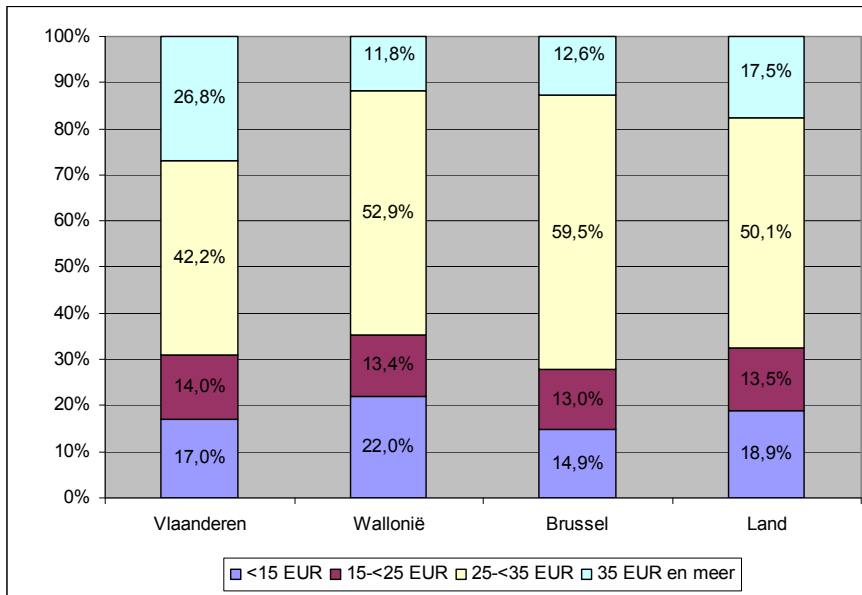

11.3 Profiel in 2010

In 2010 vormen de werklozen met een gemiddelde daguitkering van 25 tot minder dan 35 EUR nog steeds de grootste categorie, maar ze maken nog slechts de helft van de populatie uit. De invoering van drie loongrenzen heeft dus een duidelijke impact gehad op het profiel van de UVW-WZ. We zien immers dat een groot deel van de gezinshoofden, alleenstaanden én samenwonenden met een werkloosheidsduur van minder dan 1 jaar terechtkomen in de hoogste uitkeringscategorie. De meeste werklozen met basisloongrens A zijn in de categorie van 25 tot minder dan 35 EUR gebleven. De impact is, vooral door de economische crisis, het grootst in Vlaanderen. Meer dan een kwart van de werklozen heeft er een gemiddelde daguitkering van 35 EUR en meer, terwijl dit in de andere gewesten slechts ongeveer 1 op de 8 is.

Vereenvoudigd kunnen we dus stellen dat, nog meer dan in 2004, het zwaartepunt in Vlaanderen zich eerder in de hoogste uitkeringscategorie situeert. In Wallonië zijn de lagere uitkeringen heel wat sterker vertegenwoordigd. Figuur 63 illustreert deze vaststelling.

Figuur 63 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2010 (in %)

12. Verdeling volgens hoogte van de uitkering en gezinscategorie

12.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 22 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering en gezinscategorie (constante prijzen 2000) tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

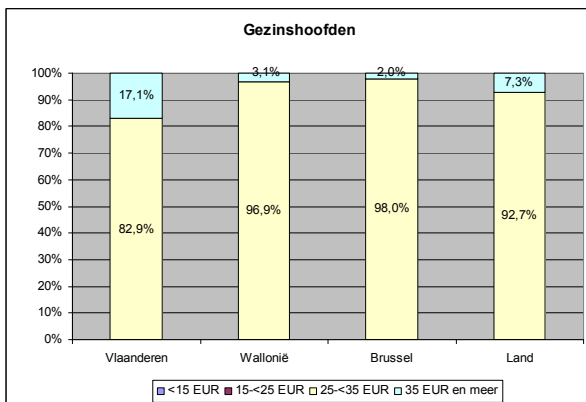
Gezins-cat.	Gem. daguitk.	Gewest											
		Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
		2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Gezins- hoofd	<15 EUR	21	0	-21	30	0	-30	22	0	-22	72	0	-72
	15-<25 EUR	52	0	-52	80	1	-79	28	0	-28	160	2	-158
	25-<35 EUR	44 101	28 128	-15 973	69 203	62 740	-6 464	20 623	25 306	+4 683	133 927	116 173	-17 754
	≥35 EUR	594	14 903	+14 309	774	7 843	+7 069	139	2 924	+2 785	1 507	25 670	+24 163
Alleen- staand	<15 EUR	480	314	-165	940	836	-104	243	217	-26	1 663	1 367	-295
	15-<25 EUR	16 346	3 415	-12 931	24 210	12 589	-11 620	10 554	5 435	-5 119	51 110	21 440	-29 671
	25-<35 EUR	6 380	25 071	+18 691	3 919	30 669	+26 749	3 208	16 633	+13 425	13 507	72 373	+58 866
	≥35 EUR	0	7 122	+7 122	0	4 484	+4 484	0	3 091	+3 091	0	14 696	+14 696
Samen- wonend	<15 EUR	30 224	27 317	-2 907	49 089	42 911	-6 178	9 860	11 160	+1 300	89 173	81 389	-7 784
	15-<25 EUR	16 148	19 361	+3 213	10 382	14 046	+3 664	2 437	4 518	+2 081	28 968	37 925	+8 957
	25-<35 EUR	21 959	15 539	-6 420	12 463	11 879	-584	3 934	3 539	-395	38 355	30 957	-7 399
	≥35 EUR	0	21 686	+21 686	0	11 068	+11 068	0	3 594	+3 594	0	36 348	+36 348
Rest	<15 EUR	0	0	-	0	0	-	0	1	+1	0	1	+1
	15-<25 EUR	8	7	-1	11	5	-6	4	1	-3	22	13	-9
	25-<35 EUR	10	11	+1	14	23	+9	14	19	+5	39	53	+15
	≥35 EUR	7	7	+0	1	1	-0	7	11	+4	15	19	+3
Totaal		136 328	162 882	+26 554	171 116	199 096	+27 979	51 074	76 448	+25 375	358 518	438 426	+79 908

Bij de samenwonenden en de gezinshoofden nemen we tussen 2000 en 2010 de grootste stijging waar in de hoogste uitkeringscategorie. In beide categorieën is de belangrijkste oorzaak het feit dat het eerste vergoedingsjaar van de gewone werkloosheidsuitkering bijna steeds recht geeft op een uitkering van 35 EUR of meer. Bij de gezinshoofden dient ook de forse stijging van het aantal personen met een gewone werkloosheidsuitkering in de 2de vergoedbaarheidsperiode mét anciënniteitstoeslag vermeld te worden. Deze groep is vrijwel volledig ingedeeld bij de categorie met een gemiddelde daguitkering van 35 EUR of meer. Hun aantal steeg van 1 530 in 2000 naar 7 165 in 2010. Een derde oorzaak vinden we bij de havenarbeiders, een specifieke uitkeringscategorie ingedeeld bij de gezinshoofden. Voor hen is steeds het hoogste loonplafond van toepassing bij de berekening van de uitkering, waardoor ze sinds 2002 in de hoogste uitkeringscategorie vallen.

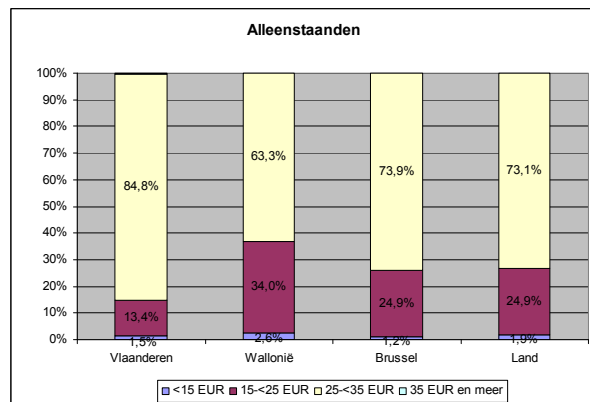
Bij de alleenstaanden vertoont de categorie van 25 tot minder dan 35 EUR de grootste stijging. Dit komt vooral door de categorie N2, die in 2002 hun uitkeringspercentage van 45 naar 50 % hebben zien evolueren. Sindsdien komen ze bijna allemaal terecht in deze uitkeringscategorie. Bovendien zijn ze sterk in aantal gestegen, namelijk van 34 399 in 2000 naar 59 040 in 2010. Daarnaast is ook de categorie N3, steeds grotendeels in de uitkeringscategorie van 25 tot minder dan 35 EUR, er fors op vooruit gegaan, namelijk van 1 381 in 2000 tot 8 132 in 2010.

12.2 Profiel in 2004

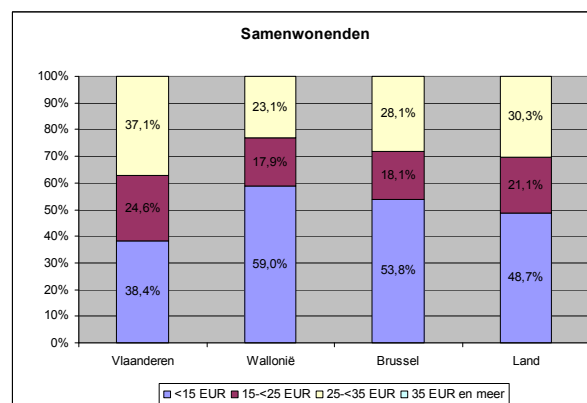
Figuur 64 Verdeling per gewest van de gezinshoofden UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2004 (in %)

Figuur 65 Verdeling per gewest van de alleenstaande UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2004 (in %)

Figuur 66 Verdeling per gewest van de samenwonende UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2004 (in %)

Een overgroot deel van de gezinshoofden heeft in 2004 een uitkering van 25 tot minder dan 35 EUR. Enkel in Vlaanderen maakt een significant deel van de populatie deel uit van de hoogste uitkeringscategorie. Zoals reeds opgemerkt is dit hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanwezigheid van de categorie van de havenarbeiders.

Ook bij de alleenstaanden vormt de categorie van 25 tot minder dan 35 EUR de grootste groep. Het overwicht is echter minder groot dan bij de gezinshoofden. Ongeveer een kwart ontvangt immers een lagere uitkering, meer bepaald de alleenstaanden met een wachuitkering.

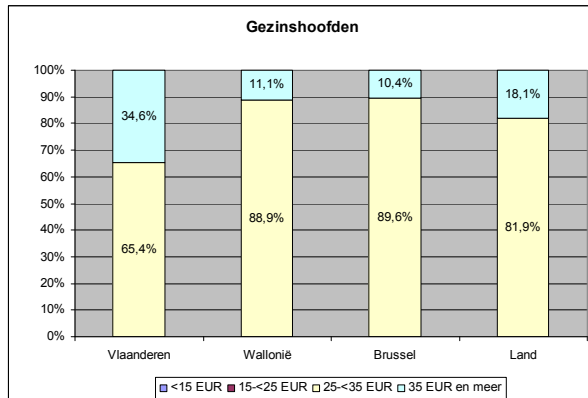
Bij de samenwonenden heeft de laagste categorie het grootste aandeel, iets minder dan de helft van de populatie. Iets meer dan 3 op de 10 samenwonende werklozen heeft een gemiddelde daguitkering van 25 EUR en meer, terwijl 1 op de 5 in de categorie van 15 tot minder dan 25 EUR ingedeeld kan worden.

De gewestelijke verschillen zijn eenduidig: het kleinste aandeel lage uitkeringen vinden bij in elke gezinscategorie terug in Vlaanderen, het grootste in Wallonië. Bij de gezinshoofden wordt dit enigszins gecompenseerd door het feit dat de uitkering niet degressief en het verschil tussen gewone werkloosheidsuitkeringen en wachuitkeringen minder groot is dan bij de andere gezinscategorieën. Hierdoor varieert het bedrag van de uitkering minder en bestaat er eigenlijk geen echte onderlaag. Bij de alleenstaanden en de samenwonenden is de variatie groter en daar zien we dan ook een grote groep werklozen deel uitmakend van de twee laagste

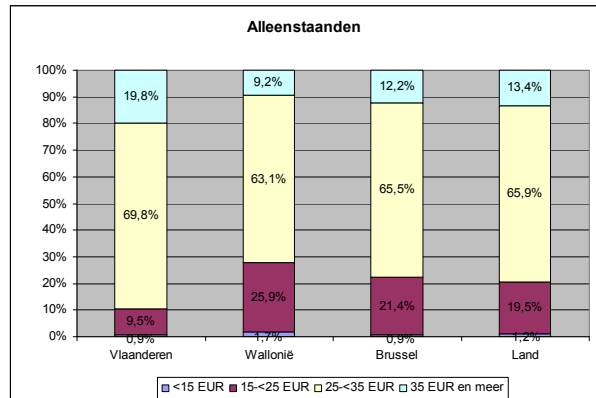
uitkeringscategorieën. Het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië is daarbij opmerkelijk. Bij de alleenstaanden maakt in Vlaanderen slechts voor 14,9 % deel uit van deze categorieën, in Wallonië niet minder dan 36,3 %. Ook bij de samenwonenden vinden we hetzelfde patroon terug: in Vlaanderen heeft 63,0 % een uitkering van minder dan 25 EUR, in Wallonië 76,9 %. Door hun profiel (met een wachttuitkering of langdurig werkloos) krijgen Waalse UVW-WZ dus vaker af te rekenen met lage uitkeringen dan hun Vlaamse tegenhangers. De minder gunstige arbeidsmarkt en de lagere scholingsgraad van jongeren kunnen aangehaald worden als belangrijkste oorzaken.

12.3 Profiel in 2010

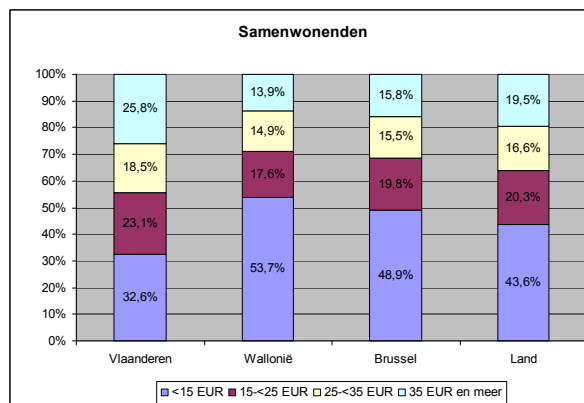
Figuur 67 Verdeling per gewest van de UVW-WZ gezinshoofden volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2010 (in %)

Figuur 68 Verdeling per gewest van de alleenstaande UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2010 (in %)

Figuur 69 Verdeling per gewest van de samenwonende UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (const. prijzen 2000) in 2010 (in %)

Net zoals in 2004 blijkt uit de procentuele verdeling volgens hoogte van de uitkering dat het leeuwendeel van de gezinshoofden een gemiddelde daguitkering krijgt van 25 tot minder dan 35 EUR. De hoogste uitkeringscategorie heeft ten opzichte van 2004 wel aan belang gewonnen, met een aandeel dat nu 18,1 % bedraagt. In Vlaanderen is dit zelfs 34,8 %.

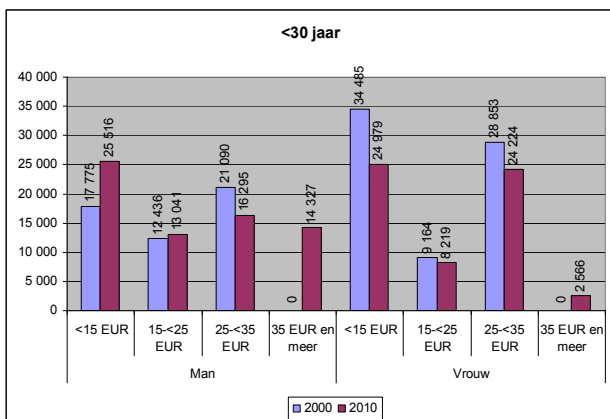
Bij de alleenstaanden en de samenwonenden is het belang van de twee laagste uitkeringscategorieën afgenomen. Dit is een gevolg van een afname van het aantal wachttuitkeringen in deze gezinscategorieën. Bij de samenwonenden speelt ook de toename van de werkloosheidsuitkeringen met anciënniteitstoeslag een rol. Deze personen maken deel uit van de categorie met een gemiddelde daguitkering van 25 tot minder dan 35 EUR, dus hun toename vergroot het relatieve belang van de hogere uitkeringen. Ter illustratie: bij de samenwonenden heeft 36,1 % van de populatie in 2010 een gemiddelde daguitkering van 25 EUR en meer. In 2004 was dit slechts 30,3 %. Van de alleenstaanden maakt bijna 8 op de 10 werklozen deel uit van de twee hoogste uitkeringscategorieën (tegenover 73,1 % in 2004). In Vlaanderen is dit zelfs bijna 9

op de 10. Het Waals Gewest heeft in 2010 nog steeds het grootste aandeel alleenstaanden en samenwonenden in de twee laagste uitkeringscategorieën.

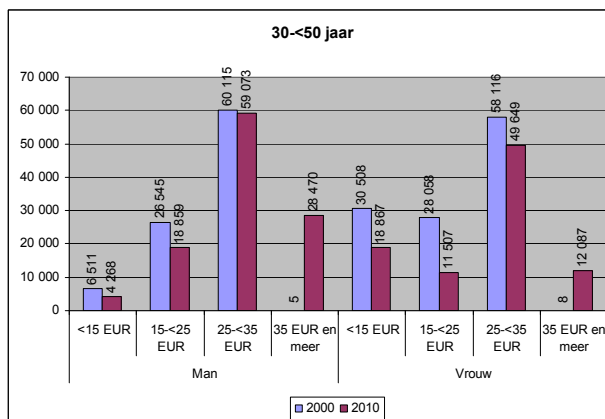
13. Verdeling volgens hoogte van de uitkering, leeftijd en geslacht

13.1 Evolutie 2000-2010

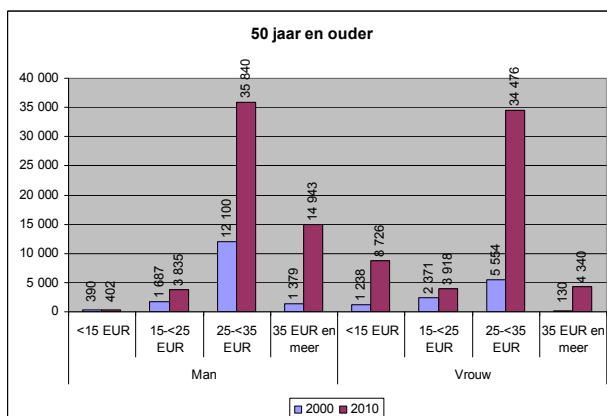
Figuur 70 Verdeling v.d. UVW-WZ <30 j. volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. prijzen 2000) in 2000 en 2010 (fys. eenh.)

Figuur 71 Verdeling v.d. UVW-WZ 30-<50 j. volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. prijzen 2000) in 2000 en 2010 (fys. eenh.)

Figuur 72 Verdeling v.d. UVW-WZ ≥50 j. volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. prijzen 2000) in 2000 en 2010 (fys. eenh.)

In de evolutie tussen 2000 en 2010 is het opvallendste feit de tegengestelde evolutie in de laagste uitkeringscategorie: het aantal mannelijke UVW-WZ stijgt (+43,5 %), terwijl er bij de vrouwen een aanzienlijke daling te noteren valt (-27,6 %). UVW-WZ jonger dan 30 met een uitkering van minder dan 15 EUR zijn bijna allemaal samenwonenden met een wachtuitkering.

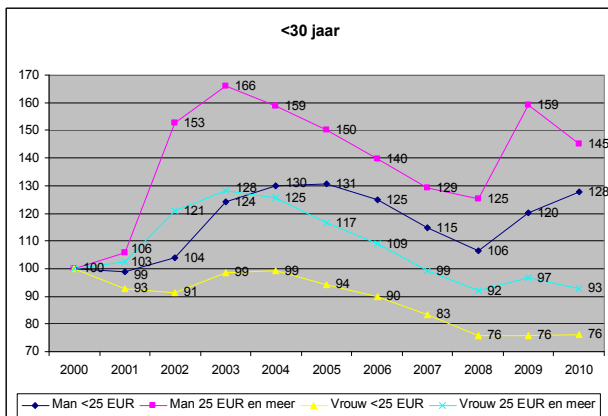
Dit fenomeen doet zich vooral voor in de jongste leeftijdscategorie. Bij de 30 tot minder dan 50-jarige mannen is er ook een daling in de laagste uitkeringsklasse (-34,4 %), maar bij de vrouwen is ze sterker (-38,2 %). Deze categorie bestaat ongeveer voor 2/3 uit samenwonenden met een gewone werkloosheidsuitkering zonder anciënniteits toeslag, in de derde vergoedbaarheidsperiode en voor 1/3 uit samenwonenden met een wachtuitkering. De daling wordt enkel door de eerste groep veroorzaakt.

Noch voor de samenwonende vrouwen met een wachtuitkering, noch voor deze in de derde vergoedbaarheidsperiode is er sprake van een verschuiving naar een hogere uitkeringscategorie naar aanleiding van een verhoging van de forfaits of de uitkeringspercentages. De daling waarvan sprake houdt dus een reële daling van het aantal personen deel uitmakend van deze categorieën

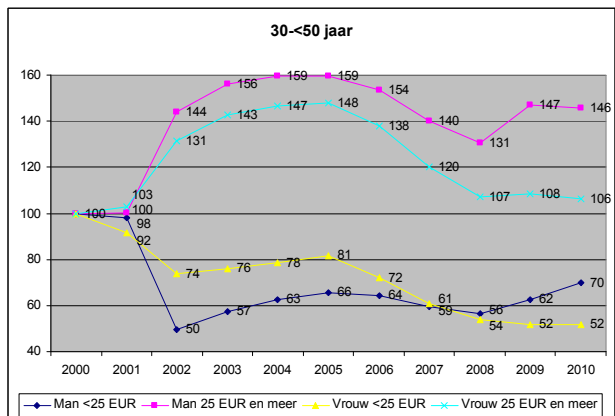
in. Het feit dat veel laag- en middengeschoolde vrouwelijke UVW-WZ in het systeem van de dienstencheques terechtgekomen zijn sinds 2003 (zie ook punt 5.1) ligt meer dan waarschijnlijk aan de basis van deze evolutie.

Een tweede vaststelling is dat de toename van de UVW-WZ van 50 jaar en ouder, als gevolg van het gradueel terugschreeven van de vrijstelling voor 50-plussers meer dan een jaar werkloos sinds 2002 en het geleidelijk optrekken van de pensioenleeftijd van vrouwen sinds 1997 (zie ook punt 4.1), bij de vrouwen in tegenstelling tot bij de mannen een belangrijke stijging in de laagste uitkeringscategorie teweeggebracht heeft. Dit komt doordat oudere vrouwelijke werklozen veel vaker samenwonend zijn dan hun mannelijke tegenhangers. Daardoor vallen ze vaker dan mannen terug op het forfait en komen ze dus in de laagste uitkeringscategorie terecht.

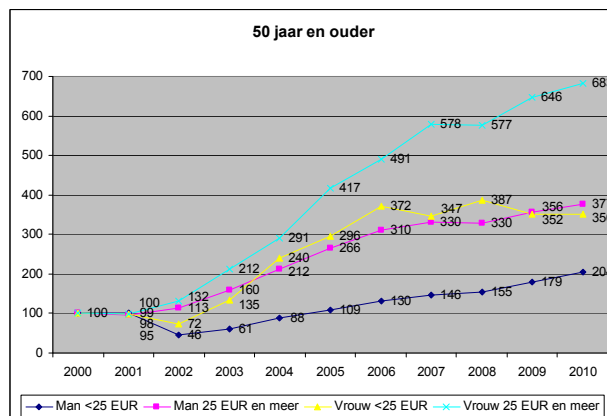
Figuur 73 Evolutie van de UVW-WZ <30 j volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. pr. 2000) 2000-2010 (basis 100 = jaar 2000)

Figuur 74 Evolutie van UVW-WZ 30-49 j volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. pr. 2000) 2000-2010 (basis 100 = jaar 2000)

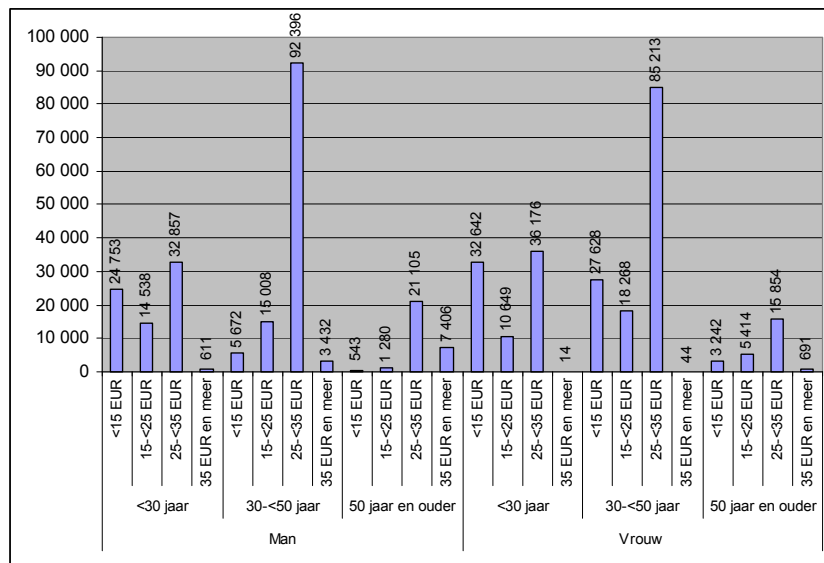

Figuur 75 Evolutie van de UVW-WZ ≥50j volgens hoogte v.d. uitkering en geslacht (const. pr. 2000) 2000-2010 (basis 100 = jaar 2000)

13.2 Profiel in 2004

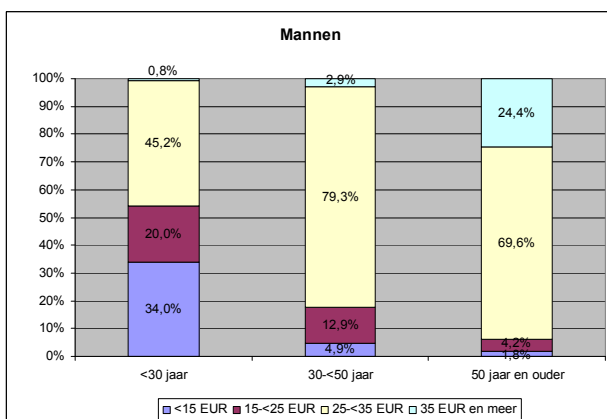
Figuur 76 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering, geslacht en leeftijdsklasse (constante prijzen 2000) in 2004 (fysieke eenheden)

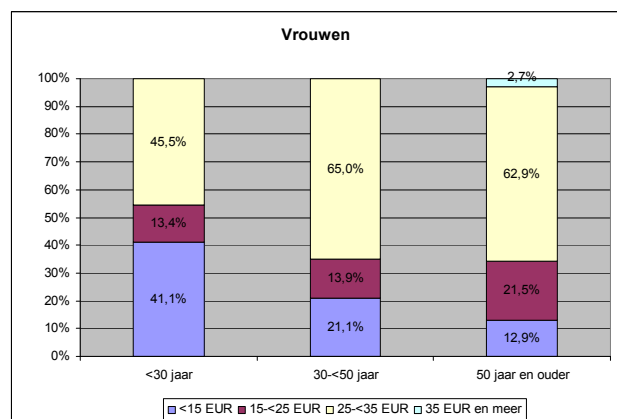
Veruit de grootste groep wordt zowel bij de mannen als bij de vrouwen gevormd door de werklozen met een gemiddelde daguitkering van 25 tot minder dan 35 EUR. Bijna 4 op de 10 werklozen (177 609 personen) behoren tot deze groep. De min 30-jarigen in dezelfde uitkeringscategorie vormen voor beide geslachten de op één na grootste groep. Met 69 033 personen of 15,2 % van de totale populatie UVW-WZ zijn ze wel heel wat minder talrijk dan hun tegenhangers in de leeftijdscategorie van 30 tot minder dan 50 jaar. Beide groepen bestaan uit het grootste gedeelte van de werklozen uit de categorieën A1, B1, N1 en N2.

Jongeren in de laagste uitkeringscategorie vormen met 57 395 personen eveneens een belangrijke subgroep, zowel bij de vrouwen als bij de mannen. Dit betekent dat 1 op de 8 werklozen deel uitmaakt van deze groep, die bijna volledig samengesteld is samenwonenden met een wachttuitkering of een forfaitaire werkloosheidsuitkering.

Figuur 77 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2004 (in %)

Figuur 78 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2004 (in %)

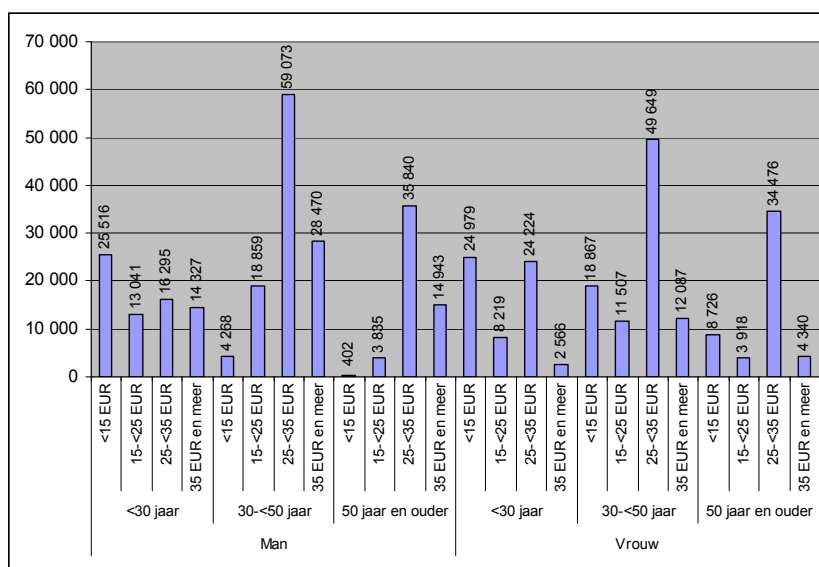
Voor wat betreft de procentuele verdeling is de belangrijkste vaststelling dat de twee hoogste uitkeringscategorieën bij de mannen een groter aandeel uitmaken dan bij de vrouwen. Hetzelfde fenomeen doet zich voor naarmate de leeftijd stijgt. Bij de min 30-jarige mannen behoort 46,0 % tot deze groep, bij de 30 tot 49-jarige 81,9 % en bij de 50-plussers zelfs 94,0 %. Bij de vrouwen is dit

respectievelijk slechts 45,5 %, 65,0 % en 65,6 %. De toelaatbaarheidsbasis en de werkloosheidsduur liggen aan de basis van deze verschillen. Hoe jonger, hoe groter immers het aandeel wachuitkeringen. Bovendien is bij de vrouwen het aandeel langdurig werklozen aanzienlijk groter dan bij de mannen.

In de laagste uitkeringscategorie vinden we relatief meer vrouwen dan mannen terug. Alle leeftijdscategorieën samen hebben 63 512 vrouwen (26,9 %) een uitkering van minder dan 15 EUR, tegenover 30 968 mannen (14,1 %). De oorzaak is dat samenwonenden met een wachuitkering of een forfaitaire werkloosheidsuitkering, waaruit deze groep grotendeels bestaat, aanzienlijk vaker vrouwen dan mannen zijn.

13.3 Profiel in 2010

Figuur 79 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering, geslacht en leeftijdsklasse (constante prijzen 2000) in 2010 (fysieke eenheden)

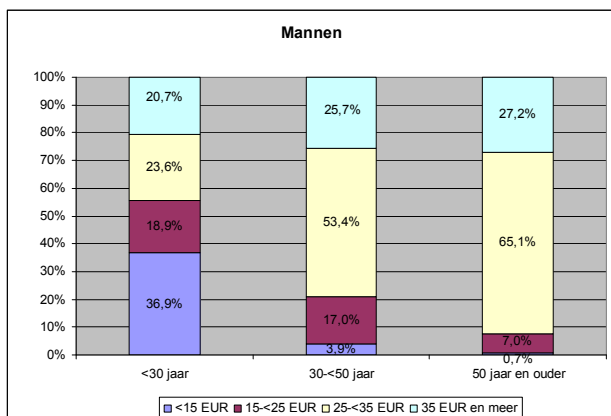

In 2010 vormen de 30 tot 49-jarigen met een gemiddelde daguitkering van 25 tot minder dan 35 EUR nog steeds de grootste groep, zowel bij de mannen als bij de vrouwen (108 722 personen). Hun belang is echter afgenomen, tot ongeveer een kwart van de totale populatie. Twee mechanismen spelen hierbij een rol: een daling van de categorie A1 in deze leeftijdsklasse en het feit dat een aanzienlijk deel van de categorieën A1, N1 en B1 in de hoogste uitkeringsklasse terechtgekomen zijn sinds de invoering van de hogere loonplafonds in 2009. De hoogste uitkeringsklasse heeft dan ook sterk aan belang gewonnen. Dit is zeker het geval bij de mannen, waar de 30 tot 49-jarigen met een uitkering van 35 EUR en meer de op twee na grootste groep geworden zijn. De crisis van 2009 heeft immers vooral de mannen geraakt, waardoor bij hen het relatieve aandeel werklozen in de 1ste periode – en dus vergoed volgens het nieuwe vergoedingsstelsel – groter is dan bij de vrouwen.

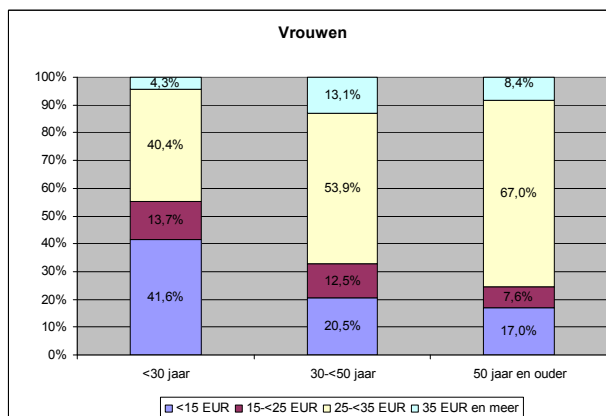
De op één na grootste groep wordt gevormd door de 50-plussers uit dezelfde uitkeringscategorie, met 70 316 personen of 16,0 % van de totale populatie. Deze groep bevat vooral werklozen uit de categorieën A1, N2, N3 en B3.

De derde groep zijn, wanneer we beide geslachten samen bekijken, nog steeds de jongeren in de laagste uitkeringscategorie. Zowel in absoluut als in relatief opzicht laten ze echter een afname zien ten opzichte van 2004. Dat is een gevolg van een daling van het aantal samenwonenden met een wachuitkering of een forfaitaire uitkering.

Figuur 80 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2010 (in %)

Figuur 81 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2010 (in %)

In 2010 stellen we bij de procentuele verdeling dezelfde tendensen vast als in 2004: het aandeel hogere uitkeringen (25 EUR en meer) is groter bij de mannen dan bij de vrouwen en het stijgt naarmate de leeftijd toeneemt. Nog steeds is het aandeel laagste uitkeringen heel wat groter bij de vrouwen dan bij de mannen.

14. Verdeling volgens hoogte van de uitkering en werkloosheidsduur

14.1 Evolutie 2000-2010

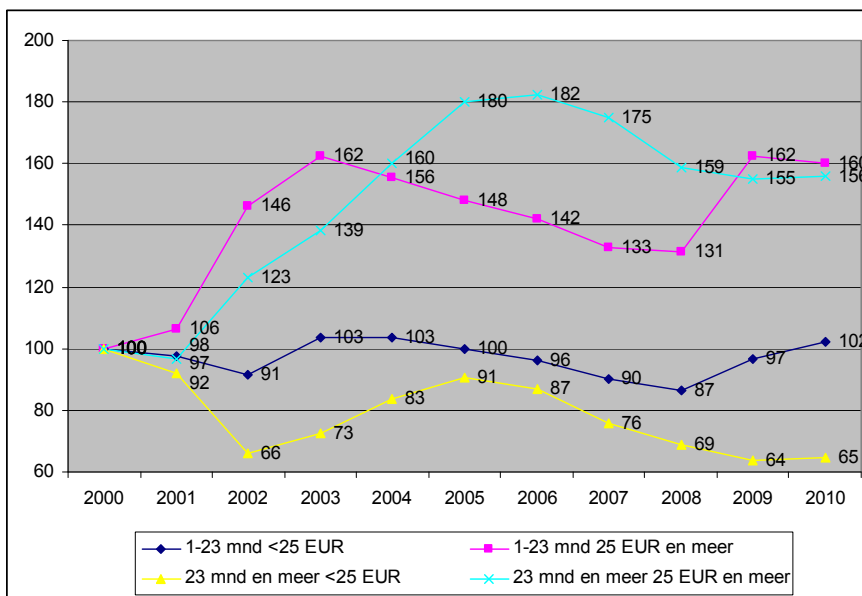
Tabel 23 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens werkloosheidsduur en hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Duur	Gem. daguitk.	Gewest											
		Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
		2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
1 mnd	<15 EUR	2 402	1 576	-826	2 615	2 200	-414	493	409	-85	5 509	4 185	-1 324
	15-<25 EUR	1 357	1 385	+28	858	1 113	+255	368	334	-34	2 583	2 832	+249
	25-<35 EUR	6 660	2 204	-4 456	3 765	2 743	-1 022	1 302	720	-583	11 727	5 666	-6 061
	≥35 EUR	10	5 178	+5 168	8	2 269	+2 261	5	931	+925	23	8 378	+8 355
2-11 mnd	<15 EUR	10 140	11 750	+1 610	14 474	15 358	+884	2 935	3 563	+629	27 549	30 672	+3 123
	15-<25 EUR	6 211	4 650	-1 561	5 091	5 258	+167	2 176	1 871	-305	13 478	11 779	-1 699
	25-<35 EUR	29 861	14 752	-15 109	21 909	18 817	-3 093	8 329	6 539	-1 790	60 099	40 107	-19 992
	≥35 EUR	60	27 576	+27 516	47	15 816	+15 769	9	6 996	+6 987	116	50 387	+50 271
12-23 mnd	<15 EUR	4 874	5 001	+127	9 171	8 647	-524	1 895	2 390	+496	15 940	16 039	+99
	15-<25 EUR	8 285	9 313	+1 028	7 617	8 112	+495	3 134	2 976	-158	19 036	20 401	+1 365
	25-<35 EUR	8 868	15 696	+6 828	10 487	18 245	+7 759	3 639	8 541	+4 902	22 993	42 482	+19 488
	≥35 EUR	202	3 248	+3 046	187	1 899	+1 712	42	617	+574	432	5 763	+5 331
24-47 mnd	<15 EUR	4 879	4 125	-754	9 699	7 438	-2 261	2 107	2 236	+129	16 685	13 799	-2 886
	15-<25 EUR	6 793	3 539	-3 254	7 902	4 762	-3 139	2 905	2 231	-674	17 599	10 532	-7 067
	25-<35 EUR	7 979	13 164	+5 185	13 950	18 892	+4 942	4 479	9 521	+5 042	26 407	41 576	+15 169
	≥35 EUR	95	1 937	+1 842	175	796	+621	33	328	+295	303	3 061	+2 757
48-95 mnd	<15 EUR	4 454	2 553	-1 901	7 612	4 753	-2 858	1 667	1 590	-77	13 733	8 896	-4 837
	15-<25 EUR	5 711	1 689	-4 022	6 919	3 351	-3 568	2 604	1 455	-1 149	15 234	6 496	-8 738
	25-<35 EUR	8 954	11 556	+2 603	16 997	19 264	+2 267	5 449	9 652	+4 203	31 400	40 472	+9 072
	≥35 EUR	118	2 880	+2 762	155	1 293	+1 139	35	460	+425	307	4 633	+4 326
≥96 mnd	<15 EUR	3 975	2 627	-1 348	6 489	5 350	-1 138	1 028	1 189	+161	11 492	9 167	-2 325
	15-<25 EUR	4 198	2 209	-1 989	6 296	4 044	-2 251	1 837	1 087	-751	12 331	7 340	-4 991
	25-<35 EUR	10 128	11 377	+1 249	18 492	27 351	+8 859	4 582	10 525	+5 944	33 202	49 253	+16 052
	≥35 EUR	115	2 899	+2 784	204	1 323	+1 119	22	290	+268	341	4 512	+4 171
Totaal		136 328	162 882	+26 554	171 116	199 096	+27 979	51 074	76 448	+25 375	358 518	438 426	+79 908

In 2000 had een meerderheid van de instromers een gemiddelde daguitkering van 25 tot minder dan 35 EUR. In 2010 geldt dit niet meer: de instroom is – met een stijging van 8 355 personen – verschoven naar de hoogste uitkeringscategorie. Ook bij de werklozen met een duur van 2 tot 11 maanden is de grootste stijging voor de hoogste uitkeringscategorie. Het Vlaams Gewest is als conjunctuurgevoeligste gewest verantwoordelijk voor het grootste deel van die aangroei. In de categorieën met een duur van 1 jaar en meer nemen we de grootste toename waar in de op één na hoogste uitkeringscategorie. Ook in de hoogste is er een stijging, maar ze is minder groot.

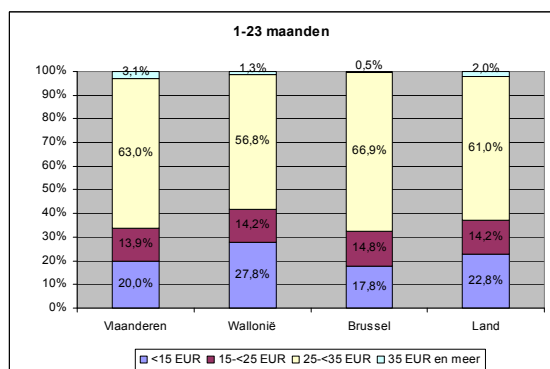
In de evolutie sinds 2000 (zie figuur 82) stellen we vast dat de stijging in de uitkeringscategorieën van 25 EUR en meer zich zowel voordoet bij de kort- als bij de langdurige werklozen. Bij de langdurig werklozen was de toename aanvankelijk groter, maar de invoering van het nieuwe vergoedingsstelsel in januari 2009 en de economische crisis hebben ervoor gezorgd dat er heel wat werklozen van korte duur met een hoge uitkering bijgekomen zijn.

Figuur 82 Evolutie van de populatie UVV-WZ volgens werkloosheidsduur en hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

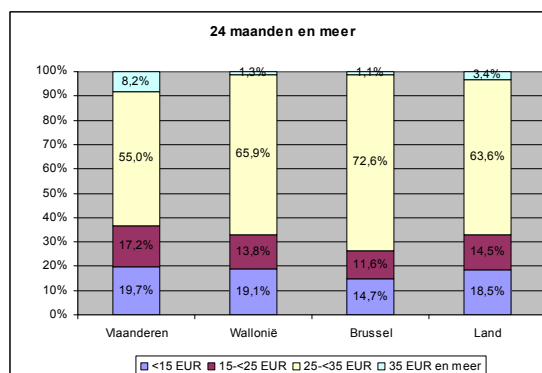

14.2 Profiel in 2004

Figuur 83 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van minder dan 2 jaar volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2004 (in %)

Figuur 84 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van 2 jaar en meer volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2004 (in %)

Het aandeel personen deel uitmakend van de twee hoogste uitkeringscategorieën is groter bij de langdurig werklozen dan bij de werklozen van korte duur. Vooral in het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dit het geval, in het Vlaams Gewest is het aandeel lage uitkeringen wél groter.

Intuïtief zouden we nochtans meer lage uitkeringen verwachten naarmate de werkloosheidsduur stijgt. Dat dit niet het geval is heeft te maken met profielverschillen (zie tabel 23). Het aandeel werklozen in de categorie A1 is bij de langdurig werklozen immers bijna dubbel zo groot als bij de werklozen van korte duur. Dat deze categorie moeilijker uitstroomt kan te maken hebben met hun profiel. We stelden immers vast dat een aanzienlijk percentage van de gezinshoofden aan het hoofd staat van een éénoudergezin, wat vaak beperktere kansen op de arbeidsmarkt met zich meebrengt. Daarnaast kan ook de hoogte van de uitkering een rol spelen. Uitkeringen voor gezinshoofden zijn immers vrij hoog en bovendien niet degressief in de tijd. Hierdoor kan een financiële val ontstaan, waarbij de overstap naar werk geremd wordt door het geringe verschil tussen de werkloosheidsuitkering en het potentiële loon.

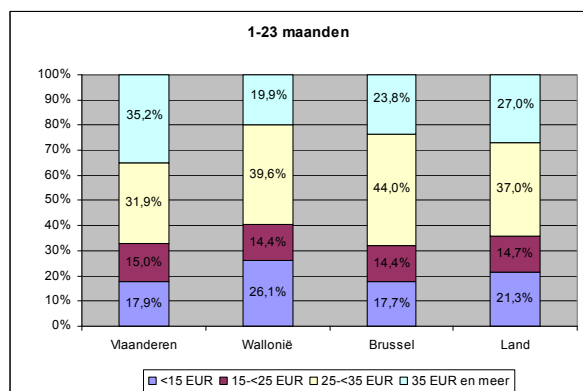
Dit fenomeen doet zich overigens voor in alle gewesten, maar het aandeel lage uitkeringen is in Vlaanderen wél groter bij de langdurig werklozen dan bij de werklozen van korte duur door de vele samenwonenden in de 2de periode (B2 en B3).

Tabel 24 Verdeling per gewest en werkloosheidsduur van de populatie UVW-WZ volgens gezinscategorie in 2004 (in %)

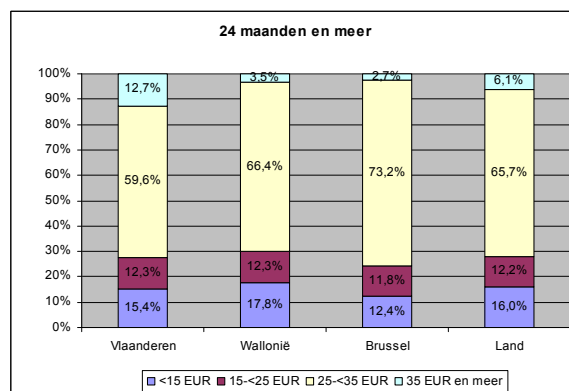
Categorie	Duur: 1-23 maanden				Duur: 24 maanden en meer			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
A1	17,1%	16,6%	21,0%	17,5%	34,0%	30,4%	37,4%	32,6%
A3	0,7%	0,6%	0,4%	0,6%	1,9%	1,3%	1,0%	1,4%
AM	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
B1	26,7%	16,4%	13,9%	20,8%	0,4%	0,2%	0,9%	0,4%
B2	11,0%	7,5%	6,5%	9,0%	10,2%	3,9%	2,9%	5,7%
B3	2,2%	1,4%	0,9%	1,7%	6,3%	2,5%	1,8%	3,6%
BM NM	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
N1	7,9%	5,9%	12,0%	7,6%	0,3%	0,1%	1,3%	0,4%
N2	7,8%	6,6%	11,6%	7,9%	15,9%	12,5%	19,5%	14,7%
N3	0,6%	0,5%	0,7%	0,6%	1,7%	0,9%	1,3%	1,2%
P	5,8%	4,6%	4,3%	5,1%	13,9%	9,7%	9,6%	11,0%
P3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
W+T	13,9%	22,1%	12,6%	17,0%	6,0%	9,9%	5,5%	8,0%
WA+TA	3,2%	10,1%	6,8%	6,5%	6,3%	20,4%	10,9%	14,5%
WN+TN	2,9%	7,5%	8,8%	5,6%	3,0%	7,9%	7,6%	6,3%
WP+TP	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%
Rest	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

14.3 Profiel in 2010

Figuur 85 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van minder dan 2 jaar volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2010 (in %)

Figuur 86 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van 2 jaar en meer volgens hoogte van de uitkering (constante prijzen 2000) in 2010 (in %)

Bij de werklozen van korte duur heeft de hoogste uitkeringscategorie in 2010 ten opzichte van 2004 fors aan belang gewonnen. In Vlaanderen is ze met een aandeel van 35,2 % zelfs de grootste geworden. Deze evolutie is zoals reeds aangehaald het gevolg van het nieuwe vergoedingsstelsel, ingevoerd in januari 2009. Een groot deel van de werklozen toelaatbaar op basis van arbeid in het eerste jaar werkloosheid²⁶ valt immers in de hoogste uitkeringscategorie.

²⁶ Bij deze personen is de hoogste loongrens C of de intermediaire loongrens B van toepassing.

Daarnaast is het belang van de twee hoogste uitkeringscategorieën nog steeds groter bij de langdurig werklozen dan bij de werklozen van korte duur door het grote aandeel gezinshoofden bij deze eersten. In tegenstelling tot in 2004 is dit in 2010 eveneens het geval in Vlaanderen, doordat het aandeel van de uitkeringen met een anciënniteitstoeslag (A3, N3 en B3) er gestegen is (zie tabel 24).

Tabel 25 Verdeling per gewest en werkloosheidsduur van de populatie UVW-WZ volgens gezinscategorie in 2010 (in %)

Categorie	Duur: 1-23 maanden				Duur: 24 maanden en meer			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
A1	17,7%	17,2%	22,0%	18,1%	29,1%	26,6%	34,3%	28,9%
A3	0,5%	0,5%	0,3%	0,5%	3,5%	3,2%	1,7%	3,0%
AM	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
B1	25,8%	15,7%	13,9%	19,7%	0,8%	0,5%	2,3%	0,9%
B2	10,3%	6,6%	5,4%	8,0%	6,5%	2,7%	1,6%	3,7%
B3	2,3%	1,1%	0,5%	1,5%	14,3%	6,2%	2,8%	7,9%
N1	8,1%	5,8%	11,8%	7,7%	0,5%	0,3%	2,4%	0,8%
N2	9,0%	8,0%	12,3%	9,1%	17,7%	17,8%	22,2%	18,7%
N3	0,8%	0,5%	0,5%	0,6%	4,7%	2,9%	2,3%	3,3%
P	7,3%	5,7%	5,7%	6,4%	13,2%	10,9%	9,9%	11,4%
P3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
W+T	12,8%	21,1%	12,8%	16,3%	4,6%	9,0%	5,3%	6,9%
WA+TA	2,8%	10,6%	6,4%	6,6%	3,0%	12,9%	8,2%	8,9%
WN+TN	2,4%	6,8%	7,9%	5,1%	2,1%	6,7%	6,9%	5,3%
WP+TP	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Rest	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

15. Verdeling volgens studieniveau

15.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 26 Evolutie per gewest van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Studieniveau	Gewest											
	Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Hoger diploma	10 474	22 939	+119,0%	11 473	20 475	+78,5%	4 462	13 519	+203,0%	26 409	56 934	+115,6%
Geen hoger diploma	114 649	136 748	+19,3%	149 776	177 819	+18,7%	39 632	62 759	+58,4%	304 056	377 325	+24,1%
Onbekend / andere	11 205	3 195	-71,5%	9 868	801	-91,9%	6 980	170	-97,6%	28 053	4 167	-85,1%
Totaal	136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

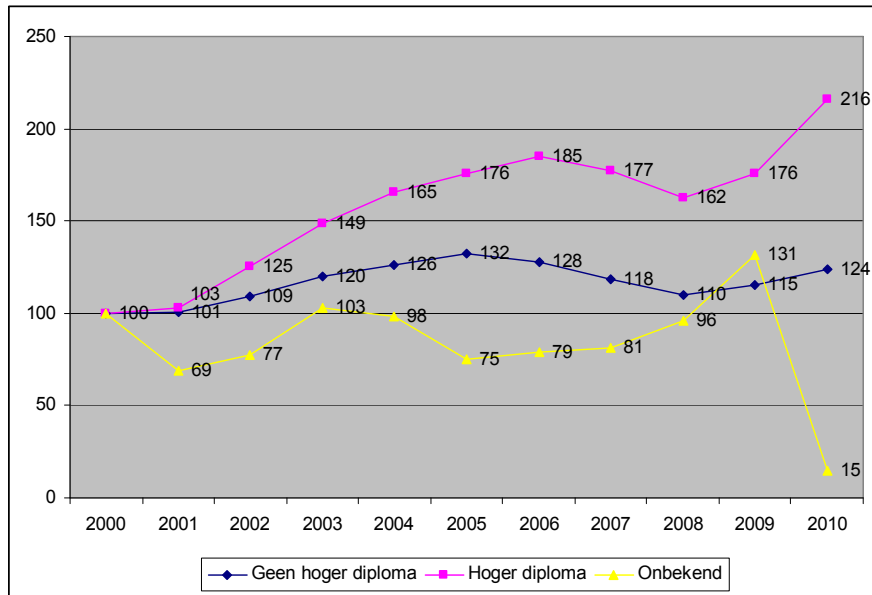
Door de hervormingen die zowel het secundair als het hoger onderwijs ondergaan hebben in de afgelopen 10 jaar is het moeilijk om de statistieken over het studieniveau van UVW-WZ van 2000 te vergelijken met die van 2010. Bovendien is er een schaalbreuk tussen 2009 en 2010 als gevolg van een gewijzigde statistische indeling van de studiecodes. Hierdoor vinden we vanaf 2010 heel wat minder werklozen terug in de restcategorie dan in de voorgaande jaren. In de meeste gevallen gaat het om diploma's behaald in het buitenland die ondergebracht werden in een studiecode van een vergelijkbaar niveau. De evolutie van het studieniveau van werklozen dient dan ook met de grootste omzichtigheid geïnterpreteerd te worden.

Om toch enigszins een beeld te kunnen geven van de globale evolutie die heeft plaatsgevonden tijdens deze periode hergroepeerden we alle UVW-WZ met ten hoogste een diploma secundair onderwijs en alle UVW-WZ met minstens een bachelordiploma (in 2000: hoger niet-universitair onderwijs van het korte type). Op die manier worden 3 groepen onderscheiden: UVW-WZ met en zonder een hoger diploma en UVW-WZ met een onbekend studieniveau of een ander diploma, bijvoorbeeld behaald in het buitenland.

Voor het land stellen we vast dat de grootste relatieve stijging is weggelegd voor de werklozen met een hoger diploma (+115,6 %). In absolute termen is deze toename het grootst in Vlaanderen en Wallonië, maar in Brussel is ze in relatieve opzicht groter. In dit laatste gewest is er meer dan een verdriedubbeling van het aantal werklozen met een hoger diploma, waardoor hun aandeel er in 2010 reeds 17,7 % bedraagt. Ter vergelijking: in Vlaanderen is dit aandeel 14,1 % en in Wallonië 10,3 %. De stijging van het aantal werklozen met een hoger diploma is een logisch gevolg van de toename van het aantal personen met een hoger diploma in de totale bevolking. In absolute termen neemt het aantal werklozen zonder hoger diploma uiteraard veel sterker toe omdat hun aandeel in de totale populatie veel groter is.

Figuur 87 toont aan dat de hooggeschoolde werklozen voor 2010 hoogstwaarschijnlijk een grotere onderschatting gekend hebben dan de werklozen zonder hoger diploma. Deze groep vertoont immers de grootste relatieve toename na de schaalbreuk. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de cijfers die volgen.

Figuur 87 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

15.2 Profiel in 2000

Tabel 27 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau in 2000 (in fysieke eenheden)

Studieniveau	Gewest			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Lager onderwijs	42 449	49 377	17 642	109 467
Lager secundair onderwijs	33 565	52 016	11 108	96 689
Leercontracten	3 741	6 053	683	10 477
Hoger secundair onderwijs	34 894	42 329	10 199	87 423
Hoger niet-universitair onderwijs	8 255	9 422	2 940	20 616
Universitair onderwijs	2 219	2 051	1 522	5 793
Onbekend / andere	11 205	9 868	6 980	28 053
Totaal	136 328	171 116	51 074	358 518

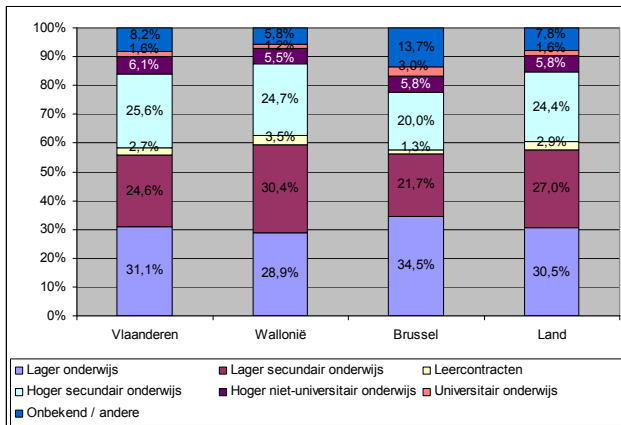
In 2000 hebben ongeveer 3 op de 10 UVW-WZ (of 109 467 personen) enkel lager onderwijs genoten. Net daarna volgen de UVW-WZ met een diploma van lager secundair onderwijs (96 689 personen) en deze met een diploma hoger secundair onderwijs (87 423 personen). Samen met de werklozen die onderwijs genoten hebben op basis van een leercontract betekent dit dat 216 633 werklozen dus geen diploma hoger secundair onderwijs hebben, of 60,4 % van de totale populatie UVW-WZ. Ter vergelijking: in 2000 had 41,5 % van de Belgische bevolking van 24 tot en met 64 jaar een vergelijkbaar onderwijsniveau.²⁷

Er zijn heel wat minder werklozen met een hoger diploma, namelijk 26 409 of 7,4 % van de totale populatie UVW-WZ. Nochtans bedroeg het aandeel hoger geschoolden onder de Belgische bevolking van 24 t.e.m. 64 jaar in 2000 al 27,1 %.²⁸ Dat het behalen van een diploma hoger onderwijs de beste garantie is op werk is een vaststelling die al vele malen gedaan is en die dus bevestigd wordt door het profiel van de UVW-WZ.

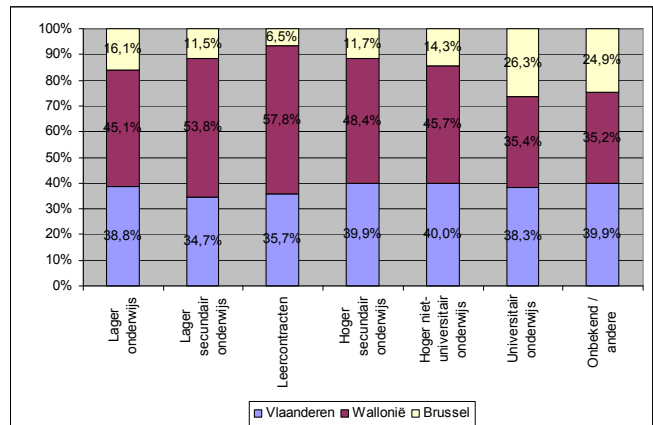
²⁷ Bron: Eurostat. Met een vergelijkbaar onderwijsniveau wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 0 t.e.m. 2 van de ISCED 1997 classificatie.

²⁸ Bron: Eurostat. Met hoger geschoold wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 5 en 6 van de ISCED 1997 classificatie.

Figuur 88 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau in 2000 (in %)

Figuur 89 Verdeling per studieniveau van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2000 (in %)

De procentuele verdeling toont aan dat het aandeel werklozen zonder diploma hoger secundair onderwijs het grootst is in Wallonië, namelijk 62,8 %. Vooral bij de werklozen met een diploma lager secundair onderwijs en bij deze met een leercontract is het aandeel Walen heel wat groter dan in de totale populatie UVW-WZ (respectievelijk 53,8 % en 57,8 % tegenover 47,7 %). Het scholingsniveau is in Wallonië dan ook lager dan in de andere regio's: van alle Walen tussen 24 en 64 jaar oud heeft 44,5 % geen diploma hoger secundair onderwijs, tegenover 40,4 % in Vlaanderen en 37,5 % in Brussel.²⁹

Omgekeerd is Brussel het gewest met veruit het grootste aandeel hooggeschoolden in de populatie tussen 24 en 64 jaar (37,0 %, tegenover 26,6 % in Vlaanderen en 25,0 % in Wallonië)³⁰. We nemen er dan ook het grootste aandeel werklozen met een hoger diploma waar (8,8 %, tegenover 3,2 % in Vlaanderen en 6,7 % in Wallonië).

Het blijkt dus dat in Brussel en Wallonië de verdeling volgens studieniveau van de populatie UVW-WZ en van de totale bevolking tussen 24 en 64 jaar vergelijkbaar is, met dien verstande dat hooggeschoolden oververtegenwoordigd zijn in Brussel en laaggeschoolden oververtegenwoordigd zijn in Wallonië.

15.3 Profiel in 2010

Tabel 28 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau in 2010 (fysieke eenheden)

Studieniveau	Gewest			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Lager onderwijs / geen diploma	32 266	49 819	18 322	100 406
Sec. onderw. t.e.m. 2 ^{de} graad of onbep. cyclus	51 991	63 244	26 519	141 755
Leercontracten	4 329	7 238	1 115	12 683
Secundair onderwijs 3 ^{de} en 4 ^{de} graad	48 161	57 518	16 802	122 481
Bachelor	13 765	14 880	7 030	35 674
Master (incl. doctoraat)	9 174	5 596	6 490	21 259
Onbekend	3 195	801	170	4 167
Totaal	162 882	199 096	76 448	438 426

²⁹ Bron: Eurostat. Met geen diploma hoger secundair onderwijs wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 0 t.e.m. 2 van de ISCED 1997 classificatie.

³⁰ Bron: Eurostat. Met hooggeschoolden wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 5 en 6 van de ISCED 1997 classificatie.

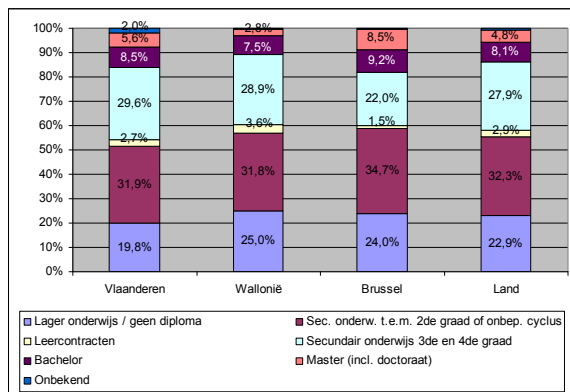
Alle gewesten samen zijn er 141 755 werklozen met een onderwijsniveau van de 2de graad of een onbepaalde cyclus van het secundair onderwijs. Hiermee vormen ze de grootste groep.

Op plaats 2 komen de werklozen met een studieniveau van de 3de of 4de graad van het secundair onderwijs (122 481 personen). Daarna volgen de ongeschoolden of de werklozen met enkel een getuigschrift van het lager onderwijs (100 406 personen).

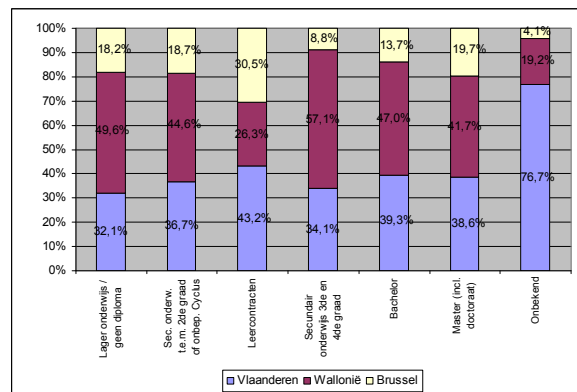
Samen met de werklozen die onderwijs genoten hebben op basis van een leercontract betekent dit dat 254 844 werklozen geen middelbaar diploma hebben, of 58,1 % van de totale populatie UVW-WZ. In de totale bevolking ligt het aandeel personen met een vergelijkbaar studieniveau met 29,4 % heel wat lager.³¹

Langs de andere kant hebben 56 933 werklozen een bachelor- of een masterdiploma of 13,0 %. In de totale bevolking tussen 24 en 64 jaar bedraagt het aandeel hooggeschoolden 33,4 % (in 2000 was dit nog 27,1 %).³² Het feit dat het aandeel werklozen met een hoger diploma toegenomen is ten opzichte van 2000 heeft dus hoogstwaarschijnlijk vooral te maken met de toegenomen scholingsgraad en de daaruit voortvloeiende verhoogde onderlinge concurrentie.

Figuur 90 Verdeling per gewest van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau in 2010 (in %)

Figuur 91 Verdeling per studieniveau van de populatie UVW-WZ volgens gewest in 2010 (in %)

In 2010 evenaart Brussel het aandeel laaggeschoolde werklozen van Wallonië. Iets meer dan 6 op de 10 werklozen behoort er tot de laagste 3 studieniveau's. Dit is niet verwonderlijk, want ook in de totale bevolking tussen 24 en 64 jaar hebben deze gewesten het hoogste aandeel laaggeschoolden, namelijk respectievelijk 32,5 % en 31,0 % tegenover 27,4 % in het Vlaams Gewest³³.

In contrast met deze vaststelling kent Brussel net als in 2000 het grootste aandeel werklozen met een diploma hoger onderwijs (17,7 %). Vlaanderen komt wel stilaan in de buurt (14,1 %). Brussel kent van alle gewesten in 2010 nog steeds het grootste aandeel hooggeschoolden in haar totale bevolking, namelijk 42,4 % (tegenover 33,6 % in Vlaanderen).³⁴

Door de sterke stijging van het aantal hooggeschoolde werklozen neemt ook hun aandeel in de totale populatie werklozen fors toe. In 2000 had nog maar 7,4 % van de werklozen een hoger diploma, in 2010 is dit al 13,0 %. Ook het aandeel werklozen met een diploma secundair onderwijs

³¹ In 2009 (Bron: Eurostat). Cijfers voor 2010 waren nog niet beschikbaar. Met een vergelijkbaar studieniveau wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 0 t.e.m. 2 van de ISCED 1997 classificatie.

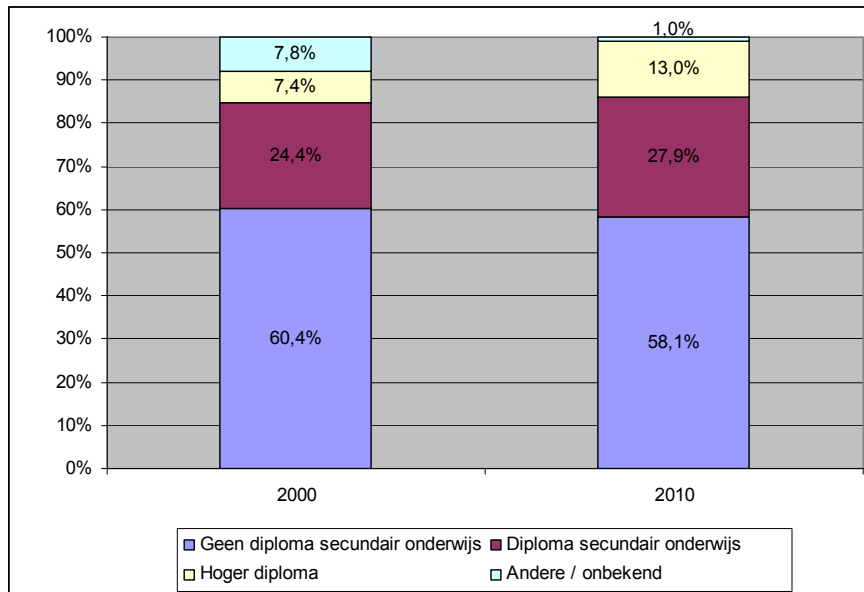
³² In 2009 (Bron: Eurostat). Cijfers voor 2010 waren nog niet beschikbaar. Met hooggeschoolden wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 5 en 6 van de ISCED 1997 classificatie.

³³ In 2009 (Bron: Eurostat). Cijfers voor 2010 waren nog niet beschikbaar. Met laaggeschoolden wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 0 t.e.m. 2 van de ISCED 1997 classificatie.

³⁴ In 2009 (Bron: Eurostat). Cijfers voor 2010 waren nog niet beschikbaar. Met hooggeschoolden wordt bedoeld ingedeeld in de niveau's 5 en 6 van de ISCED 1997 classificatie.

is toegenomen ten opzichte van 2000, maar minder sterk. Deze toename wordt evenwel gedeeltelijk veroorzaakt door de verfijning van de statistieken. Hoe groot de invloed hiervan is, is echter moeilijk te bepalen.

Figuur 92 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau in 2000 en 2010 (in %)

16. Verdeling volgens studieniveau, leeftijd en geslacht

16.1 Evolutie 2000-2010

Tabel 29 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens studieniveau, leeftijd en geslacht tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Geslacht	Leeftijd	Studieniveau	2000	2010	Verschil	
Man	<30j	Hoger diploma	3 227	6 219	+2 993	+92,8%
		Geen hoger diploma	45 306	62 461	+17 155	+37,9%
		Onbekend / andere	2 768	498	-2 270	-82,0%
	30-<50j	Hoger diploma	5 194	14 352	+9 158	+176,3%
		Geen hoger diploma	75 779	94 604	+18 825	+24,8%
		Onbekend / andere	12 204	1 714	-10 490	-86,0%
	≥50j	Hoger diploma	1 278	5 822	+4 544	+355,6%
		Geen hoger diploma	10 625	47 747	+37 122	+349,4%
		Onbekend / andere	3 652	1 452	-2 200	-60,2%
Vrouw	<30j	Hoger diploma	7 200	9 142	+1 942	+27,0%
		Geen hoger diploma	63 032	50 564	-12 468	-19,8%
		Onbekend / andere	2 271	280	-1 990	-87,7%
	30-<50j	Hoger diploma	8 882	16 383	+7 501	+84,4%
		Geen hoger diploma	101 609	75 561	-26 047	-25,6%
		Onbekend / andere	6 199	166	-6 033	-97,3%
	≥50j	Hoger diploma	629	5 015	+4 387	+697,6%
		Geen hoger diploma	7 706	46 388	+38 682	+502,0%
		Onbekend / andere	958	56	-902	-94,1%
Totaal			358 518	438 426	+79 908	+22,3%

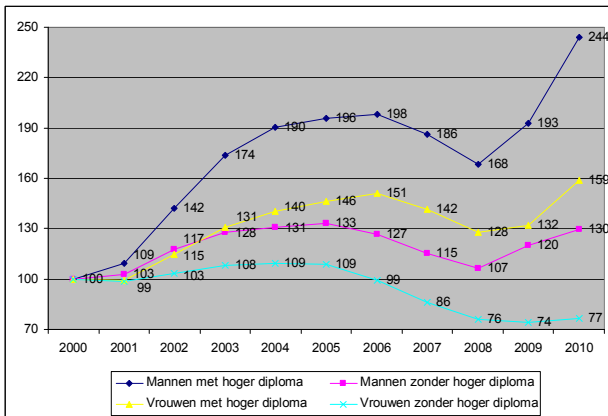
Bovenstaande tabel toont aan dat de invoering van het systeem van de dienstencheques inderdaad vooral een impact heeft gehad op de laag- en middengeschoolde werkloze vrouwen van minder dan 50 jaar.³⁵ Voor deze categorie noteren we immers een daling van het aantal werklozen (-19,8 % bij de min 30-jarigen en -25,6 % bij de 30 tot 50-jarigen), terwijl hun tegenhangers mét een hoger diploma in aantal toenemen (+27,0 % bij de min 30-jarigen en +84,4 % bij de 30 tot 50-jarigen).

Vrouwen jonger dan 50 jaar zonder hoger diploma zijn ook de enige categorie waar de economische crisis niet gezorgd heeft voor een forse stijging van het aantal werklozen. Vooral bij de mannen – ongeacht hun studieniveau – maar ook bij hun tegenhangers mét hoger diploma nemen we wél een toename waar tussen 2008 en 2009.

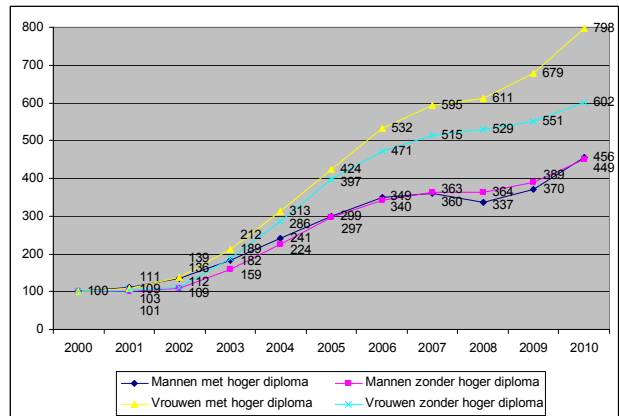
Dit wordt geïllustreerd a.d.h.v. onderstaande grafieken. Daarop kan men zien dat zowel bij de mannen als bij de vrouwen zonder hoger diploma het aantal werklozen fors gedaald is sinds 2005 onder invloed van de aantrekkende conjunctuur en de in 2004 in voege getreden procedure tot activering van het zoekgedrag naar werk. Doordat dit effect bij de vrouwen versterkt wordt door de invoering van het systeem van de dienstencheques blijft deze categorie dalen tussen 2008 en 2009. Tussen 2009 en 2010 is er weliswaar een lichte stijging, maar deze wordt meer dan waarschijnlijk veroorzaakt door het feit dat een groot deel van de restcategorie in 2010 bij de andere twee categorieën ingedeeld werd.

³⁵ Zie ook punt 6.1

Figuur 93 Evolutie van de min 50-jarige UVW-WZ tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

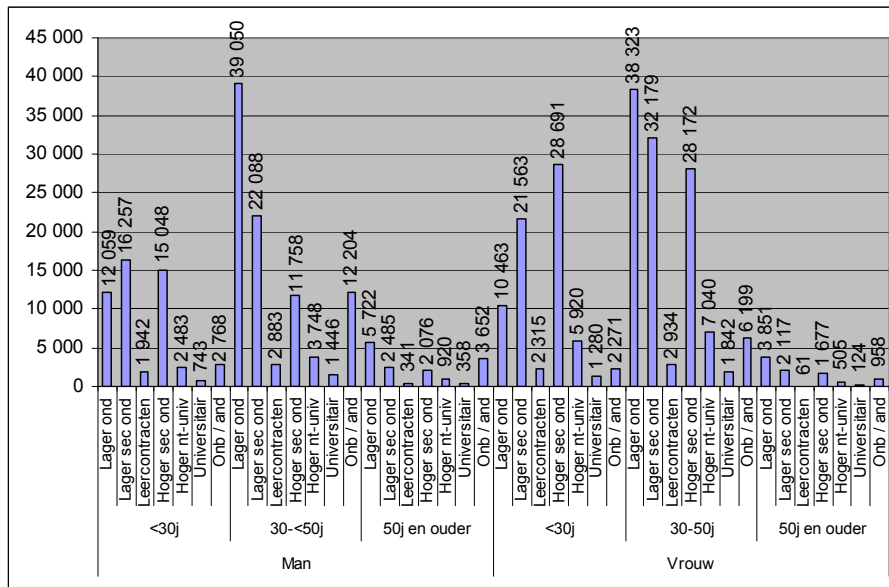

Figuur 94 Evolutie van de UVW-WZ 50-plussers tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

16.2 Profiel in 2000

Figuur 95 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens geslacht, leeftijdsklasse en studieniveau in 2000 (fysieke eenheden)

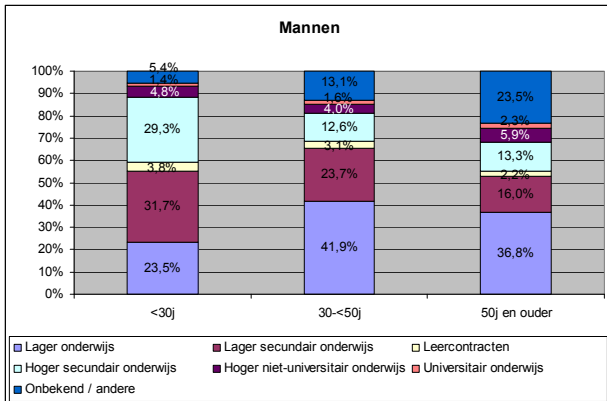
Zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke UVW-WZ wordt in 2000 de grootste groep gevormd door de laagst geschoolde 30 tot 50-jarigen (respectievelijk 39 050 en 38 323 personen) en de op één na grootste groep door personen met een diploma lager secundair onderwijs van dezelfde leeftijdsklasse (respectievelijk 22 088 en 32 179 personen). Bij de mannen zijn 40,0 % van alle UVW-WZ 30 tot 50-jarige laaggeschoolden (dus met inbegrip van de leercontracten), bij de vrouwen is dit 37,0 %.

Daarnaast zien we dat in de leeftijdsklassen jonger dan 50 jaar het aantal werklozen met een diploma hoger secundair onderwijs veel groter is bij de vrouwen dan bij de mannen, namelijk 56 863 of 28,6 % van het totaal aantal vrouwen tegenover 26 806 of 16,8 % van het totaal aantal mannen. Nochtans is het aandeel mannen en vrouwen met deze scholingsgraad in de totale bevolking niet fundamenteel verschillend.³⁶ Er moet dus een andere verklaring zijn voor dit verschil. Die kan misschien gevonden worden in het feit dat mannen vaker dan vrouwen een

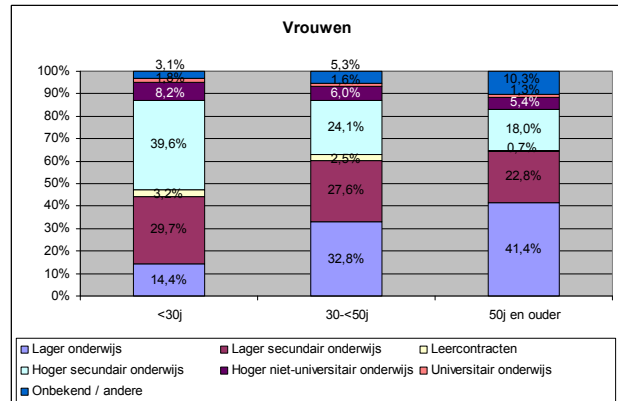
³⁶ In 2000 had 32,2 % van de mannen tussen 24 en 64 jaar een studieniveau van hoger secundair onderwijs (ISCED 1997 niveau's 3 en 4) tegenover 30,7 % van de vrouwen.

diploma hoger secundair onderwijs halen in een technische richting en dus een diploma hebben dat een betere toegang geeft tot de arbeidsmarkt dan een diploma hoger secundair onderwijs uit een algemene richting.

Figuur 96 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens studieniveau in 2000 (in %)

Figuur 97 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens studieniveau in 2000 (in %)

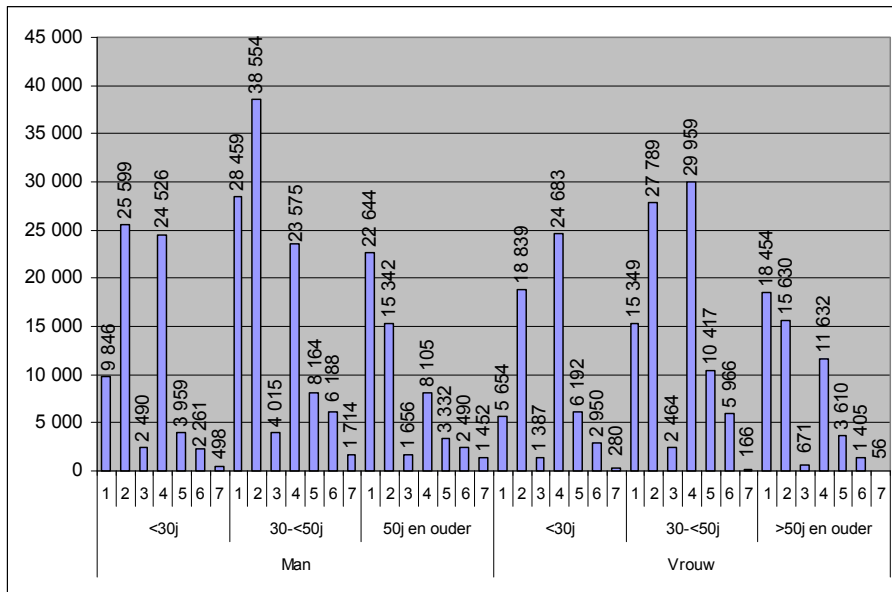

De procentuele verdeling maakt duidelijk dat het studieniveau van vrouwelijke werklozen jonger dan 50 jaar beduidend hoger is dan dat van hun mannelijke tegenhangers. In 2000 had bijna de helft van de min 30-jarige vrouwen een diploma hoger secundair onderwijs of hoger, bij mannen uit dezelfde leeftijdsklasse is dit slechts 35,5 %. In de leeftijdsklasse van 30 tot 49 jaar gaat het om 31,7 % van de vrouwen, tegenover 18,2 % van de mannen. Naast het aandeel werklozen met een hoger secundair diploma blijkt dus ook het aandeel werklozen met een hoger diploma hoger te liggen bij de vrouwen dan bij de mannen. Een gedeeltelijke verklaring hiervoor is het feit dat vrouwen vaker een hoger diploma hebben dan mannen (27,6 % van de vrouwen tussen 24 en 64, tegenover 26,5 % van de mannen³⁷).

³⁷ Bron: Eurostat

16.3 Profiel in 2010

Figuur 98 Verdeling van de populatie UVW-WZ volgens geslacht, leeftijdsklasse en studieniveau in 2010 (fysieke eenheden)

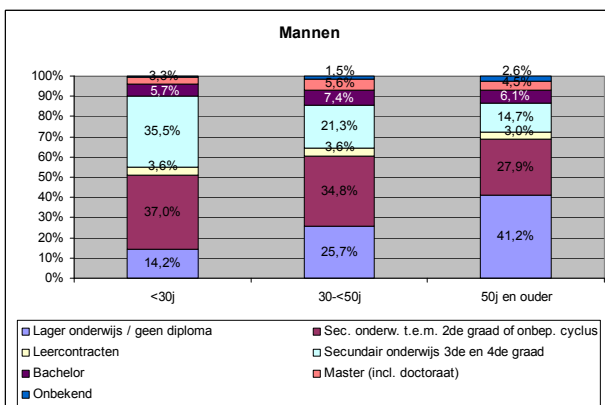

Legende:

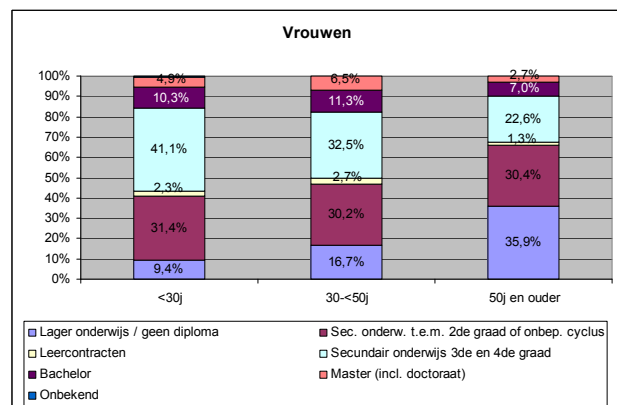
1=Lager onderwijs / geen diploma; 2=Sec. onderw. t.e.m. 2de graad of onbep. cyclus; 3=Leercontracten; 4=Secundair onderwijs 3de en 4de graad; 5=Bachelor; 6=Master (incl. doctoraat); 7=Onbekend

In 2010 is de scholingsgraad gestegen ten opzichte van 2000 en dit laat zich ook merken in het profiel van de UVW-WZ. Waar in 2000 nog de laagst geschoolde werklozen tussen 30 en 49 jaar de grootste groep vormden, zijn het bij de mannen in 2010 de werklozen met een scholingsgraad van de 2de graad of een onbekende cyclus van het secundair onderwijs uit dezelfde leeftijdsklasse die de fakkel overgenomen hebben (38 564 personen). Bij de vrouwen vormen de werklozen met een secundair diploma de grootste groep, met 29 959 personen. Aangestipt hierbij dient wel dat bij de mannen ook de laagst geschoolden sterk vertegenwoordigd blijven.

Figuur 99 Verdeling per leeftijdsklasse van de mannelijke UVW-WZ volgens studieniveau in 2010 (in %)

Figuur 100 Verdeling per leeftijdsklasse van de vrouwelijke UVW-WZ volgens studieniveau in 2010 (in %)

Dit wordt helemaal duidelijk wanneer we de procentuele verdeling volgens studieniveau bekijken. We zien namelijk dat bij de min 30-jarigen en bij de 30 tot 49-jarigen meer dan de helft van de mannelijke werklozen geen diploma secundair onderwijs behaald heeft, terwijl dit bij de vrouwen iets meer dan 4 op de 10 is. Bij de 50-plussers is dit aandeel uiteraard groter door de lagere algemene scholingsgraad. Er is in deze leeftijdsklasse ook een minder groot verschil tussen beide seksen door de lagere scholingsgraad van vrouwen.

Omgekeerd is in de jongere leeftijdsklassen het studieniveau van vrouwelijke werklozen nog steeds hoger dan dat van mannen. Het aandeel vrouwelijke werklozen met minstens een diploma secundair onderwijs bedraagt bij de min 30-jarigen 56,3 % en bij de 30 tot 50-jarigen 50,3 %. Bij de mannen is dit respectievelijk slechts 44,5 % en 34,3 %. Dit is logisch, want het verschil tussen mannen en vrouwen met een hoger diploma in de totale populatie is nog toegenomen. In 2009 had immers 35,3 % van alle vrouwen tussen 24 en 64 jaar een hoger diploma, tegenover 31,5 % van alle mannen.³⁸

³⁸ Bron: Eurostat

17. Verdeling volgens studieniveau en werkloosheidsduur

17.1 Evolutie 2000-2010

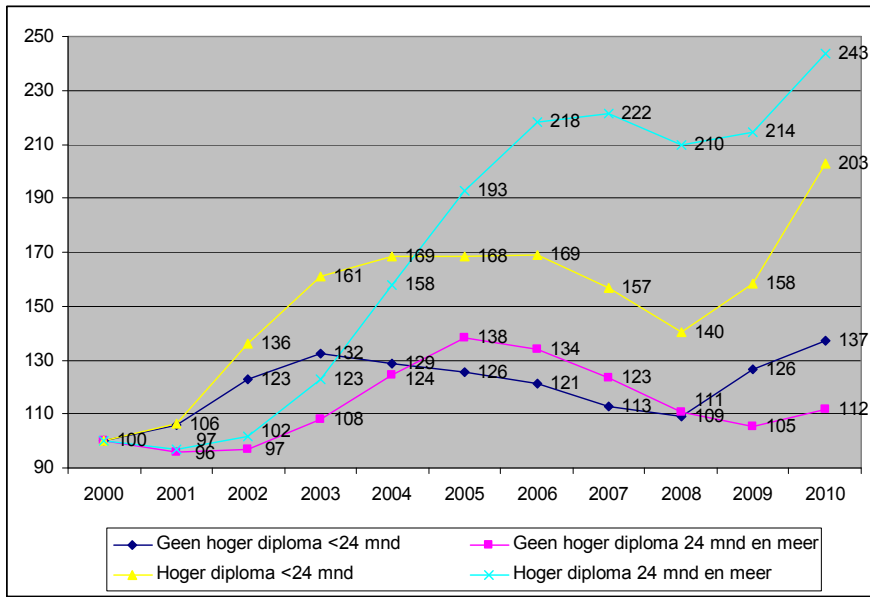
Tabel 30 Evolutie van de populatie UVW-WZ volgens werkloosheidsduur en studieniveau tussen 2000 en 2010 (fysieke eenheden)

Studie-niveau	Duur	Gewest											
		Vlaanderen			Wallonië			Brussel			Land		
		2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil	2000	2010	verschil
Geen hoger diploma	1 mnd	7 799	8 208	+5,2%	5 461	6 941	+27,1%	1 373	1 771	+29,0%	14 633	16 920	+15,6%
	2-11 mnd	38 512	48 018	+24,7%	33 422	47 419	+41,9%	9 554	14 693	+53,8%	81 488	110 130	+35,1%
	12-23 mnd	19 644	28 585	+45,5%	23 537	32 996	+40,2%	6 860	11 885	+73,3%	50 041	73 466	+46,8%
	24-47 mnd	17 662	19 625	+11,1%	28 264	28 749	+1,7%	7 725	11 889	+53,9%	53 651	60 263	+12,3%
	48-95 mnd	16 886	15 927	-5,7%	29 444	25 906	-12,0%	7 970	10 975	+37,7%	54 301	52 808	-2,7%
	≥96 mnd	14 146	16 385	+15,8%	29 647	35 808	+20,8%	6 149	11 545	+87,7%	49 943	63 738	+27,6%
Hoger diploma	1 mnd	1 260	1 975	+56,7%	999	1 295	+29,7%	357	588	+64,6%	2 616	3 858	+47,5%
	2-11 mnd	4 714	10 314	+118,8%	4 535	7 504	+65,5%	1 703	4 196	+146,4%	10 952	22 014	+101,0%
	12-23 mnd	1 705	4 369	+156,2%	1 999	3 732	+86,7%	783	2 622	+235,1%	4 487	10 724	+139,0%
	24-47 mnd	1 243	2 681	+115,7%	1 855	2 988	+61,1%	722	2 410	+233,7%	3 820	8 079	+111,5%
	48-95 mnd	985	2 172	+120,5%	1 340	2 723	+103,2%	557	2 176	+290,9%	2 881	7 071	+145,4%
	≥96 mnd	567	1 428	+151,9%	745	2 234	+199,9%	340	1 527	+348,6%	1 652	5 189	+214,0%
Onbekend/ander	1 mnd	1 371	160	-88,3%	785	89	-88,7%	438	34	-92,3%	2 594	283	-89,1%
	2-11 mnd	3 047	396	-87,0%	3 563	325	-90,9%	2 191	80	-96,4%	8 802	801	-90,9%
	12-23 mnd	879	303	-65,5%	1 926	175	-90,9%	1 067	16	-98,5%	3 872	494	-87,2%
	24-47 mnd	841	459	-45,4%	1 606	152	-90,5%	1 077	16	-98,5%	3 524	627	-82,2%
	48-95 mnd	1 364	579	-57,6%	899	33	-96,3%	1 228	6	-99,5%	3 491	617	-82,3%
	≥96 mnd	3 702	1 298	-64,9%	1 089	27	-97,5%	979	19	-98,1%	5 770	1 345	-76,7%
Totaal		136 328	162 882	+19,5%	171 116	199 096	+16,4%	51 074	76 448	+49,7%	358 518	438 426	+22,3%

Bij de werklozen zonder hoger diploma is vooral de werkloosheid van korte duur toegenomen. Dit is het gevolg van de economisch mindere tijden in de eerste helft van het decennium en de recente economische crisis. De langdurige werkloosheid nam in deze groep enkel toe in het begin van de jaren 2000. Vanaf 2005 zien we een constante daling. De stijging tussen 2009 en 2010 als gevolg van de gewijzigde statistische indeling van de studiecodes, waardoor er heel wat minder werklozen zijn met een onbekend studieniveau, is bovendien heel wat minder scherp dan voor de hooggeschoolde langdurig werklozen. O.a. het systeem van de dienstencheques heeft deze evolutie hoogstwaarschijnlijk in de hand gewerkt.

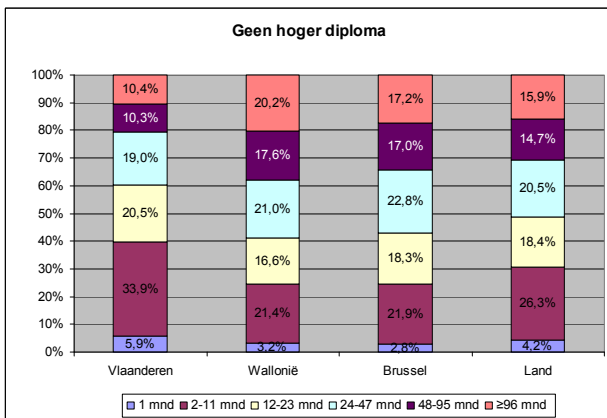
De hooggeschoolde werklozen laten een omgekeerd beeld zien. Daar is het de langdurige werkloosheid die de sterkste toename kent, en dit in de eerste plaats in Brussel. De Brusselse langdurig werkloze hooggeschoolden evenaren met meer dan 6 000 personen in 2010 qua aantal hun Vlaamse tegenhangers. Dat de stijging in Brussel groter is dan in de andere gewesten is te wijten aan verschillende factoren, maar specifiek voor de hooggeschoolden kan de hoge interne (door het hoge aandeel hooggeschoolden) en externe (door de pendel) concurrentie op de Brusselse arbeidsmarkt aangehaald worden.

Figuur 101 Evolutie van de populatie UVV-WZ volgens werkloosheidsduur en studieniveau tussen 2000 en 2010 (basis 100 = jaar 2000)

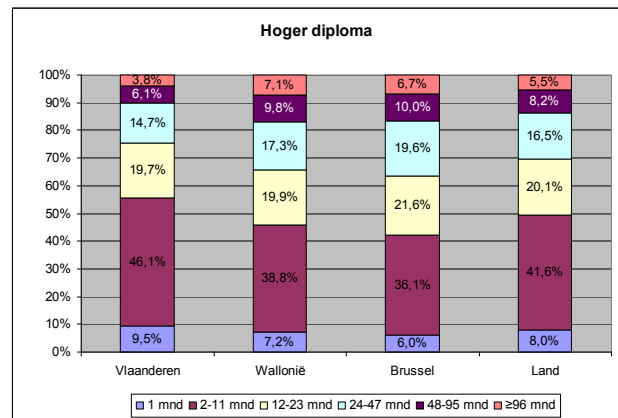

17.2 Profiel in 2004

Figuur 102 Verdeling per gewest van de UVW-WZ zonder hoger diploma volgens studieniveau in 2004 (in %)

Figuur 103 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met hoger diploma volgens studieniveau in 2004 (in %)

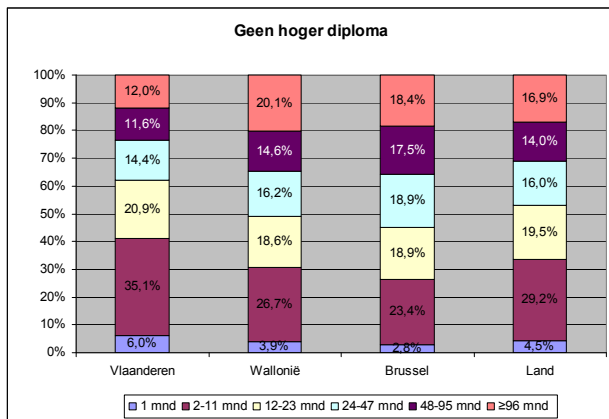

Voor het land is de verhouding tussen werkloosheid van kortere duur en van lange duur ongeveer gelijk bij de werklozen zonder hoger diploma, met een aandeel van respectievelijk 48,9 % en 51,1 %. Binnen de gewesten bestaan echter grote verschillen. Zo weegt werkloosheid van korte duur veel zwaarder door in Vlaanderen dan in de andere gewesten (60,3 % tegenover 41,2 % in Wallonië en 43,1 % in Brussel). Ook bij de werklozen met een hoger diploma is dit het geval, maar het verschil met de andere gewesten is minder substantieel. In Vlaanderen gaat de werkloosheid van laaggeschoolden dus veel meer samen met de conjunctuur dan in de andere gewesten. De grotere aanwezigheid van conjunctuurgebonden sectoren (met relatief veel tewerkstelling voor laaggeschoolden) in Vlaanderen kan genoemd worden als één van de verklarende factoren van dit fenomeen.

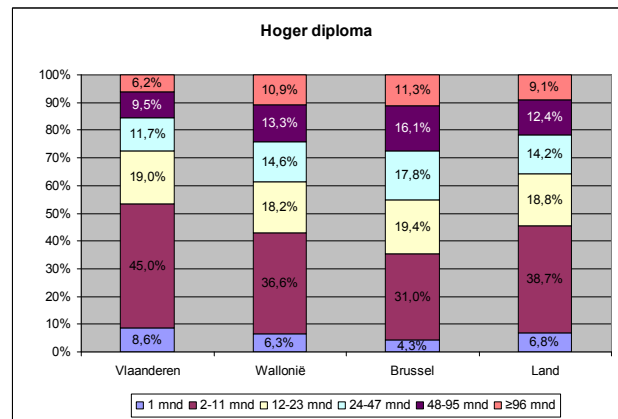
Bij werklozen met een hoger diploma is een werkloosheidsduur van minder dan 2 jaar de norm in alle gewesten. In Vlaanderen bedraagt het aandeel werkloosheid van kortere duur meer dan 75 %, in Wallonië en Brussel is dit respectievelijk 65,9 % en 63,7 %. Het aandeel langdurig werklozen is in 2004 al het grootst in Brussel (36,3 %).

17.3 Profiel in 2010

Figuur 104 Verdeling per gewest van de UVW-WZ zonder hoger diploma volgens studieniveau in 2010 (in %)

Figuur 105 Verdeling per gewest van de UVW-WZ met hoger diploma volgens studieniveau in 2010 (in %)

In 2010 is het belang van werkloosheid van korte duur toegenomen bij de werklozen zonder hoger diploma. Voor het land bedraagt het aandeel laaggeschoolde werklozen met een duur van minder dan 2 jaar 53,2 %. Er is een stijging in elk van de gewesten.

Bij de werklozen met een hoger diploma komt een werkloosheidsduur van minder dan 2 jaar nog steeds veruit het vaakst voor, maar in deze categorie is het aandeel van de langdurige werkloosheid toegenomen ten opzichte van 2004. Elk van de gewesten toont een stijging, maar ze is veruit het grootst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daar bedraagt het aandeel langdurig werklozen in de populatie UVW-WZ met een hoger diploma in 2010 45,2 %. Dit is een gevolg van de evolutie beschreven in punt 17.1.

18. Algemene conclusie

Tussen 2000 en 2010 is het aantal UVW-WZ geëvolueerd van 358 518 naar 438 426, een toename met 79 908 personen of 22,3 %. Deze toename kan volledig toegeschreven worden aan een wijziging in de reglementering die geleidelijk vanaf 2002 ingevoerd werd, namelijk het optrekken van 50 tot 58 jaar van de leeftijd waarop oudere werklozen een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende kunnen krijgen. Wanneer we dit effect neutraliseren is het aantal werklozen in 2010 lager dan in 2000 (zie punt 1.2). Maar andere reglementaire, demografische en conjuncturele factoren hebben eveneens de evolutie van het aantal en het profiel van de UVW-WZ beïnvloed. Deze studie probeerde de belangrijkste aan te wijzen en in te schatten hoe groot hun respectievelijke impact is geweest, zowel op het aantal werklozen als op het profiel van deze werklozen. Feit is dat de populatie UVW-WZ tijdens de beschouwde periode grondige wijzigingen heeft ondergaan. Op dit vlak kunnen vijf grote tendensen onderscheiden worden: er zijn meer ouderen, mannen en alleenstaanden, minder langdurig werklozen van jonger dan 50 jaar en de uitkeringen zijn gestegen.

Meer ouderen

In 2000 was slechts 6,9 % van de werklozen 50-plusser, terwijl dit in 2010 al 24,3 % was. Dit is te wijten aan een combinatie van verschillende factoren. Op demografisch vlak speelt uiteraard de vergrijzing van de totale bevolking een rol, maar het zijn vooral reglementaire wijzigingen die gezorgd hebben voor de sterke toename. In de eerste plaats heeft het gradueel terugschroeven van de vrijstelling voor 50-plussers langer dan een jaar werkloos vanaf 2002 een grote impact gehad, zowel bij mannen als bij vrouwen. Vanaf dan kunnen oudere werklozen immers enkel nog een vrijstelling krijgen indien ze 58 jaar of ouder zijn, tenzij ze 38 jaar beroepsverleden kunnen voorleggen. Daarnaast heeft ook het geleidelijk optrekken van de pensioenleeftijd voor vrouwen sinds 1997 (61 jaar in 1997, 62 jaar in 2000, 63 jaar in 2003, 64 jaar in 2006 en 65 jaar in 2009) een rol gespeeld. Tenslotte dient ook vermeld dat de invoering van het systeem van dienstencheques in 2003 en de procedure tot activering van het zoekgedrag naar werk in 2004 geleid heeft tot een inkrimping van het aandeel van de jongere leeftijdscategorieën, waardoor het relatieve belang van de oudere werklozen nog groter geworden is.

Er zijn dus ten opzichte van 2000 heel wat werklozen van 50 jaar en ouder ingestroomd (+81 633 personen). De instroom was groot in alle gewesten, maar het grootst in Wallonië en Brussel, waardoor het aandeel Vlamingen binnen deze groep enigszins gedaald is (van 50,0 % in 2000 naar 42,4 % in 2010). Toch is in 2010 het relatieve gewicht van de 50-plussers in de populatie UVW-WZ nog steeds veruit het grootst in Vlaanderen. 27,7 % van de Vlaamse werklozen is immer 50 jaar of ouder, tegenover slechts 23,1 % van de Waalse en 20,1 % van de Brusselse werklozen.

Verder hebben we vastgesteld dat de instroom vrij groot was voor beide geslachten, doch onder invloed van hun verhoogde arbeidsmarktparticipatie en het optrekken van hun pensioenleeftijd is hij het grootst voor vrouwen. Vrouwelijke 50-plussers zijn bovendien nog vaker dan hun mannelijke tegenhangers langdurig werkloos en omdat ze ook vaker samenwonend zijn, liggen hun uitkeringen onvermijdelijk lager (zie verder). Qua profiel is er dus een duidelijk verschil tussen beide seksen.

Meer mannen

In 2000 telde de populatie UVW-WZ nog meer vrouwen dan mannen (55,4 % vrouwen), maar in 2010 zijn de rollen helemaal omgedraaid (54,7 % mannen). Het aantal mannelijke werklozen is tijdens de beschouwde periode toegenomen met bijna de helft, terwijl het aantal vrouwen ongeveer op hetzelfde niveau als in 2000 is uitgekomen. Uiteraard heeft dit vooral te maken met de economische crisis, die in veel grotere mate mannen dan vrouwen getroffen heeft. Mannen zijn immers vaker dan vrouwen tewerkgesteld in industriële sectoren, waar de tol van de crisis het grootst was. Daarnaast heeft opnieuw de introductie van het systeem van dienstencheques een rol

gespeeld. Dit heeft voornamelijk gezorgd voor een aanzienlijke daling bij de vrouwen, waardoor het relatieve gewicht van mannen in de totale populatie nog meer toegenomen is. Het zijn overigens vooral de lager geschoolde vrouwen die uitstromen naar dit systeem, terwijl bij de mannen net deze categorie het hardst de gevolgen van de crisis heeft gevoeld. Ter illustratie: mannelijke werklozen zonder hoger diploma kenden tussen 2008 en 2009 een toename van 16 033 eenheden, terwijl in dezelfde periode het aantal vrouwen met een gelijkaardig studieniveau zelfs nog daalde met 3 583 eenheden.

Hogere uitkeringen

Tijdens het beschouwde decennium zijn de reële uitkeringen – in deze studie uitgedrukt in gemiddelde daguitkeringen in constante prijzen van 2000 – aanzienlijk gestegen. In de uitkeringscategorie van 25 tot minder dan 35 EUR (de op één na hoogste) nemen we een stijging waar van 33 728 personen, de categorie van 35 EUR en meer (of maandelijks 1 109 euro en meer in prijzen van 2010) neemt toe met 75 211 personen. In de lagere uitkeringscategorieën is er een afname. De redenen voor deze evolutie zijn velerlei. Zo hebben verschillende reglementaire wijzigingen – vooral sinds 2008 en de aanpassing van de uitkeringen aan de welvaart – de loonplafonds, de uitkeringspercentages en de forfaitaire uitkeringen opgetrokken. Ook de toename van de reële lonen speelt een rol, die nog versterkt wordt door voorgaande maatregelen. Door de economische crisis is het aandeel werklozen toelaatbaar op basis van arbeid fors toegenomen en zitten veel werklozen in 2010 nog in hun eerste jaar werkloosheid, waardoor hun uitkering ook hoger is. Op demografisch vlak tenslotte hebben een daling van het aantal huwelijken en een stijging van het aantal scheidingen geleid tot een toename van het aandeel alleenstaande werklozen in de totale populatie UVW-WZ.

In het algemeen hebben in Vlaanderen beduidend meer werklozen een hoge uitkering dan in Brussel en zeker dan in Wallonië. In 2010 had 26,8 % van alle Vlaamse UVW-WZ een gemiddelde daguitkering van 35 EUR of meer. In Brussel was dit 12,6 % en in Wallonië zelfs maar 11,8 %. Daartegenover staat dat Wallonië een groter aandeel laagste uitkeringen kent dan Vlaanderen en Brussel, namelijk 22,0 % tegenover 14,9 % in Brussel en 17,0 % in Vlaanderen. Deze regionale verschillen worden vooral verklaard door de uiteenlopende populaties. Door de ongunstigere arbeidsmarkt en de lagere scholingsgraad van jongeren zijn er in Wallonië meer werklozen met een wachuitkering (33,8 % in 2010) of met een lange werkloosheidsduur. In Vlaanderen is het aandeel werklozen toelaatbaar op basis van arbeid veel groter (85,0 % in 2010), is de werkloosheidsduur korter en zijn de lonen hoger, waardoor ook de werkloosheidsuitkeringen hoger liggen.

Meer alleenstaanden

Het aantal alleenstaande werklozen is toegenomen van 66 280 in 2000 tot 109 876 in 2010. Dit komt overeen met een relatieve stijging van 65,8 %, veruit de grootste toename van alle gezinscategorieën. Het aandeel van alleenstaanden in de populatie UVW-WZ komt daarmee in 2010 op 25,1 %. In 2000 was dit nog maar 18,5 %. Zoals in vorige paragraaf aangehaald liggen vooral demografische en sociologische evoluties aan de basis van deze toename.

De groei is in relatieve termen het grootst in Brussel (+81,2 %). In 2010 was ongeveer 1/3 van de werklozen er alleenstaand, ten opzichte van maar 24,4 % in Wallonië en 22,1 % in Vlaanderen.

Minder langdurig werklozen < 50 jaar

Wanneer men de totale populatie bekijkt, stelt men vast dat de langdurige werkloosheid toegenomen is tussen 2000 en 2010. Dit is echter een gevolg van het optrekken van de leeftijd waarop oudere werklozen een vrijstelling kunnen krijgen. Hierdoor kwamen heel wat oudere langdurig werklozen bij de UVW-WZ terecht, terwijl ze voorheen ingedeeld waren bij de niet-werkzoekende werklozen. Wanneer men de 50-plussers echter buiten beschouwing laat, ziet men dat het aantal langdurig werklozen gedaald is. Dit is een gevolg van een forse afname in de tweede helft van het decennium, na de invoering van het opvolgings- en begeleidingsplan voor werkzoekenden en de dienstencheques. Deze laatste maatregel zorgt er overigens voor dat de

afname bij de vrouwelijke werklozen jonger dan 50 jaar sterker is dan bij hun mannelijke tegenhangers.

Deze afname heeft een aanzienlijke invloed op het profiel van de werklozen. In 2000 was iets meer dan een kwart van de werkloze mannen jonger dan 30 jaar langdurig werkloos, in de categorie van 30 tot 49 jaar iets meer dan de helft. In 2010 was dit aandeel in de jongste categorie gedaald tot 22,7 %, in de tweede categorie tot 43,1 %. Bij de vrouwen is het verschil nog opmerkelijker. Bij de min 30-jarigen daalde het aandeel langdurig werklozen van 1/3 in 2000 tot minder dan een kwart in 2010. In de categorie van 30 tot 49 jaar nam het af van 61,1 % tot 46,1 %.

Tabel 31 Synthesetabel 2000-2010 voor de gehele populatie UVW-WZ

	2000		2010		2000-2010	
Gewest						
Vlaanderen	136 328	38,0%	162 882	37,2%	+26 554	+19,5%
Wallonië	171 116	47,7%	199 096	45,4%	+27 979	+16,4%
Brussel	51 074	14,2%	76 448	17,4%	+25 375	+49,7%
Toelaatbaarheidsbasis						
Na voltijdse arbeid	250 927	70,0%	328 458	74,9%	+77 531	+30,9%
Na studies	107 591	30,0%	109 967	25,1%	+2 377	+2,2%
Leeftijd						
<30 jaar	123 803	34,5%	129 166	29,5%	+5 362	+4,3%
30-49 jaar	209 867	58,5%	202 780	46,3%	-7 087	-3,4%
≥50 jaar	24 848	6,9%	106 480	24,3%	+81 632	+328,5%
Geslacht						
Man	160 033	44,6%	234 869	53,6%	+74 837	+46,8%
Vrouw	198 485	55,4%	203 556	46,4%	+5 071	+2,6%
Gezinscategorie						
Gezinshoofd	135 666	37,8%	141 845	32,4%	+6 179	+4,6%
Alleenstaand	66 280	18,5%	109 876	25,1%	+43 596	+65,8%
Samenwonend	156 496	43,7%	186 619	42,6%	+30 123	+19,2%
Onbekend	76	0,0%	86	0,0%	+9	+12,1%
Gemiddelde daguitkering³⁹						
<15 EUR	90 907	25,4%	82 757	18,9%	-8 150	-9,0%
15-<25 EUR	80 260	22,4%	59 379	13,5%	-20 881	-26,0%
25-<35 EUR	185 828	51,8%	219 556	50,1%	+33 728	+18,2%
35 EUR en meer	1 522	0,4%	76 733	17,5%	+75 211	+4940,5%
Werkloosheidsduur						
1 maand	19 843	5,5%	21 060	4,8%	+1 218	+6,1%
2-11 maanden	101 242	28,2%	132 945	30,3%	+31 703	+31,3%
12-23 maanden	58 400	16,3%	84 684	19,3%	+26 284	+45,0%
24-47 maanden	60 995	17,0%	68 969	15,7%	+7 974	+13,1%
48-95 maanden	60 673	16,9%	60 496	13,8%	-178	-0,3%
≥96 maanden	57 365	16,0%	70 272	16,0%	+12 907	+22,5%
Studieniveau						
Hoger diploma	26 409	7,4%	56 934	13,0%	+30 524	+115,6%
Geen hoger diploma	304 056	84,8%	377 325	86,1%	+73 269	+24,1%
Onbekend/ander diploma	28 053	7,8%	4 167	1,0%	-23 886	-85,1%
Totaal	358 518	100,0%	438 426	100,0%	+79 908	+22,3%

³⁹ In constante prijzen van 2000. Ter info de overeenkomstige maandbedragen in lopende prijzen (in EUR):

Jaar	10 EUR	15 EUR	20 EUR	25 EUR	30 EUR	35 EUR	40 EUR
2000	258	387	517	646	775	904	1 033
2010	317	475	634	792	951	1 109	1 268

Om de vertekenende effecten van de conjunctuur en de gewijzigde reglementering (zoals beschreven in hoofdstuk 1) te neutraliseren, passen we voorgaande synthesesetabel aan. We vergelijken 2010 met 2004 en geven enkel de werklozen jonger dan 50 jaar weer. Hierdoor komt het effect van de invoering van Dispo, de dienstencheques en het plan activa/win-win veel duidelijker tot uiting. De sterke afname van de langdurige werkloosheid – de voornaamste doelstelling van die drie maatregelen – springt in deze tabel dan ook meer in het oog.

Tabel 32 Synthesesetabel 2004-2010 voor de UVW-WZ jonger dan 50 jaar

	2004		2010		2004-2010	
Gewest						
Vlaanderen	149 758	37,4%	117 710	35,5%	-32 048	-21,4%
Wallonië	189 364	47,4%	153 075	46,1%	-36 289	-19,2%
Brussel	60 780	15,2%	61 160	18,4%	+380	+0,6%
Toelaatbaarheidsbasis						
Na voltijdse arbeid	267 269	66,8%	222 566	67,0%	-44 703	-16,7%
Na studies	132 633	33,2%	109 380	33,0%	-23 254	-17,5%
Leeftijd						
<20 jaar	7 242	1,8%	5 725	1,7%	-1 517	-20,9%
20-24 jaar	70 655	17,7%	58 266	17,6%	-12 389	-17,5%
25-29 jaar	74 342	18,6%	65 174	19,6%	-9 168	-12,3%
30-34 jaar	68 395	17,1%	55 686	16,8%	-12 709	-18,6%
35-39 jaar	63 990	16,0%	50 708	15,3%	-13 281	-20,8%
40-44 jaar	59 497	14,9%	48 945	14,7%	-10 552	-17,7%
45-49 jaar	55 781	13,9%	47 441	14,3%	-8 340	-15,0%
Geslacht						
Man	189 268	47,3%	179 849	54,2%	-9 419	-5,0%
Vrouw	210 634	52,7%	152 096	45,8%	-58 537	-27,8%
Gezinscategorie						
Gezinshoofd	147 213	36,8%	107 760	32,5%	-39 453	-26,8%
Alleenstaand	86 828	21,7%	78 283	23,6%	-8 546	-9,8%
Samenwonend	165 728	41,4%	145 826	43,9%	-19 902	-12,0%
Onbekend	133	0,0%	77	0,0%	-56	-42,1%
Gemiddelde daguitkering⁴⁰						
<15 EUR	90 695	22,7%	73 629	22,2%	-17 066	-18,8%
15-<25 EUR	58 463	14,6%	51 627	15,6%	-6 836	-11,7%
25-<35 EUR	246 642	61,7%	149 240	45,0%	-97 402	-39,5%
35 EUR en meer	4 102	1,0%	57 450	17,3%	+53 348	+1300,5%
Werkloosheidsduur						
1 maand	19 742	4,9%	19 271	5,8%	-470	-2,4%
2-11 maanden	75 506	18,9%	72 793	21,9%	-2 713	-3,6%
12-23 maanden	117 272	29,3%	119 569	36,0%	+2 297	+2,0%
24-47 maanden	77 726	19,4%	54 205	16,3%	-23 521	-30,3%
48-95 maanden	55 324	13,8%	36 285	10,9%	-19 039	-34,4%
≥96 maanden	54 332	13,6%	29 821	9,0%	-24 511	-45,1%
Studieniveau						
Hoger diploma	38 605	9,7%	46 097	13,9%	+7 492	+19,4%
Geen hoger diploma	338 318	84,6%	283 190	85,3%	-55 127	-16,3%
Onbekend/ander diploma	22 980	5,7%	2 658	0,8%	-20 321	-88,4%
Totaal	399 902	100,0%	331 945	100,0%	-67 957	-17,0%

⁴⁰ In constante prijzen van 2000. Ter info de overeenkomstige maandbedragen in lopende prijzen (in EUR):

Jaar	10 EUR	15 EUR	20 EUR	25 EUR	30 EUR	35 EUR	40 EUR
2004	281	421	562	702	843	983	1 124
2010	317	475	634	792	951	1 109	1 268